

2021:00076 - Åpen

Rapport

Spørsmål til Barnehage-Norge 2020

Analyse og resultater fra Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til barnehagesektoren

Forfatter(e)

Linn Renée Naper
Arnhild Myhr
Linda Janninger
Ida Løe

Rapport

Spørsmål til Barnehage-Norge 2020

Analyse og resultater fra Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til barnehagesektoren

EMNEORD:

Barnehage
Korona
Kompetanse
Praktiske og estetiske
fag
Spesialpedagogisk hjelp
Digital praksis
Rammeplan
Rett til barnehageplass

VERSJON

1.0

DATO

2021-01-21

FORFATTER(E)

Linn Renée Naper
Arnhild Myhr
Linda Janning
Ida Løe

OPPDRAGSGIVER(E)

Utdanningsdirektoratet

OPPDRAGSGIVERS REF.

CVL

PROSJEKTNR

102024846

ANTALL SIDER OG VEDLEGG:

95 + vedlegg

SAMMENDRAG

Spørsmål til Barnehage-Norge 2020 presenterer resultatene fra den årlig spørreundersøkelse fra Utdanningsdirektoratet til barnehagesektoren i Norge. Temaene i årets undersøkelse er: Koronastengte barnehager våren 2020, barnehagelederes kompetanse, barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske dag, assistentbruk og spesialpedagogisk hjelp, digital praksis i barnehagen, støtte og veiledning til rammeplan, og til sist rett til barnehageplass.

UTARBEIDET AV

Linn Renée Naper

SIGNATUR

KONTROLLERT AV

Siw Olsen Fjørtoft

SIGNATUR

GODKJENT AV

Øyvind Skogvold

SIGNATUR

RAPPORTNR

2021:00076

ISBN

978-82-14-06483-4

GRADERING

Åpen

GRADERING DENNE SIDE

Åpen

FORORD

Tidligere Trøndelag Forskning og Utvikling AS (TFoU) har sammen med Norsk Institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) hatt en treårig rammeavtale med Utdanningsdirektoratet for perioden 2017-2019 om å utføre årlige spørreundersøkelser til barnehage- og skolesektoren. Årets spørreundersøkelser er gjennomført som en ettårig forlengelse av den tidligere rammeavtalen. TFoU har hatt ansvaret for gjennomføringen av undersøkelsene til barnehagesektoren og har gjennomført tilsvarende spørring til barnehagesektoren i årene 2014-2019. Årets undersøkelse er gjennomført på samme måte som tidligere.

TFoU fusjonerte med SINTEF 1.januar 2021 og inngår nå som forskningsgruppen Innocamp under SINTEF Digital, avdeling Teknologiledelse.

Utdanningsdirektoratet samler innspill og kunnskapsbehov fra ulike fagavdelinger internt i direktoratet og fra ulike avdelinger i Kunnskapsdepartementet. Disse innspillene blir samkjørt i én større årlig undersøkelse som går til barnehagesektoren. Årets rapport inneholder sju tema som har fått hvert sitt kapittel.

Prosjektteamet har bestått av Arnhild Myhr, Linda Janninger og Linn R. Naper. Disse har hatt hovedansvaret for å gjennomføre oppdraget. Håkon Sivertsen har bidratt i utviklingen av spørreskjema. Linn R. Naper har vært redaktør for rapporten. Arnhild Myhr hatt ansvaret for analysene av data. Ida Løe, Arnhild Myhr og Linda Janninger har bidratt i produksjonen av rapporten. Espen Carlsson har bidratt med kvalitetssikring underveis, og Siw Olsen Fjørtoft har kvalitetssikret den endelige rapporten.

Året 2020 var året da covid-19 lå over oss som et tungt teppe, og kanskje var nettopp barnehageansatte blant dem som kjente dette sterkest på kroppen. Det var med en visshet om at årets respondentgruppe allerede var hardt presset på tid at vi sendte ut invitasjonene til årets undersøkelse. Det er ikke overraskende at årets svarprosent ligger noe lavere enn tidligere år i samtlige respondentgrupper. Vi retter en stor takk til alle som har satt av tid til å besvare spørreskjemaene nå i høst.

Steinkjer, 21.januar 2021

Linn Renée Naper
Prosjektleder

Forsidefoto: Pixabay

Historikk

VERSJON	DATO	VERSJONSBEKRIVELSE
0.8	2020-12-15	Utkast til sluttrapport til gjennomgang hos oppdragsgiver.
0.9	2021-01-14	Sluttrapport med endringer i henhold til tilbakemeldinger fra oppdragsgiver
1.0	2021-01-21	Endelig kvalitetssikret sluttrapport.

INNHold

	side
FORORD	ii
INNHold	iv
FIGURLISTE	vii
TABELLER	ix
Sammendrag	xii
1 Innledning	1
2 Gjennomføring og beskrivelse av utvalg	2
2.1 Bruttoutvalgene i årets spørring	2
2.2 Styrerutvalget: 50 prosent deltakelse og små skjevheter	5
2.3 Eierutvalget: 49,4 prosent deltakelse og tydelig fylkesvis variasjon	8
2.4 Svar fra 1 av 2 barnehagemyndigheter	11
3 Koronastengte barnehager våren 2020	13
3.1 Om tilbud og oppfølging under koronapandemien	13
3.1.1 Ni av ti barnehager ga tilbud om plass til barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller i perioden 13. mars til 17. april	13
3.1.2 Ni av ti barnehager ga tilbud om oppfølging til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp mens barnet var hjemme	15
3.1.3 Seks av ti eiere opplyser at det ble gitt tilbud om barnehageplass til barn fra utsatte familier	17
3.1.4 Alle barnehagemyndigheter hadde kontakt med barnehagene i perioden med nedstengning	19
3.1.5 Ni av ti barnehagemyndigheter opplyser at barn fra utsatte familier fikk tilbud om barnehageplass	20
3.2 Om organisering og drift under koronapandemien	21
3.2.1 Ni av ti barnehagelærere jobbet mens barnehagen var stengt	21
3.2.2 Ansatte i private barnehager hadde mer tid til kompetanseheving under nedstengingen	22
3.2.3 Ni av ti barnehager var tilbake på normale åpningstider høsten 2020	26
3.2.4 Tre av ti barnehager søkte kommunen om ekstra ressurser som følge av koronapandemien	27
3.2.5 Et fåtall av barnehageeiere søkte om dispensasjon fra bemanningsnormen	29
3.2.6 Ni av ti barnehagemyndigheter ga tilbud om opplæring i smittevern og hjelp til fortolkning av veileder	30
3.3 Om smittevernveilederen og støttemateriell	32

3.3.1	Halvparten av barnehagene reduserte planleggingstiden for å tilpasse driften til veilederen	32
3.3.2	Redusert kontakthypighet mest utfordrende å iverksette	36
3.4	Sammendrag	39
4	Barnehageleders kompetanse	40
4.1	Seks av ti barnehagestyrere er førskole- eller barnehagelærere med videreutdanning innen ledelse	40
4.2	Sju av ti barnehagestyrere delegerer sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen	42
4.3	Barnehagestyrerne er engasjerte i den pedagogiske ledelsen i barnehagen	45
4.4	Barnehagelederne er godt tilfredse med styringen av barnehagesektoren i kommunen	46
4.5	Sammendrag	48
5	Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag	49
5.1	En av tre barnehager har barnehagelærere med formell kompetanse i musikk og drama	49
5.2	Ni av ti barnehager har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag	51
5.3	Barns lek og bruk av barnehagens uterom står sentralt i arbeidet med kunst, kultur og kreativitet	53
5.4	Over halvparten av barnehagene jobber systematisk med å tilrettelegge for praktiske og estetiske fag	55
5.5	Kommunale barnehageeier samarbeid mest med kommunal kulturskole	59
5.6	Fire av ti barnehagemyndigheter kjenner ikke til kompetansearbeidet i private barnehager	61
5.7	Sammendrag	62
6	Rett til barnehageplass	64
6.1	1 av 3 barnehagestyrere opplever at utvidet rett til plass gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere	64
6.2	Utvidet rett til barnehageplass har liten innvirkning på når barna starter i barnehage	67
6.3	En av fire utsetter barnehagestart til høsten barnet fyller to år	68
6.4	Ni av ti barnehagemyndigheter stiller seg positiv til en utvidelse av retten til barnehageplass	70
6.5	Sammendrag	73
7	Støtte og veiledning til rammeplanen	74
7.1	Kategorisering av tekstsvaer	74
7.2	Halvparten av barnehagene trenger støtte og veiledning innenfor «Barnehagens fagområder»	75
7.3	En av fem styrere ønsker mer støtte og veiledning innen «Kunst, kultur og kreativitet»	76
7.4	To av tre ønsker mer av det som allerede tilbys av støtte- og veiledningsmateriell	77
7.5	Halvparten av barnehageeierne peker på behov for støtte og veiledning innenfor barnehagens fagområder	77

7.6	En av fem eiere ønsker mer støtte og veiledning innen «Kunst, kultur og kreativitet»	79
7.7	To av tre eiere ønsker en styrking av allerede eksisterende støtte- og veiledningsmateriell	79
7.8	Sammendrag	80
8	Assistentbruk og spesialpedagogisk hjelp	81
8.1	I sju av ti barnehager planlegges spesialpedagogisk hjelp av spesialpedagog	81
8.2	Fire av ti barnehager involverer assistenter i pedagogisk tilrettelegging	84
8.3	Mer bruk av assistenter til særskilt tilrettelegging	87
8.4	Sammendrag	90
9	Digital praksis i barnehagen	91
9.1	Bruken av digitale verktøy øker	91
9.2	Ni av ti barnehager har tilgang på digitale verktøy som telefon, PC og nettbrett	93
9.3	Sammendrag	94
	Litteraturliste	95

Vedlegg 1 - Spørreskjema til barnehagestyrer, -eier og -myndighet

Vedlegg 2 – Tabeller og figurer

FIGURLISTE

Figur 2-1:	Kart til venstre viser geografisk spredning i styrerutvalget, mens kart til høyre viser tilsvarende for utvalget av barnehageeiere.	3
Figur 2-2:	Svarprosent etter fylke for barnehagestyrere. Prosent.	6
Figur 2-3:	Svarprosent etter fylke hos barnehageeiere. Prosent.	9
Figur 2-4:	Oversikt over hvilken stilling respondentene som svarer for barnehageeier oppgir (n=314). Prosent.	10
Figur 2-5:	Svarprosent etter fylke hos barnehagemyndighet. Prosent	12
Figur 3-1:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilken oppfølging fra barnehagen barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp fikk mens barnehagen var stengt og barnet var hjemme? Prosent.	15
Figur 3-2:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilken oppfølging fra barnehagen barn fra utsatte familier fikk mens barnehagen var stengt og barnet var hjemme? Prosent.	16
Figur 3-3:	Barnehageeiers svar på spørsmål om hvilke grupper som fikk tilbud om barnehageplass i perioden 13. mars - 17. april? Prosent	17
Figur 3-4:	Barnehageeiers svar på spørsmål om de hadde ekstraordinær kontakt med barnevern og/eller PPT i perioden med tanke på barnehagens oppfølging av enkeltbarn. Prosent.	18
Figur 3-5:	Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om hvilke barn som fikk tilbud om å komme i barnehagen i perioden 13. mars til 17. april. Prosent.	20
Figur 3-6:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvor lenge barnehagen praktiserte redusert åpningstid etter gjenåpning 18. april. Prosent.	26
Figur 3-7:	Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad barnehagen klarer å iverksette de tre overordnede nøkkeldområdene i veilederen. Prosent. n=780	32
Figur 3-8:	Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad barnehagen klarer å iverksette øvrige punkter i veilederen. Prosent. n=780	33
Figur 3-9:	Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad de opplevde innholdet i støtttemateriellet som relevant. Prosent.	35
Figur 3-10:	Barnehageeierens svar på spørsmål om de opplevde veiledere som relevant. Prosent.	36
Figur 3-11:	Barnehageeierens svar på spørsmål om i hvilken grad de klarte å iverksette de tre overordnede nøkkeldområdene i veilederen. Gjennomsnitt. n=296	36
Figur 3-12:	Barnehageeierens svar på spørsmål om det er noen av punktene i veilederen de opplever som spesielt utfordrende å iverksette. Prosent. n=294	37
Figur 3-13:	Barnehageeierens svar på spørsmål om de opplevde innholdet i støtttemateriellet som relevant. Prosent.	38
Figur 4-1:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hva som er deres høyeste fullførte utdanning. Prosent.	40
Figur 4-2:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om de har annen formell utdanning i organisasjon og ledelse. Prosent.	41
Figur 4-3:	Barnehagestyrerens svar på spørsmål om hvilke lederoppgaver som primært delegeres til andre ledere i barnehagen. Prosent.	44
Figur 4-4:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke lederoppgaver som primært delegeres til andre ledere i barnehage. Fordelt på barnehager etter størrelse (antall barn). Prosent.	44
Figur 4-5:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvor fornøyd eller misfornøyd de er med styringen av barnehagesektoren i sin kommune. Prosent. n=870	46

Figur 5-1:	Barnehagestyrers vurdering av i hvilken grad kompetanse og utdanning innen praktiske og estetiske fag blir prioritert i rekrutteringsøymed. Prosent.	51
Figur 5-2:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om i hvilken grad ulike verktøy/rekvisitter tas i bruk i aktiviteter med barna. Prosent. n=870	53
Figur 5-3:	Barnehagestyrers vurdering av i hvilken grad barnehagen ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom ulike aktiviteter/situasjoner. Prosent. n=856	54
Figur 5-4:	Barnehagestyreres svar på hvordan barnehagen tilrettelegger for arbeid med ulike tema innen praktiske og estetiske fag. Prosent. n=830	55
Figur 5-5:	Barnehagestyrers vurdering av påstanden «Praktiske og estetiske fag blir ivare tatt av personalet med spisskompetanse/interesse». Prosent.	56
Figur 5-6:	Barnehageeiers vurdering av i hvilken grad eier tilrettelegger for kompetanseutvikling innenfor praktiske og estetiske fag. Prosent. n=318	58
Figur 5-7:	Barnehageeiers svar på hvor ofte barnehagen(e) samarbeider med kulturskolen. Prosent.	59
Figur 5-8:	Barnehageeiers svar på hvor ofte barnehagen(e) samarbeider med eksterne kunstnere/aktører. Prosent.	60
Figur 5-9:	Barnehagemyndighetens svar på i hvilken grad de oppfatter at det jobbes aktivt med kompetanseutvikling innenfor området praktiske og estetiske fag i sin kommune. Prosent. n=192	61
Figur 6-1:	Andel av styrerne som svarer ja på spørsmålet om utvidelsen av rett til plass gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere. Prosent.	64
Figur 6-2:	Barnehagestyrernes vurdering av i hvilken grad de opplever utfordringer på gitte områder sortert i stigende rekkefølge. Prosent. n=211	65
Figur 6-3:	Styrernes svar på hvor lang tilvenningstid barnehagen normalt legger til rette for. Prosent.	66
Figur 6-4:	Styrernes vurdering av hvorvidt det er større spredning (gjennom året) i når barn starter i barnehagen etter utvidelse av rett til plass. Skala fra 1 – 5, fra «i svært liten grad» til i «svært stor grad». Prosent.	67
Figur 6-5:	Barnehagemyndighetens vurdering av hvor godt følgende stemmer i deres kommune: "Barn født september-november får oppfylt sitt ønske om barnehage (valg av barnehage) på samme måte som barn født før 31. august". Prosent. n=192	70
Figur 6-6:	Barnehagemyndighetens vurdering av hvor godt følgende stemmer i deres kommune: "Barn født september - november er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med fordelingen av barn født før 31. august. Prosent. n=192	72
Figur 8-1:	Barnehagestyrernes svar på spørsmålet «Vurder følgende punkter med tanke på hvordan de beskriver den spesialpedagogiske hjelpen som gis i din barnehage». Gjennomsnitt. n=74	82
Figur 8-2:	Barnehagestyrernes svar på hvem som i all hovedsak planlegger innholdet i den spesialpedagogiske hjelpen i barnehagen. Prosent.	83
Figur 8-3:	Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad de ulike ansatte er involvert i å gi den spesialpedagogiske hjelpen? Prosent. n=741	85
Figur 8-4:	Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad assistenter (uten relevant kompetanse) utfører oppgaver innen spesialpedagogiske hjelp i barnehagen? Prosent. n=736	86
Figur 8-5:	Barnehagestyrernes vurdering av i hvilken grad ulike ansatte er involvert i å gi hjelp/støtte jf. Barnehagelovens §19.g. Prosent. n=555	89
Figur 9-1:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om de ansatte i barnehagen har tilstrekkelig digital kompetanse. Prosent. n=801	91

TABELLER

Tabell 1-1: Tema og målgrupper i Utdanningsdirektoratets spørringer til Barnehage-Norge 2020.	1
Tabell 2-1: Bruttoutvalg og status etter respondentgruppe, antall	3
Tabell 2-2: Sammenligning, godkjente og ikke-godkjente svar	4
Tabell 2-3: Bruttoutvalg, populasjon (antall) og svarprosent	4
Tabell 2-4: Populasjon, bruttoutvalg og svarprosent i styrerundersøkelsen	5
Tabell 2-5: Svarprosent i styrerundersøkelsen etter eieform	6
Tabell 2-6: Svarprosent i styrerundersøkelsen etter barnehagens størrelse (antall barn) og fylke*.	7
Tabell 2-7: Antall barnehager og andel private - populasjon og nettoutvalg	7
Tabell 2-8: Populasjon, bruttoutvalg og svarprosent i eierundersøkelsen	8
Tabell 2-9: Svarprosent i eierundersøkelsen etter eieform.	9
Tabell 2-10: Antall eiere og andelen private eiere i populasjonen og nettoutvalget	10
Tabell 2-11: Populasjon(bruttoutvalg), nettoutvalg og svarprosent i myndighetsundersøkelsen fordelt etter fylke	11
Tabell 3-1: Barnehagestyrerernes svar på spørsmål om barnehagen ga tilbud plass til barn av foreldre med samfunnskritiske roller, barn fra utsatte familier og barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i perioden 13.3-17.4? Prosent.	14
Tabell 3-2: Andelen barn som fikk tilbud om barnehageplass i løpet av perioden og som benyttet seg av tilbudet. Gjennomsnitt.	14
Tabell 3-3: Barnehageeiers svar på spørsmål om de som eier la konkrete føringer for sin(e) barnehage(r) for oppfølging av enkeltbarn, utover det som kom fra nasjonale myndigheter? Prosent.	18
Tabell 3-4: Barnehagemyndighetens svar på hvordan kommunen som barnehagemyndighet kommuniserte med barnehagene i perioden 13. mars - 17. april. Prosent. n=192	19
Tabell 3-5: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke ansatte som var på jobb i perioden fra 13. mars til 17. april. Prosent.	21
Tabell 3-6: Barnehagestyrernes svar på spørsmålet om nedstengningen medførte vesentlig endringer i arbeidsoppgaver sammenliknet med ordinær drift. Prosent.	21
Tabell 3-7: Barnehagestyrers svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver vedkommende hadde i perioden 13. mars til 17. april (perioden da barnehagene var stengt)? Prosent.	22
Tabell 3-8: Barnehagestyrers svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver pedagogiske ledere/barnehagelærer hadde i perioden 13. mars til 17. april (perioden da barnehagene var stengt)? Prosent.	23
Tabell 3-9: Barnehagestyrers svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver assistenter/fagarbeidere hadde i perioden 13. mars til 17. april (perioden da barnehagene var stengt)? Prosent.	24
Tabell 3-10: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver renholdere og andre ansatte som var på jobb i perioden 13. mars til 17. april hadde? Prosent.	25
Tabell 3-11: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke ansatte som var på jobb da barnehagen gjenåpnet etter den 17. april. Prosent.	25
Tabell 3-12: Eiernes svar på spørsmål om deler av personalet var på jobb i barnehagen i perioden 13. mars - 17. april? Prosent	27
Tabell 3-13: Barnehageeiers svar på spørsmål om noen ble permittert i perioden 13.3. - 17.4. Prosent.	28

Tabell 3-14: Barnehageeiers svar på om barnehagen søkte om ekstra ressurser fra barnehagemyndigheten på grunn av koronapandemien (utover søknaden om refundert foreldrebetaling)? Prosent.	28
Tabell 3-15: Barnehageeiers svar på om det er søkt om dispensasjon fra bemanningsnormen i perioden etter gjenåpning (etter 17. april). Prosent.	29
Tabell 3-16: Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om hvilken type støtteaktiviteter kommunene utførte eller ga tilbud om i perioden etter gjenåpning. Prosent. n=191.	30
Tabell 3-17: Barnehagemyndighetens svar på om det har vært behov for å gi dispensasjon fra bemanningsnormen i noen av barnehagene i kommunen som en følge av koronapandemien. Prosent.	31
Tabell 3-18: Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om kommunen mottok søknader om tildeling av ekstra økonomiske ressurser som følge av koronapandemien (utover søknad om refundert foreldrebetaling). Prosent. n=191	31
Tabell 3-19: Barnehagemyndighetens svar på hva som var årsaken til at det ble tildelt ekstra ressurser etter gjenåpning. Prosent. n=29	31
Tabell 3-20: Barnehagestyrernes vurdering av hvilke tiltak som er gjort i barnehagen i forbindelse med tilpasningen til innholdet i veilederen. Prosent.	34
Tabell 3-21: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om kjennskap, bruk og relevans av støttmateriell utviklet til veilederen. Prosent.	35
Tabell 3-22: Eiernes svar på spørsmål om kjennskap og bruk av støttmateriell som ble utviklet til veilederen. Prosent.	38
Tabell 4-1: Barnehagestyrernes svar på hva som er deres høyeste fullførte utdanning fordelt på barnehagens størrelse (antall barn). Prosent.	41
Tabell 4-2: Barnehagestyrers svar på spørsmål om han/hun har deltatt på kurs, konferanser, seminarer eller i nettverk med tema organisasjon og ledelse (som ikke gir formelle studiepoeng). Prosent.	42
Tabell 4-3: Barnehagestyrers fordeling mellom ulike lederoppgaver; pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse. Prosent.	42
Tabell 4-4: Barnehagestyrers fordeling mellom ulike lederoppgaver; pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse, fordelt på barnehagestørrelse. Prosent.	43
Tabell 4-5: Andel barnehagestyrere som svarer ja på spørsmål om de som styrer delegerer noen av sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen. Prosent.	43
Tabell 4-6: Barnehagestyrernes vurdering av utsagn om deres engasjement i pedagogisk ledelse. Prosent*.	45
Tabell 5-1: Barnehagestyrernes svar på om barnehagen har ansatte med fordypning og/eller videreutdanning i praktiske og estetiske fag. Prosent.	49
Tabell 5-2: Gjennomsnittlig andel ansatte med fordypning/videreutdanning innen praktiske estetiske fag. Gjennomsnitt*.	50
Tabell 5-3: Andel barnehagestyrer som svarer ja på spørsmål om barnehagen har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag. Prosent.	51
Tabell 5-4: Barnehagestyreres svar på hva de tenker at primært mangler for at deres barnehage skal jobbe mer/bedre med praktiske og estetiske fag. Prosent.	52
Tabell 5-5: Barnehagestyreres svar på hvor mange kompetanseutviklingsarbeid (satsinger/prosjekter) barnehagen har hatt eller deltatt på innenfor praktiske og estetiske fag i løpet av de siste fem årene. Prosent.	52
Tabell 5-6: Barnehagestyreres svar på hvor ofte barnehagen bruker metoder innenfor praktiske og estetiske fag for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel og i forebygging mot mobbing. Prosent.	57

Tabell 5-7:	Barnehageeiers svar på om barnehagen(e) har en klar kunstnerisk eller kulturell profil. Prosent.	57
Tabell 5-8:	Barnehageeiers svar på hvordan de i hovedsak legger opp kompetanseutviklingsarbeidet innenfor praktiske og estetiske fag i sin(e) barnehage(r). Prosent.	58
Tabell 5-9:	Barnehagemyndighetens svar på om det eksisterer et systematisk samarbeid mellom kulturskole og barnehage i sin kommune. Prosent.	62
Tabell 6-1:	Gjennomsnittlig oppstartstidspunkt for barn født i september, oktober og november 2018. Prosent og spredningsmål.	68
Tabell 6-2:	Barnehagemyndighetens vurdering av hvor godt følgende stemmer i deres kommune: "Barn født september-november får oppfylt sitt ønske om barnehage (valg av barnehage) på samme måte som barn født før 31. august". Gjennomsnitt. n=192	70
Tabell 6-3:	Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om når foreldre må søke om barnehageplass for barn født september - november. Prosent. n=192	71
Tabell 6-4:	Barnehagemyndighetens svar på hvordan de ønsker at rett til plass skal utvides ytterligere for barn født i desember og på våren (januar - mars) dersom det skjer. Prosent. n=192	72
Tabell 7-1:	Andel barnehagestyrer som opplyser at de har behov for støttmateriell og/eller veiledningsmateriell innenfor det enkelte av rammeplanens kapitler. Prosent. n=647.	75
Tabell 7-2:	Andel barnehagestyrer som opplyser at de har behov for støttmateriell og/eller veiledningsmateriell innenfor det enkelte fagområde i rammeplanens kapittel 9. Prosent. n=647.	76
Tabell 7-3:	Hvilke temaer og områder fra rammeplanen har barnehagen(e) mest behov for støttmateriell og/eller veiledningsmateriell til? Prosent. n=240	78
Tabell 7-4:	Andel barnehagestyrer som opplyser at de har behov for støttmateriell og/eller veiledningsmateriell innenfor det enkelte fagområde i rammeplanens kapittel 9. Prosent. n=240.	79
Tabell 8-1:	Barnehagestyreres svar på om barnehagen har barn med rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen (jf. Barnehagelovens §19a). Prosent.	81
Tabell 8-2:	Barnehagestyreres svar på om det er avsatt ressurser i barnehagen til særskilt støtte/bemanning ut over timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. barnehagelovens §19g)? Prosent.	87
Tabell 8-3:	Barnehagestyreres svar på om det er avsatt ressurser i barnehagen til særskilt støtte/bemanning ut over timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. Barnehagelovens §19g). Prosent.	87
Tabell 9-1:	Barnehagestyrernes svar på spørsmål om bruken av digitale verktøy i barnehagen til ulike gjøremål. Prosent.	92
Tabell 9-2:	Barnehagestyreres svar på hvilke digitale verktøy de har i barnehagen. Prosent.	93
Tabell 9-3:	Barnehagestyreres svar på tilgjengelighet av digitale ressurser. Prosent.	93

SAMMENDRAG

Koronastengte barnehager våren 2020

Ni av ti barnehager ga tilbud om plass til barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller under nedstengingen, mens oppunder seks av ti ga tilbud om plass til barn fra utsatte familier og til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Opp imot en fjerdedel av barnehagene har imidlertid ikke barn i de to nevnte gruppene. Hos barnehagemyndigheten finner vi at ni av ti kommuner ga tilbud om barnehageplass til barn fra utsatte familier. Sju av ti ga tilbud til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Blant gruppene barn av foreldre med samfunnskritiske roller og barn fra utsatte familier benyttet sju av ti familier seg av den tilbudte plassen. Andelen var kun 50 prosent for barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Resultatene tyder på store forskjeller i hvordan barnehagene har klart å ivareta denne gruppen barn.

Ni av ti barnehagelærere, assistenter og styrere jobbet i perioden 13. mars til 17. april og i 90 prosent av barnehagene medførte nedstengingen vesentlige endringer i arbeidsoppgaver for både styrer, pedagogiske ledere/barnehagelærere og assistenter.

Barnehagestyrere i private barnehager brukte i større grad tid på kompetanseheving og ordinær drift i denne perioden. Dette må sees i sammenheng med at kommunale barnehager opplyser å ha en større andel barn fra utsatte familier og barn med vedtak om spesialundervisning. Data viser at kommunale barnehager i større grad ga tilbud om plass til barn i disse gruppene. Flere barn i barnehagen innebærer relativt mindre tid for kompetanseheving og ordinære driftsoppgaver i perioden.

Halvparten av barnehagene tok i bruk mindre planleggingstid som tiltak for tilpasning til veilederen om smittevern i barnehager. Tiltaket «reduert kontakthypighet» vurderes som mest utfordrende å gjennomføre av barnehagestyrerne, mens tiltakene «skjerpede hygienetiltak», «faste voksne på barnegruppene» og «faste små grupper» er tiltak som barnehagene har tatt i bruk og vil videreføre på «grønt nivå». Halvparten av barnehagene hadde redusert åpningstid inntil 1. juni, men data viser at i løpet av høsten 2020 var ni av ti barnehager tilbake på normale åpningstider.

Samtlige barnehagemyndigheter hadde kontakt med barnehagene i kommunen i løpet av nedstengningsperioden, og ni av ti opplyser at det er gitt tilbud om hjelp til fortolkning av smittevernveileder og opplæring i smittevern i barnehager. Kun et fåtall barnehageeiere søkte om dispensasjon fra bemanningsnormen og tre av ti barnehageeiere søkte om ekstra ressurser fra kommunen som følge av koronapandemien.

Barnehageleders kompetanse

Tre av fem barnehagestyrere er førskole- eller barnehagelærer med videreutdanning innen ledelse. To av fem oppgir at de er førskole- eller barnehagelærer uten

videreutdanning. Halvparten av barnehagestyrere har ikke annen formell utdanning innen organisasjon og ledelse – og andelen er høyest blant de private barnehagestyrere. Ni av ti barnehagestyrere har deltatt på kurs, konferanser, seminarer eller i nettverk med tema organisasjon og ledelse som ikke er studiepoenggivende.

Den tidsmessige fordelingen av barnehageleders lederoppgaver er jevnt fordelt mellom pedagogisk-, personal- og administrativ ledelse, med en noe høyere prosentandel administrativ ledelse (40 prosent). Det er en svak tendens til at kommunale styrere bruker noe mer tid på administrativ ledelse og noe mindre tid til pedagogisk ledelse sammenliknet med private barnehagestyrere. Sju av ti barnehagestyrere oppgir at de delegerer noen av sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen. Pedagogisk ledelse er primært den lederoppgaven som delegeres, og andelen som delegerer stiger med barnehagens størrelse.

En stor andel av barnehagestyrerne er engasjerte i den pedagogiske ledelsen i barnehagen. Om lag 80 prosent av styrerne oppgir at de svært ofte eller ganske ofte utfører følgende aktiviteter, noe som innebærer at to av ti styrere opplyser at de sjeldent utfører disse sentrale styreroppgavene:

- observerer praksis i barnegruppene
- veileder ansatte i hvordan de kan forbedre sin praksis
- undersøker om det som foregår i barnegruppene er i overensstemmelse med våre mål for barnehagens pedagogiske praksis
- bruker data (foreldreundersøkelse og BASIL) og annen dokumentasjon (f.eks. gjennom ståstedsanalyse) for å utvikle barnehagens pedagogiske praksis.

Barnehagestyrerne er godt fornøyde med styringen av barnehagesektoren i kommunen og det er liten variasjon mellom private og kommunale styrere. Styrerne er minst fornøyde med budsjett- og økonomistyringen, og her er de private styrerne mindre fornøyde enn de kommunale styrerne.

Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag

Åtte av ti barnehager angir at de i svært stor grad benytter utearealer i arbeidet med å tilrettelegge for kunst, kultur og kreativitet. Ni av ti barnehagestyrere svarer dessuten at de i svært stor eller stor grad ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom barns lek og egne ønsker/interesser og gjennom bruk av metoder knyttet til tilhørighet, samspill og trivsel.

I over halvparten av barnehagene opplyser styrer at de fem temaene «Synliggjøring av barns estetiske uttrykk», «Litteratur», «Barns egen kreativitet», «Bruk av ulike teknikker, materialer og verktøy» og «Deltakelse på kulturelle aktiviteter, musikk, dans/bevegelse og drama» enten er jevnlig tema på interne møter, sentralt i barnehagens årsplaner eller har vært tema for kompetanse-tiltak siste 5 år. Området «Litteratur» er, sammen med

«Digital kreativitet» de to områdene som i størst grad har vært tema for kompetansehevingstiltak siste 5 år.

Mer enn seks av ti barnehagestyrere opplyser at de enten daglig eller flere ganger i uken tar i bruk metoder innenfor praktiske og estetiske fag for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel og i forebygging mot mobbing.

En av tre barnehager har ansatt barnehagelærere med fordypning eller videreutdanning innen områdene musikk og drama. Andelen barnehagelærere med fordypning eller videreutdanning i håndverk, design og produktutvikling er dobbelt så høy i private barnehager som i kommunale barnehager (18 mot 9 prosent). For områdene - dans og bevegelse, kunst, design og arkitektur, film/foto og visuell kunst ligger andelen samlet sett under 10 prosent.

Andelen barnehager med ansatte assistenter og fagarbeidere med formell kompetanse innenfor de ulike områdene ligger langt lavere, og under 10 prosent for alle områder. Private barnehager ligger noe høyere enn de kommunale på alle områder, og andelen private barnehager som oppgir å ha assistenter med fordypning eller videreutdanning er signifikant høyere for områdene «Håndverk, design og produktutvikling» og «Kunst, design og arkitektur». Samlet sett er det altså få barnehager som har ansatte med formell kompetanse innen praktiske estetiske fag utover områdene musikk og drama.

Ni av ti barnehager har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag. Samtidig svarer under en av fem at de i stor eller svært stor grad prioriterer slik kompetanse i rekrutteringsøymed. Om lag halvparten av barnehagene har deltatt på eller gjennomført kompetansehevingstiltak innenfor praktiske og estetiske fag i løpet av siste fem år. En av tre barnehagestyrere mener at kompetanse er det som primært mangler for at barnehagen skal jobbe mer eller bedre med praktiske og estetiske fag. Like mange trekker frem personlig interesse hos ansatte.

Kompetanseutviklingsarbeid innen praktiske og estetiske fag vektlegges på eiernivå, men det er tydelige forskjeller i hvordan kompetansearbeidet legges opp. 35 prosent av de private eierne svarer at «Personalet deltar på kurs», mens 19 prosent av de kommunale eierne svarer at de legger opp kompetansearbeidet «gjennom regionale satsinger». 23 prosent av alle eiere opplyser at de «benytter lokale ressurser (ansatte) i kompetansearbeidet. En større andel av de kommunale eierne svarer at de ikke vektlegger kompetanseutviklingsarbeid innenfor praktiske og estetiske fag, men andelen er samlet sett kun 8 prosent.

En av fem blant de private eierne svarer at barnehagen(e) har en klar kunstnerisk eller kulturell profil, mens det er kun tre prosent av de kommunale eierne som svarer det samme. En av fem kommunale barnehageeiere opplyser at barnehagene i kommunen har ukentlig eller månedlig samarbeid med kulturskolen. Et større antall barnehager samarbeider med eksterne kunstnere/aktører enn med kulturskolene, men samtidig

foregår dette samarbeidet sjeldnere enn det som er tilfelle for dem som samarbeider med kulturskolene.

Rett til barnehageplass

En av tre barnehagestyrere oppgir at de opplever at den utvidede retten til barnehageplass for barn født i september, oktober og november gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere. Styrerne rapporterer ikke om store utfordringer, men beskriver utfordringene for barnehagens «Rutiner for tilvenning» og for «Gjennomføring av aktiviteter» som følge av utvidet rett som middels. Det er mindre utfordringer på områdene å «holde stabilitet i barnegruppen» og for «bemanning/antall ansatte».

Den dominerende oppfatningen blant barnehagestyrerne er at den utvidete retten til barnehageplass i liten grad påvirker oppstartstidspunktet. Dette bekreftes også av barnehagemyndigheten. Innhentede tall om når barna startet i barnehagen viser at relativt få barn tar i bruk plassen midt i året, og at hovedandelen av barna starter enten ved barnehageårets start i august, den måneden barnet fyller ett, eller venter til barnet nærmer seg to år. Tendens til å utsette barnehagestarten er dessuten større desto senere på høsten barnet er født.

For barna født i perioden september- november er det en tendens til at barna i små og mellomstore kommuner i større grad enn barna i større kommuner får oppfylt sitt ønske om barnehage. Om lag halvparten av kommunene oppgir at barn som har oppstart i september-november i svært stor eller stor grad er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med barn født før 31. august, mens tre av ti kommuner opplyser at de ikke vet. I små og mellomstore kommuner, samt bydeler i Oslo, er det tatt i bruk egne og senere frister for barn født september, oktober og november. Mer enn ni av ti barnehagemyndigheter stiller seg positive til en ytterligere utvidelse av retten til barnehageplass.

Støtte og veiledning til rammeplanen

Halvparten av barnehagene uttrykker behov for støtte og veiledning på rammeplanens kapittel 9 «Barnehagens fagområder» og en av fem ønsker at det gis mer støtte og veiledning på fagområdet «Kunst, kultur og kreativitet». Dette er gjennomgående både hos barnehagestyrere og barnehageeiere.

Videre trekker en av tre barnehagestyrere frem kapittel 2 «Barnehagens verdigrunnlag» og kapittel 8 «Barnehagens arbeidsmåter». Blant eierne er det en av tre som trekker frem kapittel 1 «Barnehagens verdigrunnlag».

To av tre barnehagestyrere og -eiere uttrykker at de ønsker mer av, og er fornøyd, med det støtte- og veiledningsmateriellet som allerede tilbys via direktoratets hjemmeside. Flere påpeker at det kan være ønskelig med en videreutvikling av dette. Her pekes det særlig på refleksjonsarbeid, webinarer og filmer. Om lag en tredjedel trekker frem støtte-

og veiledningsmateriell som er tatt bort eller som per i dag ikke eksisterer. Digitale kurs / kurs som det er mulig å melde seg på nevnes av mange, sammen med temahefter og utvikling av en «idébank» med konkrete tips og/eller metoder knyttet til eksempelvis et fagområde eller en definert utfordring, prosess etc. Idébanken kan tenkes å fungere som et slags oppslagsverk for barnehageansatte.

Assistentbruk og spesialpedagogisk hjelp

Mer enn 90 prosent av barnehagene har, eller har hatt, barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Barnehagestyrerne ble bedt om å vurdere i hvilken grad ulike arbeidsmåter beskriver den spesialpedagogiske hjelpen som blir gitt i barnehagen. «Bruk av ekstra personale» og «Bruk av smågruppe-aktiviteter» vurderes å gi en god beskrivelse av den spesialpedagogiske hjelpen, mens «Kompetanseutvikling til hele personalgruppen» i mindre grad vurderes som beskrivende. Private barnehager vurderer «Bruk av redusert gruppe» signifikant høyere enn kommunale barnehager, noe som tyder på at denne formen for spesialpedagogisk tiltak er langt vanligere i private barnehager.

Over halvparten av barnehagene opplyser at den spesialpedagogiske hjelpen planlegges av spesialpedagog *utenfra*, mens en av fem oppgir at dette gjøres av spesialpedagog ansatt *i barnehagen*. Analysene peker her på noen tydelige forskjeller mellom private og kommunale barnehager angående hvem som i hovedsak planlegger den spesialpedagogiske hjelpen. Bruken av spesialpedagog *utenfra* er mer vanlig i private barnehager, mens bruk av spesialpedagog *ansatt i barnehagen* er vanligere i kommunale barnehager. En av fire barnehagestyrere svarer at den spesialpedagogiske hjelpen planlegges av pedagogisk leder eller barnehagelærer. Svært få oppgir at assistenter planlegger innholdet.

Over halvparten av barnehagestyrerne svarer at pedagogiske ledere/barnehagelærere i svært stor grad er involvert i den spesialpedagogiske hjelpen som gis i barnehagen. Fire av ti (og en høyere andel private) styrere opplyser at spesialpedagog *utenfra* er involvert i svært stor grad, mens en av fem (og en høyere andel kommunale) opplyser at spesialpedagog ansatte i barnehagen er involvert i svært stor grad. Fire av ti barnehager involverer assistenter i det spesialpedagogiske arbeidet.

Analysene viser at assistentene i størst grad er involvert i arbeidsoppgaver knyttet til å gi støtte til enkeltbarn i fellesaktiviteter og i praktiske gjøremål. Assistentene er i minst grad involvert i pedagogisk tilrettelegging.

Om lag halvparten av barnehagene opplyser at det er avsatt ressurser til særskilt støtte og bemanning utover timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. barnehageloven 37). Her ser vi en tendens til at denne typen ressurser i større grad avsettes i barnehager med mange barn. Analysene peker på at barnehagene i større grad bruker egne ansatte og interne ressurser, og i mindre grad spesialpedagog og eksterne ressurser når det er snakk om bruk av ressurser til særskilt støtte og bemanning. Det ser dessuten ut til at

assistentene i større grad er involvert i å gi særskilt støtte der det er avsatt ressurser til dette utover støtten til spesialpedagogisk hjelp.

Digital praksis i barnehagen

Styrerne vurderer ansattes kompetanse til å være svært høy når det gjelder å ivareta barnas rett til personvern. Det området styrerne vurderer at kompetansen blant ansatte til å være lavest er «Bruke digitale verktøy i kreative og skapende aktiviteter sammen med barna». Dette må vel i denne sammenhengen vurderes å være det alternativet som i størst grad handler om praktiske ferdigheter og evnen til å bruke digitale verktøy i arbeidet med barna.

Ni av ti barnehager oppgir at de bruker digitale verktøy daglig, eller ukentlig, for å dokumentere det pedagogiske arbeidet. Mer enn ni av ti styrere svarer at digitale verktøy brukes daglig eller ukentlig i kommunikasjon med foresatte. Mer enn halvparten av styrerne oppgir at de bruker digitale verktøy til «annen bruk». Disse spørsmålene ble også stilt i 2018 (Fagerholt m.fl., 2019), og sammenliknet med da ser vi at andelen styrere som bruker digitale verktøy til dokumentasjon har steget fra 80 til 90 prosent. Andelen som bruker digitale verktøy i kommunikasjon med foresatte har steget fra 85 prosent til over 95 prosent, og andelen som oppgir å bruke digitale verktøy til annet bruk har steget fra 30 prosent til over 50 prosent. Dette tyder i aller høyeste grad på at bruken av digitale verktøy i barnehagene øker.

Halvparten av barnehagene oppgir at de aldri bruker digitale verktøy som avlastning for at det er lite personale tilgjengelig, mens en av fire oppgir at dette er praksis sjeldnere enn månedlig. Et fåtall av barnehagene praktiserer dette daglig eller ukentlig, mens i underkant av en femtedel bekrefter at digitale verktøy tas i bruk til dette formålet på månedlig basis.

Over ni av ti barnehager har tilgang på nettbrett, mens nærmere ni av ti også har tilgang på PC/MAC, projektor og Smartphone. Åtte av ti barnehager har digitale verktøy for de ulike avdelingene/sonene i barnehagen. Over seks av ti barnehagestyrere opplyser at det er digitale enheter som PC og nettbrett til alle barnehagelærere i barnehagen. Tilgjengeligheten er dessuten høyere blant barnehagelærere i kommunale barnehager.

1 INNLEDNING

Tidligere Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) har gjennomført årlige spørreundersøkelser blant barnehagestyrere, -eiere og kommunal barnehagemyndighet hver høst siden 2014. Denne undersøkelse er den åttende i rekken.

Undersøkelsen har tre målgrupper: barnehagestyrere ved kommunale og private barnehager, barnehageeiere for kommunale og private barnehager og barnehagemyndighetene i kommunen. Hver undersøkelse er dokumentert gjennom en egen rapport med tittelen «Spørsmål til Barnehage-Norge».

Antall tema som inngår i undersøkelsen varierer fra gang til gang, og enkelte tema gjentas med jevne mellomrom. I alt sju tema inngikk i høstens undersøkelse. En oversikt over temaene, og hvilke av målgruppene de har gått til, vises i Tabell 1-1. Alle temaene presenteres i hvert sitt kapittel i rapporten.

Tabell 1-1: Tema og målgrupper i Utdanningsdirektoratets spørringer til Barnehage-Norge 2020.

Tema	Barnehagestyrere	Barnehageeiere	Kommunen som lokal barnehagemyndighet
Koronastengte barnehager våren 2020	X	X	X
Barnehageleders kompetanse	X		
Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag	X	X	X
Rett til barnehageplass	X		X
Støtte og veiledning til rammeplanen	X	X	
Assistentbruk og spesialpedagogisk hjelp	X		
Digital praksis i barnehagen	X		

Dette er i stor grad en deskriptiv rapport, med mange tabeller og figurer. På enkelte spørsmål har vi testet for forskjeller mellom ulike grupper ved bruk av t-test, kji-kvadrat test eller variansanalyse (ANOVA). Resultatene fra disse analysene er kun rapportert om de er statistisk signifikante. Vær oppmerksom på at gruppene er små i enkelte analyser.

2 GJENNOMFØRING OG BESKRIVELSE AV UTVALG

Spørringene for Utdanningsdirektoratet ble gjennomført i perioden 1. oktober - 9. november 2019. Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk for alle tre målgrupper. Det ble gitt i alt seks påminnelser om undersøkelsen, en per uke og en ekstra de siste dagene.

Spørreskjemaet er utarbeidet i samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, NIFU og SINTEF. Utdanningsdirektoratet laget det første utkastet. SINTEF har deretter kommet med forbedringsforslag til spørsmålsutformingen, men har i hovedsak latt oppdragsgiver bestemme innholdet i spørsmålene. Spørsmålene er også pilotert og gjennomgått av en referansegruppe bestående av representanter fra de tre målgruppene.

For å redusere belastningen på barnehagesektoren er Utdanningsdirektoratets spørring organisert som en utvalgsundersøkelse. Det er derfor laget tre sammenliknbare utvalg av barnehagestyrere og barnehageeiere, slik at styrere og eiere ikke kontaktes oftere enn hvert tredje år. Vi omtaler i det følgende disse tre utvalgene for undersøkelsens *bruttoutvalg*. Med bruttoutvalg mener vi alle (styrere, eiere eller barnehagemyndigheter) som har *mottatt invitasjon* til undersøkelsen. Vi har altså tre bruttoutvalg, ett til hver respondentgruppe. I denne rapporten er det imidlertid data basert på *nettoutvalget* som presenteres. Med nettoutvalg mener vi den delen av bruttoutvalget som faktisk har svart på undersøkelsen. Forholdet mellom nettoutvalg og bruttoutvalg gir oss undersøkelsens svarprosent.

Nedenfor presenteres fortløpende en beskrivelse av undersøkelsens bruttoutvalg, svarprosent og en sammenlikning av brutto- og nettoutvalg opp imot populasjonene bruttoutvalgene er trukket fra.

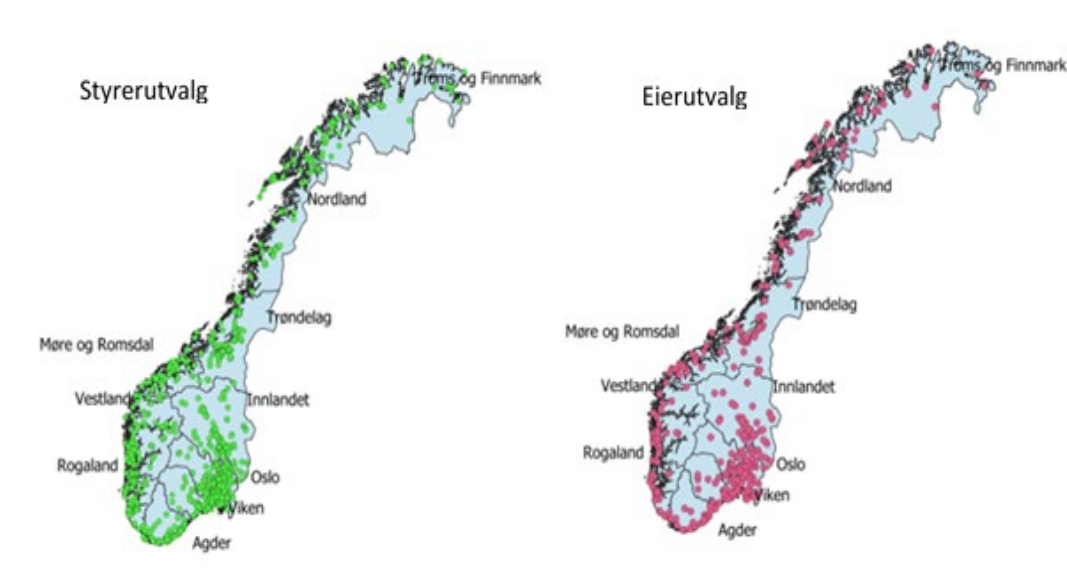
2.1 Bruttoutvalgene i årets spørring

De kommunale barnehagemyndighetene deltar i undersøkelsen hvert år. Ettersom det har vært flere kommunesammenslåinger det siste årene, har vi justert myndighetsutvalget for dette. Antall kommuner per 1. januar 2020 var 356. For Oslo kommune sendes spørreskjema til de 15 bydelene i kommunen (og ikke til Oslo kommune). Totalpopulasjonen er dermed 370 (355 kommuner og 15 bydeler).

I styrerundersøkelsen inngår ordinære kommunale og private barnehager. Åpne barnehager og familiebarnehager er ikke inkludert. I tidligere års spørringer er det forsøkt å invitere slike barnehager, men tilbakemeldingene har i de fleste tilfellene vært at spørsmålene i mindre grad er relevante for denne gruppen.

Eierundersøkelsen sendes til et utvalg private og kommunale eiere. Som for styrerundersøkelsen sendes den kun til eiere av ordinære barnehager.

Utvalgene for eier- og styrerundersøkelsen er gjentak av utvalget brukt i spørringen i 2017, og er i tillegg supplert med nyetablerte enheter i 2020 fra Nasjonalt Barnehageregister (NBR). Nedlagte enheter er så langt de er identifisert tatt ut av undersøkelsen.

Figur 2-1: Kart til venstre viser geografisk spredning i styrerutvalget, mens kart til høyre viser tilsvarende for utvalget av barnehageeiere.

Tabell 2-1 viser bruttoutvalg og status fordelt på respondentgruppene barnehagestyrere (privat og kommunal), barnehageeiere (privat og kommunal) og kommunen som barnehagemyndighet.

Tabell 2-1: Bruttoutvalg og status etter respondentgruppe, antall

	Godkjent	Godkjent, noen svar	Ikke godkjent, noen svar	Ikke svart	Frafalt	Totalt
Barnehagestyrer	778	92	95	559	216	1740
Barnehageeier	298	20	46	184	96	644
Barnehage-myndighet	190	2	36	60	82	370
Totalt	1266	72	72	870	208	2696

Kategorien *godkjent* gjelder respondentene som har gjennomgått hele undersøkelsen. *Godkjent – noen svar* henviser til respondenter som ikke har fullført, men som har svart på minst 30 prosent av spørsmålene i sin gruppe. Ikke godkjent – noen svar er dermed

respondentene som har svart på mindre enn 30 prosent av spørsmålene.¹ Den nest siste kategorien består av de som *ikke har svart*. Her har vi også inkludert de som kun har åpnet uten å svare på noen spørsmål. Kategorien *frfalt* henviser til de som aktivt har gitt beskjed om at de ikke ønsker eller har hatt mulighet til å svare på høstens spørring.

For å gi et bilde av gruppen *ikke godkjent – noen svar* viser Tabell 2-2 maksimalt antall svar for hver respondentgruppe, samt gjennomsnitt og median for både ekskluderte og inkluderte respondenter.

Tabell 2-2: Sammenligning, godkjente og ikke-godkjente svar

	Barnehagestyrere		Barnehageeiere		Barnehagemyndighet	
	Ikke godkjent	Godkjent	Ikke godkjent	Godkjent	Ikke godkjent	Godkjent
Maks. ant. svar ²	37	37	8	8	17	17
Gjennomsnitt	2.5	35.2	1.2	7.9	2.1	14.9
Median	0	37	1	8	2	16

Det kommer frem av tabellen at de respondentene som ikke ble godkjent har gitt svært få svar sammenliknet med gjennomsnittet innad i sin gruppe (henholdsvis for styrere og eiere). En nærmere analyse av styrerdata for gruppen *ikke godkjent* viser dessuten at 51 respondenter (54 prosent) kun har åpnet skjema uten å svare på ett eneste spørsmål, videre skjer frafallet relativt jevnt utover i undersøkelsen. Dette, samt et beskjedent antall ikke-godkjente respondenter, tilsier at resultatene i liten grad ville blitt påvirket av å inkludere respondentene i utvalget. Endelig svarprosent relatert til bruttutvalg og populasjon er vist i Tabell 2-3.

Tabell 2-3: Bruttoutvalg, populasjon (antall) og svarprosent

	Barnehagestyrere	Barnehageeiere	Barnehagemyndighet
Bruttoutvalg	1740	644	370
Populasjon	5105	2872	370
Nettutvalg (Godkjente svar)	870	318	192
Svarprosent bruttutvalg	50.0	49.4	51.9
Svarprosent populasjon	17.1	10.7	51.9

Svarprosenten er beregnet for de som har fullført mer enn 30 prosent og er sammenlignbar med svarprosent i rapporten Spørsmål til Barnehage-Norge 2018 (Fagerholt m.fl. 2019) og Spørsmål til Barnehage-Norge 2019 (Fagerholt m.fl. 2020). For

¹ Respondentene som har besvart under 30 prosent av undersøkelsen er tatt ut av utvalget før rapportering. Dette er gjort i samråd med oppdragsgiver og imøtekommer et ønske om at barnehagerapporteringen skal være mer direkte sammenlignbart med tilsvarende undersøkelse blant grunnskoler.

² Det maksimale antall svar i beregning av svarprosent referer til det antall spørsmål innen hver gruppe som går til alle respondenter. Antall svar på enkeltspørsmål i rapporteringen vil kunne avvike fra dette antallet, da en del spørsmål er flervalg og/eller er betinget på tidligere svar i skjemaet.

styrere er årets svarprosent 50 (mot 55,5 prosent i 2019 og 54,4 prosent i 2018), for eiere er svarprosenten 47,8 prosent (mot 49,8 prosent i 2019 og 41,1 prosent i 2018) og for Barnehaagemyndigheten 51,9 prosent (mot 75,3 prosent i 2019 og 70,3 prosent i 2018). I samtlige undersøkelser har svarprosenten hatt en liten nedgang sammenliknet med de to foregående årene. Dette gjelder spesielt for myndighetsundersøkelsen som hadde en nedgang på 23,5 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse. Det er grunn til å tro at denne nedgangen delvis kan skyldes den økte belastningen på barnehagesektoren knyttet til kommunesammenslåinger og påfølgende omorganiseringsarbeid, samt årets covid-19 pandemi.

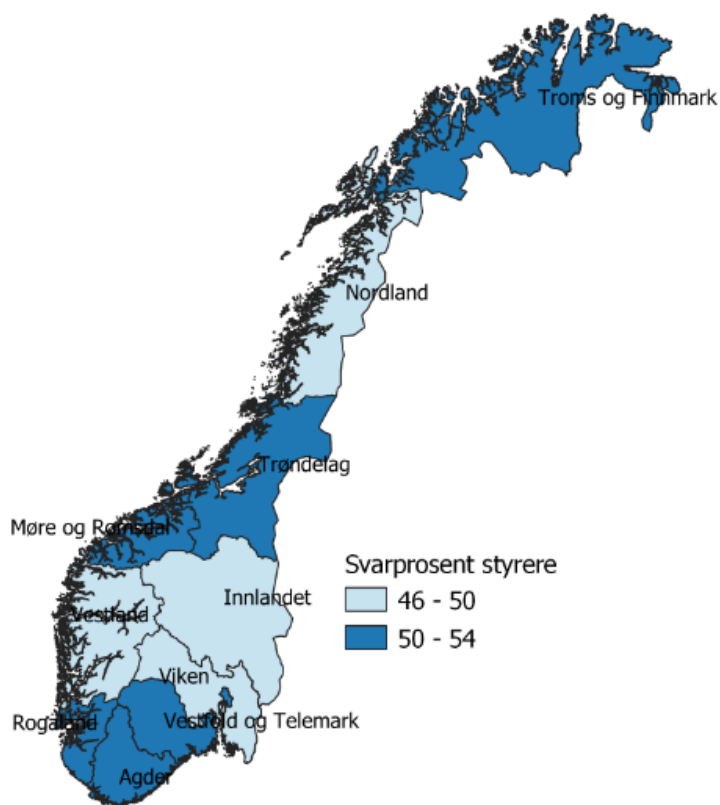
2.2 Styrerutvalget: 50 prosent deltakelse og små skjevheter

Årets svarprosent i styrerundersøkelsen på 50 prosent er en nedgang på fem prosentpoeng sammenliknet med fjorårets undersøkelse. Tabell 2-4 viser bruttoutvalget av barnehagestyrere fordelt på fylker (samt Svalbard), antall barnehager totalt i populasjonen, nettoutvalget og svarprosent. Fylkene er rangert i tabellen etter synkende svarprosent.

Svarprosenten varierer noe mellom fylkene. Høyeste svarprosent blant barnehagestyrere finner vi i Oslo, tett etterfulgt av fylkene Troms og Finnmark, samt Rogaland. Nederst i tabellen finner vi fylkene Nordland og Vestland. Variasjonen i fylkesvis svarprosent er illustrert grafisk i Figur 2-2.

Tabell 2-4: *Populasjon, bruttoutvalg og svarprosent i styrerundersøkelsen*

Fylke	Populasjon	Bruttoutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
Oslo	600	213	114	53.5
Troms og Finnmark	294	101	53	52.5
Rogaland	424	133	69	51.9
Vestfold og Telemark	355	114	59	51.8
Trøndelag	477	175	89	50.9
Møre og Romsdal	375	87	44	50.6
Agder	312	103	52	50.5
Svalbard	2	2	1	50
Viken	1089	368	181	49.2
Innlandet	352	115	56	48.7
Vestland	617	226	105	46.5
Nordland	308	103	47	45.6
Total	5105	1740	870	50

Figur 2-2: Svarprosent etter fylke for barnehagestyrere. Prosent.

Tabell 2-5: Svarprosent i styrerundersøkelsen etter eieform

Eierskap	Populasjon	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Svarprosent
Privat	2481	865	432	49.9
Kommunal	2624	875	438	50.1
Totalt	5105	1740	870	50.0

I Tabell 2-5 og Tabell 2-6 vises svarprosent for barnehagestyrere etter eierforhold og etter barnehagestørrelse per fylke. I årets undersøkelse er det en marginal forskjell i samlet svarprosent for private (49,9 prosent) og kommunale barnehageeiere (50,1).

Tabell 2-6: Svarprosent i styrerundersøkelsen etter barnehagens størrelse (antall barn) og fylke*.

	1-25 barn	26-50 barn	51-75 barn	>75 barn	Alle
Utvalg	314	560	517	349	1740
Oslo	36	58.6	50.6	61.2	53.5
Troms og Finnmark	54.5	50	50	62.5	52.5
Rogaland	50	56.7	50	51.2	51.9
Vestfold og Telemark	47.1	50	43.5	63.3	51.8
Trøndelag	56.8	45.6	55.7	40	50.9
Møre og Romsdal	41.2	50	59.1	50	50.6
Agder	46.4	60.7	46.4	47.4	50.5
Svalbard	0	100	0	0	50
Viken	44.2	44.9	53.6	52.3	49.2
Innlandet	40	51.1	56.3	37.5	48.7
Vestland	55.6	44.8	46	43.3	46.5
Nordland	35.5	39.6	72.2	66.7	45.6
Total	46.5	48.9	52	51.9	50

*I tidligere undersøkelser er det rapportert svarprosent per landsdel, men med færre fylker synes vi det er mer naturlig å holde oss til denne inndelingen.

Tabell 2-6 viser, på et overordnet nivå, at styrere i mindre barnehager har en noe større tendens til å velge bort undersøkelsen. Dette varierer noe mellom fylker. I Trøndelag og Vestlandet, for eksempel, er svarprosenten høyere blant små barnehager (1-25 barn) sammenliknet med mellomstore- og store barnehager, mens i Oslo ser man et motsatt bilde.

Tabell 2-7: Antall barnehager og andel private - populasjon og nettoutvalg

	Antall barnehager		Andel private barnehager	
	Populasjon	Nettoutvalg	Populasjon	Nettoutvalg
Viken	1089	181	58.2	60.2
Agder	312	52	58	57.7
Vestfold og Telemark	355	59	46.5	55.9
Nordland	308	47	43.8	55.3
Vestland	617	105	50.2	50.5
Innlandet	352	56	41.2	46.4
Rogaland	424	69	46.7	46.4
Møre og Romsdal	275	44	46.6	45.5
Trøndelag	477	89	40.3	43.8
Troms og Finnmark	294	53	31.9	39.6
Oslo	600	114	49.8	37.7
Svalbard	2	1	100	-
Total	5105	870	48.6	49.7

I Tabell 2-7 sammenliknes nettoutvalget med populasjonen som helhet. I årets undersøkelse er andelen private barnehager forholdsvis lik i populasjonen (48,6 prosent) og nettoutvalget (49,7 prosent). Det varierer mellom fylkene hvorvidt andelen private i nettoutvalget ligger høyere eller lavere enn andelen private i populasjonen. De fylkesvise variasjonene gir samlet sett ikke tegn til store skjevheter i utvalget. Tabell A i vedlegg 2 viser tilsvarende tall basert på bruttutvalget.

2.3 Eierutvalget: 49,4 prosent deltakelse og tydelig fylkesvis variasjon

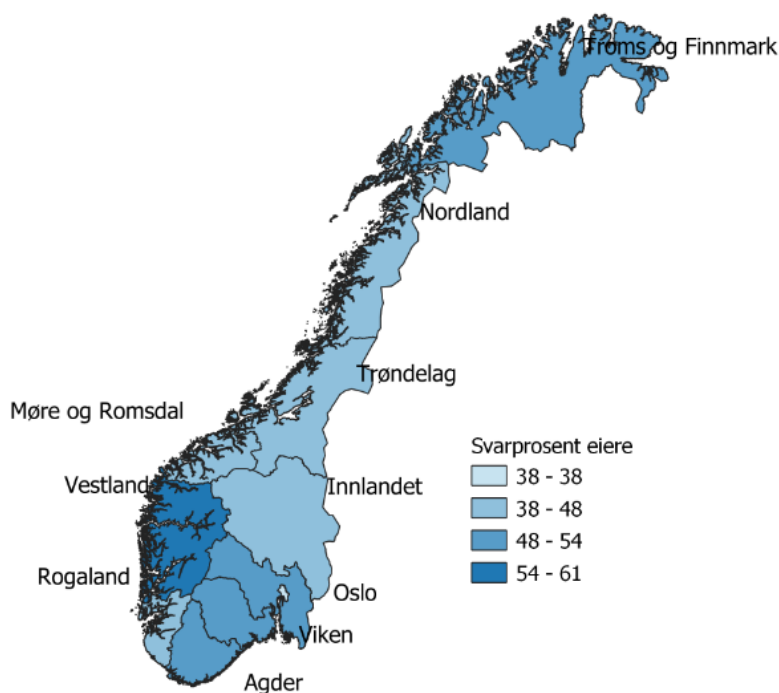
Det var totalt 644 barnehageeiere i årets bruttutvalg. 364 av de inviterte svarte på undersøkelsen. Derav er 318 godkjente svar – som er årets nettutvalg - tatt med i rapporteringen (herunder 20 godkjent – noen svar). Svarprosenten ligger på 49.4 prosent, noe som er en liten nedgang fra fjorårets undersøkelse.

Tabell 2-8 illustrerer hvordan utvalget av barnehageeiere er sammensatt av fylker, antall barnehager totalt (populasjon), bruttutvalg og svarprosent. Fylkene er rangert etter synkende svarprosent i tabellen.

Tabell 2-8: *Populasjon, bruttutvalg og svarprosent i eierundersøkelsen*

Fylke	Populasjon	Bruttutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
Vestland	270	56	34	60.7
Viken	715	133	72	54.1
Agder	204	45	23	51.1
Vestfold og Telemark	172	48	24	50
Troms og Finnmark	142	45	22	48.9
Trøndelag	313	52	25	48.1
Nordland	161	53	25	47.2
Innlandet	215	64	30	46.9
Møre og Romsdal	125	30	14	46.7
Rogaland	279	58	26	44.8
Oslo	275	60	23	38.3
Svalbard	1	0	0	0
Total	2872	644	318	49.4

Også for barnehageeiere varierer svarprosenten betydelig mellom fylkene, og i større grad enn for barnehagestyrere. Høyest svarprosent blant barnehagestyrere finner vi i Vestland (60,7 prosent), etterfulgt av Viken og Agder. Nederst finner vi fylkene Oslo og Rogaland samt Svalbard med henholdsvis 38,3, 44,8 og 0 svarprosent. Variasjonen i fylkesvis svarprosent er illustrert grafisk i Figur 2-3.

Figur 2-3: Svarprosent etter fylke hos barnehageeiere. Prosent.

Tabell 2-9: Svarprosent i eierundersøkelsen etter eieform.

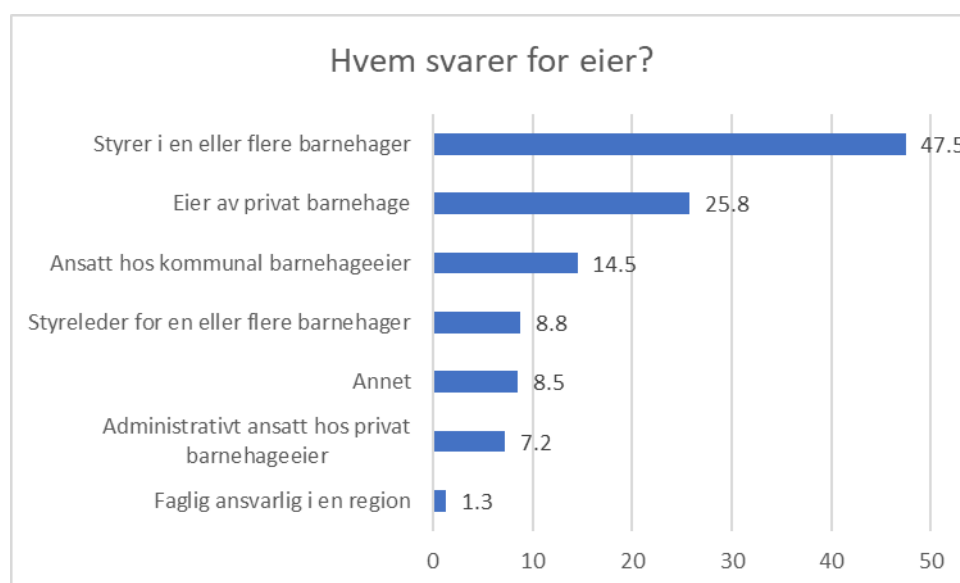
Eierskap	Populasjon	Bruttoutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
Privat	2517	528	256	48.5
Kommunal	355	116	62	53.4
Totalt	2872	644	318	49.4

Oversikten i Tabell 2-9 viser at svarprosenten varierer med eierforholdet. Antallet eiere med ulike eierskap i bruttoutvalget gjenspeiler forholdet i populasjonen, og tabellen viser at svarprosenten er noe høyere for kommunale barnehageeiere enn for private eiere.

Tabell 2-10: Antall eiere og andelen private eiere i populasjonen og nettoutvalget

Fylke	Populasjon		Nettutvalg	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Agder	204	0.90	23	0.70
Innlandet	215	0.79	30	0.73
Møre og Romsdal	125	0.80	14	0.71
Nordland	161	0.76	25	0.76
Oslo	275	0.99	23	1.00
Rogaland	279	0.92	26	0.85
Svalbard	1	0.00	0	
Troms og Finnmark	142	0.74	22	0.64
Trøndelag	313	0.89	25	0.76
Vestfold og Telemark	172	0.89	24	0.79
Vestland	270	0.87	34	0.85
Viken	715	0.93	72	0.88
Total	2872	0.89	318	0.81

I Tabell 2-10 sammenliknes nettoutvalget med populasjonen som helhet. Her ser vi at andelen private barnehageeiere er lavere i nettoutvalget enn i populasjonen. Dette følger naturlig av den relativt lavere svarprosenten blant private barnehageeiere. Andelen private eier er til sammenlikning også noe lavere i årets bruttutvalg, men det vurderes ikke å være vesentlige skjevheter i sammensetningen av bruttutvalget basert på den fylkesvise fordelingen av andel private barnehager og antallet barnehager totalt (se Tabell B i vedlegg 2).

Figur 2-4: Oversikt over hvilken stilling respondentene som svarer for barnehageeier oppgir (n=314). Prosent.

Sammenliknet med kommunale eiere er gruppen private eiere svært heterogen. For å få informasjon om hvem som representerer det private eierleddet, er det også i årets undersøkelse lagt inn et spørsmål om stillingskategori. Figur 2-4 viser at for halvparten av respondentene er det styrer som svarer på vegne av eier. 26 prosent av respondentene

opplyser å være eier av privat barnehage, mens 15 prosent er ansatt hos kommunal barnehageeier. En mindre andel av respondentene opplyser enten å ha rollen som styreleder i privat barnehage, administrativt ansatte hos privat eier, eller å ha et faglig ansvar i en region. Av de som svarer «Annet» (31 respondenter) og har utdypet hvilken stilling de har i et tekstfelt, opplyser flest at de er ansatt i kommunen (13 svar) enten som oppvekstsjef, kommunal sjef, barnehagesjef, seksjonsleder, administrativt ansatte, barnehagefaglig rådgiver, eller pedagogisk rådgiver. Blant de som representerer private eiere opplyser flere at de er daglig leder av en stiftelse som eier barnehagen (n=6), eller styreleder i privat- og privat foreldreeiet barnehage (n=12).

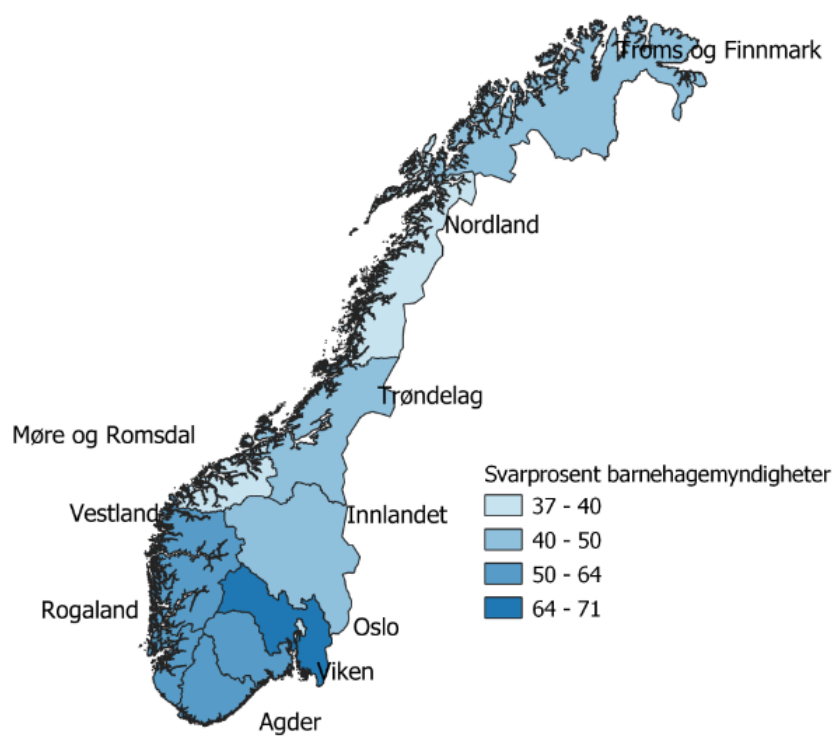
2.4 Svar fra 1 av 2 barnehagemyndigheter

Alle kommunale barnehagemyndigheter i landet er invitert inn i undersøkelsen. Dette omfatter 355 kommuner (ikke Oslo), samt 15 bydeler i Oslo – totalt et bruttutvalg på 370 respondenter. Av disse var det 192 som fullførte undersøkelsen, 60 som ikke besvarte og 82 som aktivt meldte seg av undersøkelsen. Svarprosenten havnet på 51.9 prosent. Svarprosenten er om lag 25 prosentpoeng lavere enn fjorårets undersøkelse (75,5 prosent). Dette kan, som diskutert tidligere, ha flere årsaker. Det er verdt å merke seg at antallet barnehagemyndigheter som *aktivt* meldte seg av årets undersøkelse er 82 stykker og altså dobbelt så mange som i spørringen i 2019. Dette støtter opp under hypotesen om at kombinasjonen av kommunesammenslåinger og covid-19 er en del av forklaringen på hvorfor årets svarprosent ligger lavere enn tidligere år.

Tabell 2-11: *Populasjon(bruttutvalg), nettutvalg og svarprosent i myndighetsundersøkelsen fordelt etter fylke*

	Populasjon	Bruttutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
	Populasjon	Bruttutvalg	Nettutvalg	Svarprosent
Viken	51	51	36	70.6
Agder	25	25	16	64
Rogaland	23	23	14	60.9
Vestland	43	43	25	58.1
Vestfold og Telemark	23	23	13	56.5
Trøndelag	38	38	19	50
Innlandet	46	46	21	45.7
Troms og Finnmark	39	39	17	43.6
Oslo	15	15	6	40
Møre og Romsdal	26	26	10	38.5
Nordland	41	41	15	36.6
Totalt	370	370	192	51.9

Tabell 2-11 viser fylkesvis fordeling og svarprosent for myndighetsutvalget. Fylkene er rangert i tabellen etter synkende svarprosent. Også for barnehagemyndighet varierer svarprosenten betydelig mellom fylkene. Høyeste svarprosent for barnehagemyndigheten finner vi i Viken (70,6 prosent), etterfulgt av fylkene Agder og Rogaland. Nederst i tabellen finner vi fylkene Nordland og Møre og Romsdal (henholdsvis 36,6 og 38,5). Variasjonen i fylkesvis svarprosent er illustrert grafisk i Figur 2-5.

Figur 2-5: Svarprosent etter fylke hos barnehagemyndighet. Prosent

3 KORONASTENGTE BARNEHAGER VÅREN 2020

På grunn av Koronapandemien våren 2020 måtte alle barnehager i Norge stenge for ordinær drift i perioden 12.mars – 17.april. Det foreligger lite informasjon om hvordan barnehagene håndterte denne situasjonen, og om den kontakten som var mellom barnehagene og hjemmene i perioden. Kunnskap om hvordan barnehagene har jobbet for å gjenåpne barnehagene utover våren og sommeren, særlig med tanke på smittevern og bemanning er også begrenset. Ved gjenåpning etter 17. april var man blant annet usikker på hvordan bemanningen best skulle organiseres for å møte kravene i «Veileder om smittevern i barnehager under covid-19 utbruddet 2020»³.

I årets spørring er det stilt spørsmål om barnehagetilbudet, og hvordan organiseringen og den ordinære driften i barnehagene fungerte både i perioden for nedstenging og perioden etter gjenåpning. Det stilles også spørsmål om smittevernveilederen og støttemateriellet som er utarbeidet til denne. Folkehelseinstituttet (FHI) bruker begrepet «Smittevernveileder». For å lette fremstillingen i de neste kapitlene vil vi bruke kortformen «veilederen» i omtale av «Smittevernveilederen».

Spørsmålene om smittevernveilederen og støttemateriell ble kun rettet til **barnehagestyrere** og **barnehageeiere**. Øvrige spørsmål om koronastengte barnehager er også rettet til **barnehagemyndigheten**.

3.1 Om tilbud og oppfølging under koronapandemien

3.1.1 Ni av ti barnehager ga tilbud om plass til barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller i perioden 13. mars til 17. april

Alle barnehager i Norge stengte for ordinær drift i perioden 12. mars-17. april. Det var i denne perioden tre særskilte grupper som allikevel fikk tilbud om barnehageplass: (1) *barn av foreldre med samfunnskritiske funksjoner/nøkkelroller*, (2) *barn fra utsatte familier*, og (3) *barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp*.

³ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/barnehage/> (Sist revidert september 2020).

Tabell 3-1: Barnehagestyreverenes svar på spørsmål om barnehagen ga tilbud plass til barn av foreldre med samfunnskritiske roller, barn fra utsatte familier og barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i perioden 13.3-17.4? Prosent.

	Ja	Nei	Har ikke barn i denne gruppen	Sum
Barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller				
Kommunal (n=390)	92.8	3.3	3.8	100
Privat (n=396)	88.4	4	7.6	100
Total (n=786)	90.6	3.7	5.7	100
Barn fra utsatte familier				
Kommunal (n=390)	66.4	15.9	17.7	100
Privat (n=396)	51.8	15.4	32.8	100
Total (n=786)	59.0	15.6	25.3	100
Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp				
Kommunal (n=390)	60.3	21	18.7	100
Privat (n=396)	56.1	21	23.0	100
Total (n=786)	58.1	21	20.9	100

Tabell 3-1 viser at klart flest barnehager opplyser å ha gitt tilbud til barn av foreldre med samfunnskritiske roller: 90 prosent av alle barnehager ga tilbud om plass til barn av foreldre med slike roller, mens nesten 60 prosent av barnehagene ga tilbud om plass til barn fra utsatte familier og til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Andelen er gjennomgående noe lavere i private barnehager. En større andel av de private barnehagene har ikke barn i de tre aktuelle kategoriene.

Tabell 3-2: Andelen barn som fikk tilbud om barnehageplass i løpet av perioden og som benyttet seg av tilbudet. Gjennomsnitt.

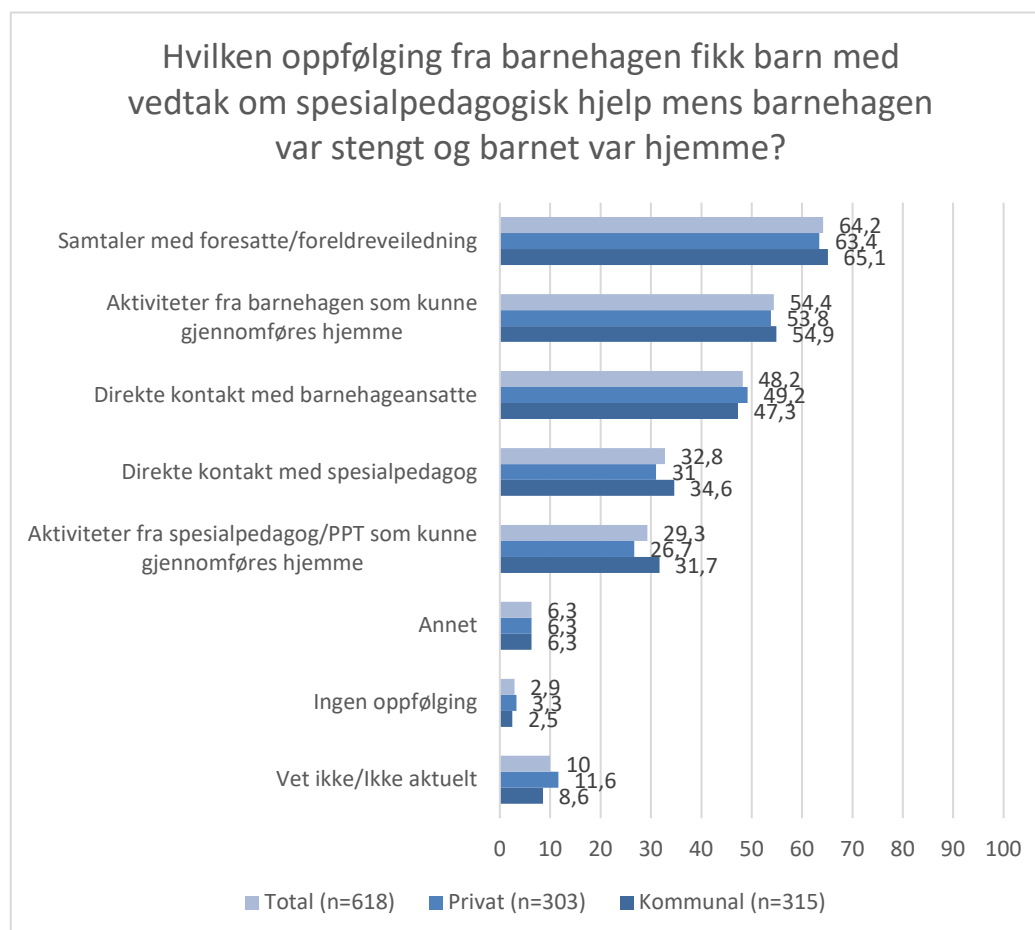
	Gj.snitt	VK	Min	Max
Barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller (n=780)	0.7	43%	0	1
Barn fra utsatte familier (n=439)	0.7	57%	0	1
Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp(n=431)	0.5	80%	0	1

I Tabell 3-2 presenteres andelen barn som benyttet seg av tilbudt plass innen hver gruppe. For de to gruppene «barn av foreldre med samfunnskritiske roller» og «barn fra utsatte familier» viser tallene at sju av ti familier benyttet seg av tilbudt plass. Andelen var imidlertid kun 50 prosent for barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Variasjonen er stor i alle tre grupper, og aller størst i gruppen barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Variasjonskoeffisienten⁴ (mål på spredning i data) viser en variasjon på 80 prosent mellom barnehagene. Det kan med andre ord se ut som det er særdeles store forskjeller i hvordan barnehagene har klart å ivareta denne gruppen under perioden med nedstenging.

⁴ Variasjonskoeffisienten er standardavvikets andel av gjennomsnittet og viser den relative variasjonen i data.

3.1.2 Ni av ti barnehager ga tilbud om oppfølging til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp mens barnet var hjemme

For en del barnehager kan det åpenbart ha tatt noe tid fra nedstengingen i mars til man fikk en situasjonsoversikt og startet å gi enkeltbarn tilbud om barnehageplass. Selv om barna fikk tilbud om plass, kan det for mange ha vært en periode der barna måtte være hjemme.

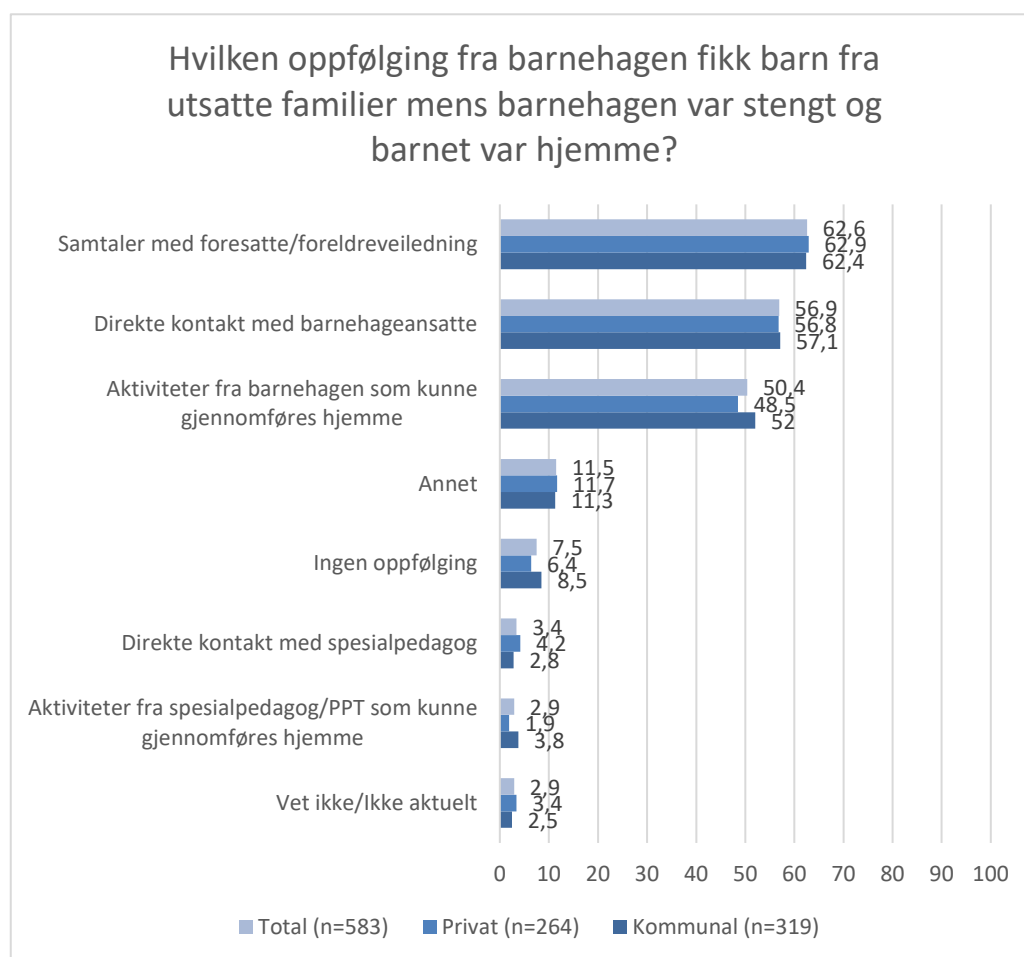

Figur 3-1: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilken oppfølging fra barnehagen barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp fikk mens barnehagen var stengt og barnet var hjemme? Prosent.⁵

Figur 3-1 viser at ni av ti barnehager ga en form for tilbud til barn som var hjemme i perioden, men resultatene viser at det er store variasjoner i hvilke tilbud som ble gitt. 64 prosent av alle barnehagestyrere opplyser at det ble gjennomført samtaler med foresatte/foreldreveiledning, og i underkant av 50 prosent ga tilbud om aktiviteter som kunne gjennomføres hjemme. Halvparten av barnehagene ga også tilbud om direkte

⁵ Spørsmålet gikk til barnehagestyrere som tidligere i skjema opplyser at barnehagen har barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

kontakt med barnehageansatte for barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp under nedstengelsen. Direkte kontakt med spesialpedagog og aktiviteter som de kunne gjennomføre hjemme initiert av enten spesialpedagog eller PPT var noe mindre vanlig, kun en av tre fikk tilbud om dette. Kun tre prosent av barnehagestyrerne oppgir at barna ikke fikk noen oppfølging fra barnehagen. Det rapporteres små forskjeller mellom private og kommunale barnehager.

Figur 3-2: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilken oppfølging fra barnehagen barn fra utsatte familier fikk mens barnehagen var stengt og barnet var hjemme? Prosent. ⁶

Figur 3-2 viser at om lag 90 prosent av barnehagene ga en form for tilbud til barn fra utsatte familier, men også her registreres det en del variasjoner i tilbudet som ble gitt.

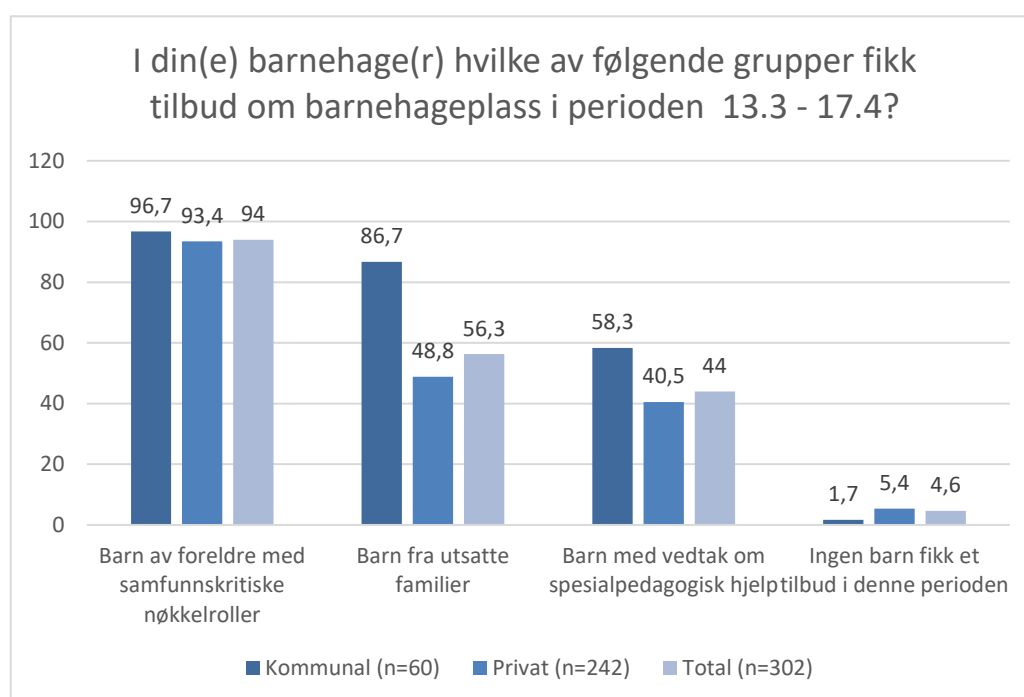
Seks av ti barnehager ga tilbud om samtaler med foresatte/foreldreveiledning og like mange oppgir at de la til rette for at barnet hadde direkte kontakt med barnehageansatt.

⁶ Spørsmålet gikk til barnehagestyrere som tidligere i skjema opplyser at barnehagen har barn fra utsatte familier.

I halvparten av barnehagen ble det lagt til rette for aktiviteter som kunne gjennomføres hjemme. Åtte prosent av barnehagene opplyser at de ikke ga tilbud om oppfølging av barn fra utsatte familier. Andelen barn som fikk tilbud om direkte kontakt med spesialpedagog eller aktiviteter fra spesialpedagog/ PPT som kunne gjennomføres hjemme, er vesentlig lavere for denne gruppen enn gruppen barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Det er små forskjeller mellom private og kommunale barnehager.

3.1.3 Seks av ti eiere opplyser at det ble gitt tilbud om barnehageplass til barn fra utsatte familier

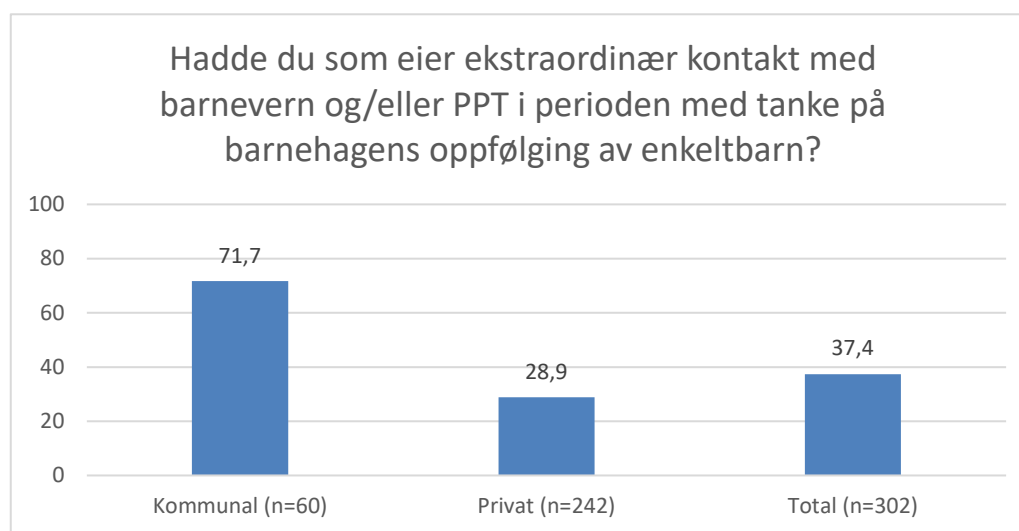
Også barnehageeier svarte på spørsmål om hvilke grupper som fikk tilbud om barnehageplass under nedstengingsperioden. Resultatene er presentert i Figur 3-3.

Figur 3-3: Barnehageeiers svar på spørsmål om hvilke grupper som fikk tilbud om barnehageplass i perioden 13. mars - 17. april? Prosent

Mer enn ni av ti barnehageeierne bekrefter at deres barnehage(r) ga tilbud om plass til barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller. Dette ligger noe høyere, men samsvarer med det bilde vi ser hos barnehagestyrerne (Tabell 3-1). 87 prosent av de kommunale eierne oppgir at deres barnehager ga tilbud om barnehageplass til barn fra utsatte familier. Andelen er vesentlig høyere enn blant de private – men her må man ta i betraktning et langt lavere antall kommunale barnehageeiere, og at de, i de aller fleste tilfeller, også svarer på vegne av flere barnehager. Totalt er det 56 prosent av eierne som opplyser at barnehagen(e) ga tilbud til denne gruppen, og andelen er på nivå med det vi finner hos barnehagestyrerne (Tabell 3-1).

Totalt opplyser 44 prosent av eierne at deres barnehage(r) ga tilbud om plass til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Andelen er noe høyere blant de kommunale eierne. Samlet ligger andelen lavere enn tilsvarende spørsmål stilt i styrerundersøkelsen, der vi finner at seks av ti barnehager ga tilbud om plass til denne gruppen. Det er kun fem prosent av barnehageeierne som svarer at ingen barn fikk tilbud om barnehageplass, og denne andelen er høyere blant de private eierne.

Figur 3-4: Barnehageeiers svar på spørsmål om de hadde ekstraordinær kontakt med barnevern og/eller PPT i perioden med tanke på barnehagens oppfølging av enkeltbarn. Prosent.

72 prosent av de kommunale hadde ekstraordinær kontakt med barnevern og/eller PPT i perioden (Figur 3-4). Tilsvarende andel for private er 29 prosent. Det er ikke stilt spørsmål om hva denne kontakten bestod av eller hvor hyppig den var, men det er generelt grunn til å tro at tjenesteveien er kortere, og kanskje terskelen lavere, for en kommunal eier enn for en privat eier.

Tabell 3-3: Barnehageeiers svar på spørsmål om de som eier la konkrete føringer for sin(e) barnehage(r) for oppfølging av enkeltbarn, utover det som kom fra nasjonale myndigheter? Prosent.

	Kommunal (n=60)	Privat (n=242)	Total (n=302)
Ja, vi ga barnehagen(e) muntlige føringer	56.7	42.1	45
Ja, vi ga barnehagen(e) skriftlige føringer	30	22.3	23.8
Nei	31.7	44.6	42.1

I perioden med nedstenging ga myndighetens tydelige føringer for ansvaret barnehagene hadde ovenfor barn i ulike grupper. Tabell 3-3 viser at 42 prosent av eierne svarer nei på spørsmålet om de ga egne - skriftlige eller muntlige - føringer utover de nasjonale retningslinjene vedrørende oppfølging av enkeltbarn. Resterende 58 prosent opplyser at de enten ga muntlige eller skriftlige føringer til sine barnehager. En større andel ga muntlig

føringer, og det er gjennomgående flere kommunale enn private som svarer at de har gitt noen form for føringer til sine barnehager utover det som ble gitt fra nasjonale myndigheter. Totalt 33 barnehageeiere (67 prosent private) oppgir at de ga både skriftlige og muntlige føringer.

3.1.4 Alle barnehagemyndigheter hadde kontakt med barnehagene i perioden med nedstengning

Samtlige barnehagemyndigheter i utvalget bekrefter at kommunen som barnehagemyndighet hadde kontakt med barnehagene i perioden barnehagen var stengt. Tabell 3-4 viser hvordan barnehagemyndigheten opplyser at kommuniserte med barnehagene.

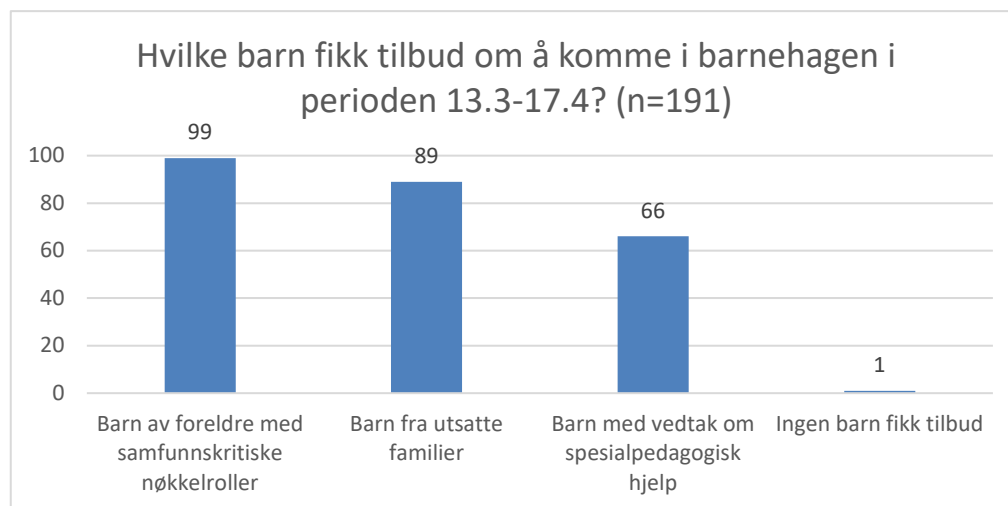
Tabell 3-4: Barnehagemyndighetens svar på hvordan kommunen som barnehagemyndighet kommuniserte med barnehagene i perioden 13. mars - 17. april. Prosent. n=192

	Epost	Telefon	Digitale møter	Fysiske møter
Ikke aktuelt	1.0	1.6	9.9	75.4
Med private barnehager	1.6	1.6	0.5	0.5
Med kommunale barnehager	29.8	30.4	36.1	17.3
Med både private og kommunale barnehager	67.5	66.5	53.4	6.8
Sum	100	100.	100	100

En av fire gjennomførte fysiske møter med barnehagene i sin kommune, og i størst grad med kommunale barnehager (17 prosent mot 7 prosent i private). Oppunder 100 prosent kommuniserte via e-post og telefon, mens en noe lavere andel (90 prosent) kommuniserte gjennom digitale møter. Flertallet opplyser om samme kommunikasjonsform med både private og kommunale.

3.1.5 Ni av ti barnehagemyndigheter opplyser at barn fra utsatte familier fikk tilbud om barnehageplass

Figur 3-5 viser barnehagemyndighetens svar på spørsmål om hvilke barn som fikk et tilbud om barnehageplass i perioden da barnehagene var stengt.

Figur 3-5: Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om hvilke barn som fikk tilbud om å komme i barnehagen i perioden 13. mars til 17. april. Prosent.

I likhet med styrer og eiere svarer majoriteten av barnehagemyndighetene at det var barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller som fikk tilbud om barnehageplass i perioden 13.3-17.4.20, etterfulgt av barn fra utsatte familier og barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Kun én prosent svarer at ingen barn fikk tilbud om plass. Det er verdt å merke seg at andelen barn fra utsatte familier som fikk tilbud om plass ligger høyere når man spør barnehagemyndigheten enn når man spør barnehagestyrerne. Dette kan nok i stor grad forklares med at barnehagemyndigheten svarer samlet for barnehagene i sin kommune, mens tallene på barnehagenivå påvirkes av at en del barnehager faktisk ikke har barn fra utsatte familier.

3.2 Om organisering og drift under koronapandemien

3.2.1 Ni av ti barnehagelærere jobbet mens barnehagen var stengt

Tabell 3-5: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke ansatte som var på jobb i perioden fra 13. mars til 17. april. Prosent.

	Kommunal (n=388)	Privat (n=394)	Total (n=782)
Styrer	96.4	93.9	95.1
Assistenter og/eller Fagarbeidere	93.6	92.9	93.2
Pedagogiske ledere/Barnehagelærere	92.8	92.1	92.5
Renholdere	72.2	67.8	69.9
Andre	9.3	4.3	6.8
Ingen	0.8	2.5	1.7

Tabell 3-5 viser at svært få, kun to prosent oppgir at ingen ansatte var på jobb under nedstengingen. Mer enn ni av ti oppgir at styrerne, assistenter/fagarbeidere og pedagogiske ledere/barnehagelærere var på jobb i perioden. Sju av ti opplyser at barnehagens renholdere var på jobb, mens under 10 prosent opplyser at andre ansatte var på jobb.

Tabell 3-6 Barnehagestyrernes svar på spørsmålet om nedstengningen medførte vesentlig endringer i arbeidsoppgaver sammenliknet med ordinær drift. Prosent.

	Kommunal (n=385)	Privat (n=384)	Total (769)
Ja, for styrer	91.7	88.5	90.1
Ja, for pedagogiske ledere/barnehagelærere	91.7	88.8	90.2
Ja, for assistenter/fagarbeidere	82.3	81.8	82.1
Ja, for renholdere	46.8	43.0	44.9
Nei	1.3	2.6	2.0

Tabell 3-6 viser at ni av ti barnehagestyrere opplyser at nedstengingen medførte vesentlige endringer i arbeidsoppgaver for både styrer og pedagogiske ledere/barnehagelærere. For assistenter/fagarbeidere er andelen åtte av ti. Minst endring sammenliknet med ordinær drift finner vi for renholdere. Gjennomgående kan det se ut til at endringene i arbeidsoppgaver var noe større for ansatte i kommunale barnehager.

3.2.2 Ansatte i private barnehager hadde mer tid til kompetanseheving under nedstengingen

I Tabell 3-7 presenteres en oversikt over styrernes svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver vedkommende hadde i den perioden barnehagene var stengt.

Tabell 3-7: Barnehagestyrers svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver vedkommende hadde i perioden 13. mars til 17. april (perioden da barnehagene var stengt)? Prosent.

	Kommunal (n=374)	Privat (n=370)	Total (n=744)
Organisere og klargjøre lokaler	69.8	75.9	72.8
Andre oppgaver	70.6	68.4	69.5
Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart	62.0	71.1	66.5
Planlegging og gjennomføring av fjerntilbud (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt etc.)	48.9	55.9	52.4
Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)	46.8	57.8	52.3
Delta i kompetansehevingstiltak	39.6	50.0	44.8
Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud	42.0	43.0	42.5
Holde kontakt med barna	25.9	36.5	31.2
Renhold av lokaler	15.0	26.2	20.6

Sju av ti styrere oppgir at de organiserte og klargjorde lokaler, utførte «andre oppgaver» og at de jobbet med ordinær drift. I overkant av 50 prosent opplyser at de jobbet med planlegging og gjennomføring av fjerntilbud, samt ekstraordinære smittevernstiltak. Svarene her kan sees i sammenheng med at over 90 prosent av styrerne bekrefter at nedstengningen medførte vesentlige endringer i arbeidsoppgaver.

Private barnehager har i langt større grad brukt tiden på renhold, kontakt med barna og ekstraordinære smittevernstiltak. Dette kan bero på strukturelle forskjeller. For eksempel at man i kommunale barnehager i større grad har egne ansatte som tok seg av renhold og smittevernstiltak også i perioden for nedstengning. Styrerne i de private barnehagene har i større grad brukt tid på å delta i kompetansehevingstiltak og jobbe med ordinær drift. Dette kan handle om at private styrere har større fleksibilitet og råderett over egen tid enn styrere i kommunale barnehager, men må også sees i sammenheng med at det i størst grad er kommunale barnehager som har barn i utsatte grupper, og dermed også disse barnehagene som i størst grad ga tilbud om plass til disse barna (Tabell 3-1). Med flere barn i barnehagen følger det naturlig at det var relativt mindre tid for kompetanseheving og ordinære driftsoppgaver i perioden.

Tabell 3-8 rapporterer barnehagestyrernes svar på spørsmål om arbeidsoppgavene til pedagogiske ledere/barnehagelærere i perioden.

Tabell 3-8: Barnehagestyrers svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver pedagogiske ledere/barnehagelærere hadde i perioden 13. mars til 17. april (perioden da barnehagene var stengt)? Prosent.

	Kommunal (n=360)	Privat (n=363)	Total (n=723)
Holde kontakt med barna	93.6	95	94.3
Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud	83.1	78	80.5
Planlegging og gjennomføring av fjerntilbud (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt etc.)	75.3	81.3	78.3
Organisere og klargjøre lokaler	68.3	64.2	66.3
Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)	65.8	62	63.9
Delta i kompetansehevingstiltak	55.6	63.9	59.8
Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart	53.9	62.8	58.4
Renhold av lokaler	31.1	33.3	32.2
Andre oppgaver	31.4	29.5	30.4

Ni av ti barnehagestyrer svarer at pedagogiske ledere og barnehagelærere brukte sin tid på å holde kontakt med barna. Åtte av ti svarer også at de brukte tid på å gi et pedagogisk tilbud til barna som fikk et barnehagetilbud. Sju av ti brukte tid på å planlegge og gjennomføre fjerntilbud. Dette, sammen med organisering og klargjøring av lokaler (68 prosent) og ekstraordinære smittevernstiltak (66 prosent) utdyper det faktum at nedstengingen medførte vesentlige endringer i arbeidsoppgaver for pedagogiske ledere og barnehagelærere (se Tabell 3-6).

Pedagogiske ledere og barnehagelærere i private barnehager jobbet i større grad med ordinær drift og deltok i større grad i kompetansehevingstiltak enn ansatte i kommunale barnehager. Som for barnehagestyrere kan man kun spekulere i hva som er årsaken til disse forskjellene, men det er interessant å trekke linjene tilbake til hvilke barnehager som ga tilbud om plass til særskilte grupper (se Tabell 3-1). Her fremkommer det at kommunale barnehager i større grad enn de private ga tilbud om plass til barn fra utsatte og familier og barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp, samtidig oppgir en større andel private at de ikke har barn i de aktuelle gruppene. Sett ut ifra dette er det da naturlig at de ansatte i private barnehager brukte tiden sin på andre arbeidsoppgaver i perioden enn hva de kommunalt ansatte gjorde.

Tabell 3-9: Barnehagestyrers svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver assistenter/fagarbeidere hadde i perioden 13. mars til 17. april (perioden da barnehagene var stengt)? Prosent.

	Kommunal (n=362)	Privat (n=366)	Total (n=728)
Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)	76.2	73.5	74.9
Organisere og klargjøre lokaler	70.2	69.9	70.1
Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud	71.3	67.8	69.5
Delta i kompetansehevingstiltak	61.3	68.9	65.1
Renhold av lokaler	44.2	48.1	46.2
Holde kontakt med barna	39.5	43.4	41.5
Andre oppgaver	30.7	31.7	31.2
Planlegging og gjennomføring av fjerntilbud (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt etc.)	23.8	37.7	30.8
Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart	16.9	20.5	18.7

Tre av fire barnehager opplyser at assistenter og fagarbeidere utførte ekstraordinære smittevernstiltak i perioden med nedstenging, 70 prosent oppgir også at de brukte tiden sin på å organisere og klargjøre lokaler, samt å gi pedagogiske tilbud til barn som fikk barnehagetilbud. Totalt oppgir 65 prosent at assistenter og fagarbeidere deltok i kompetansehevingstiltak. På samme måte som for barnehagestyrere og pedagogiske ledere/barnehagelærere er andelen her klart høyere for ansatte i private barnehager. En slik forskjell finner vi også for arbeidsoppgaven «Planlegging og gjennomføring av fjerntilbud», en større andel privat ansatte assistenter og fagarbeidere hadde dette som arbeidsoppgave i perioden.

Tabell 3-10: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke arbeidsoppgaver renholdere og andre ansatte som var på jobb i perioden 13. mars til 17. april hadde? Prosent.

	Andre ansatte			Renholdere		
	Kommunal (n=36)	Privat (n=17)	Total (n=53)	Kommunal (n=279)	Privat (n=267)	Total (n=546)
Andre oppgaver	38.9	76.5	50.9	5.7	6.7	6.2
Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)	47.2	17.6	37.7	79.9	79	79.5
Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud	47.2	11.8	35.8			
Organisere og klargjøre lokaler	38.9	29.4	35.8	14.7	22.1	18.3
Holde kontakt med barna	41.7	0	28.3			
Renhold av lokaler	25	23.5	24.5	96.8	98.5	97.6
Delta i kompetansehevingstiltak	25	11.8	20.8			
Planlegging og gjennomføring av fjerntilbud (digitale samlingsstunder, foreldre)	19.4	0	13.2			
Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart	8.3	0	5.7			

Tabell 3-10 viser hvilke arbeidsoppgaver renholdere og andre ansatte i barnehagen hadde i perioden med nedstenging. I de barnehagene hvor «andre ansatte» var på jobb ser det ut til at de ansatte hovedsakelig har utført praktiske og forefallende arbeidsoppgaver og i langt mindre grad deltatt i kompetanseheving, planlegging og gjennomføring av fjerntilbud og ordinær drift. For renholdere som var på jobb har disse i all hovedsak utført renhold og ekstraordinære smittevernstiltak.

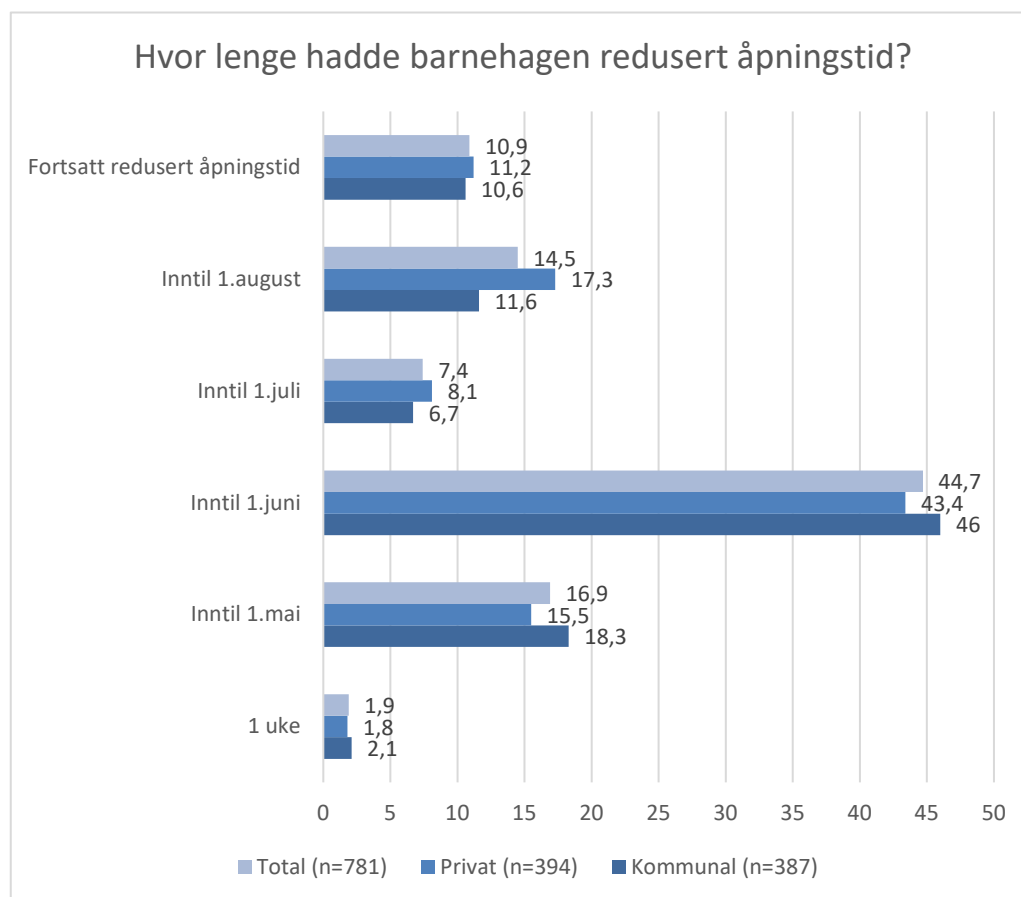
Tabell 3-11: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke ansatte som var på jobb da barnehagen gjenåpnet etter den 17. april. Prosent.

	Kommunal (n=387)	Privat (n=394)	Total (n=781)
Styrer	98.7	96.7	97.7
Pedagogiske ledere/Barnehagelærere	99.0	98.7	98.8
Assistenter og/eller Fagarbeidere	99.7	98.7	99.2
Renholdere	93.0	86.5	89.8
Andre	17.3	12.7	15.0

Tabell 3-11 gir en oversikt over hvilke ansatte som var på jobb da barnehagene gjenåpnet etter den 17. april og viser at nærmere 100 prosent av styrere, pedagogiske ledere/barnehagelærere og assistenter/fagarbeidere var tilbake på jobb. Andelen renholdere ligger noe lavere. En større andel renholdere og andre ansatte var på jobb i kommunale barnehager.

3.2.3 Ni av ti barnehager var tilbake på normale åpningstider høsten 2020

På grunn av økt ressursbehov for å etterleve smittevernstiltakene som barnehagene ble pålagt etter gjenåpning (kohortstørrelser og antall nærkontakter i barnehagen) reduserte mange barnehager sin åpningstid. Figur 3-6 gir et bilde av hvor lenge barnehagene opprettholdt redusert åpningstid.

Figur 3-6: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvor lenge barnehagen praktiserte redusert åpningstid etter gjenåpning 18. april. Prosent.

45 prosent av barnehagestyrerne svarer at barnehagen hadde redusert åpningstid inntil 1. juni, mens kun 17 prosent hadde redusert åpningstid inntil 1. mai. 15 prosent holdt på den reduserte åpningstiden til over sommeren (1. august) mens 10 prosent av styrerne opplyste i oktober 2020 at de fortsatt praktiserte redusert åpningstid.

3.2.4 Tre av ti barnehager søkte kommunen om ekstra ressurser som følge av koronapandemien

Tabell 3-12 viser barnehageeiers svar på spørsmål om hvilke ansatte som var på jobb i perioden 13. mars til 17. april.

Tabell 3-12: Eiernes svar på spørsmål om deler av personalet var på jobb i barnehagen i perioden 13. mars - 17. april? Prosent

	Kommunal (n=60)	Privat (n=242)	Total (n=302)
Ja, styrer	86.7	79.3	80.8
Ja, pedagogiske ledere/barnehagelærere	88.3	83.5	84.4
Ja, assistenter og/eller fagarbeidere	83.3	83.5	83.4
Renholdere	73.3	59.1	61.9
Andre	1.7	3.7	3.3
Nei	5	5.4	5.3

Fem prosent svarer at ingen ansatte var på jobb i perioden. For øvrige ansatte er andelen noe lavere enn det styrerne opplyser om. Styrerne ble spurt om ansatte jobbet i perioden, mens eierne ble spurt om ansatte var på jobb i *barnehagen* og forskjellen kan antageligvis henge sammen med bruk av hjemmekontor. Andelen styrere og pedagogiske ledere er noe høyere blant kommunale, noe som henger godt sammen med at kommunale barnehager i større grad ga tilbud om plass til barn i utsatte grupper (Tabell 3-1).

Tabell 3-13: Barnehageeiers svar på spørsmål om noen ble permittert i perioden 13.3. - 17.4. Prosent.

	Kommunal (n=60)	Privat (n=241)	Total (n=301)
Styrer			
Ja	1.7	-	0.3
Nei	98.3	100	99.7
Vet ikke	-	-	-
Pedagogiske ledere/barnehagelærere			
Ja	0	1.7	1.3
Nei	100	98.3	98.7
Vet ikke	-	-	-
Assistenten og/eller fagarbeidere			
Ja	0	1.2	1
Nei	100	98.8	99
Vet ikke	-	-	-
Renholdere			
Ja	-	0.8	0.7
Nei	96.7	95.4	95.7
Vet ikke	3.3	3.7	3.7
Andre			
Ja	-	2.1	1.7
Nei	98.3	94.6	95.3
Vet ikke	1.7	3.3	3

Tabell 3-13 viser at kun 5 prosent oppgir å ha permittert noen av sine ansatte, hvorav majoriteten er i privat sektor – med unntak av en beskjeden andel kommunale barnehagestyrere.

Tabell 3-14: Barnehageeiers svar på om barnehagen søkte om ekstra ressurser fra barnehagemyndigheten på grunn av koronapandemien (utover søknaden om refundert foreldrebetaling)? Prosent.

	Kommunal (n=50)	Privat (n=241)	Total (n=300)
Ja, grunnet behov for ekstra bemanning	20.3	11.2	13.0
Ja, grunnet behov for ekstra areal	5.1	1.2	2.0
Ja, grunnet behov for ekstra utstyr/materiell	15.3	9.1	10.3
Ja, grunnet økte kostnader til vasking/renhold	18.6	10.0	11.7
Annet	5.1	3.3	3.7
Nei	62.7	81.3	77.7

Barnehageeier hadde anledning til å søke barnehagemyndigheten om ekstra bevilgninger for å dekke opp eventuelle økonomiske tap eller ekstrabelastninger som følger av koronapandemien. Tabell 3-14 viser at i overkant av 20 prosent har søkt om ekstra ressurser, og denne andelen er høyere blant kommunale eiere (37 prosent). Økt behov for ekstra bemanning, ekstra kostnader til vasking/renhold, samt ekstra behov for utstyr/materiell var de mest frekvente årsakene, mens det i mindre grad ble søkt om ekstra ressurser på bakgrunn av behov for ekstra areal.

3.2.5 Et fåtall av barnehageeiere søkte om dispensasjon fra bemanningsnormen

Etter gjenåpning 17. april hadde barnehageeier anledning til å søke om dispensasjon fra bemanningsnormen. Dette med bakgrunn i at kravene til smittevernstiltak og kohortstørrelser kunne gjøre det utfordrende for barnehager å oppfylle normen i en kortere periode.

Tabell 3-15: Barnehageeiers svar på om det er søkt om dispensasjon fra bemanningsnormen i perioden etter gjenåpning (etter 17. april). Prosent.

	Kommunal (n=59)	Privat (n=241)	Total (n=300)
Ja, vi søkte og fikk innvilget dispensasjon	1.7	4.1	3.7
Ja, vi søkte om og fikk avslag	0	0.4	0.3
Nei	98.3	95.4	96
Sum	100	100	100

Tabell 3-15 viser at 96 prosent av eierne *ikke* søkte om dispensasjon fra bemanningsnormen i perioden etter 17.april og at hovedandelen av de som søkte fikk innvilget sin søknad. Forskjellen mellom private og kommunal er marginal.

3.2.6 Ni av ti barnehagemyndigheter ga tilbud om opplæring i smittevern og hjelp til fortolkning av veileder

Etter gjenåpning av barnehagene etter 17. april ble de barnehageansatte stilt ovenfor en rekke nye utfordringer knyttet til å opprettholde en så normal drift som mulig. Samtidig ble barnehagene pålagt å følge en rekke smitteverntiltak, både for å trygge barn og voksne i denne situasjonen, og for å holde smittetallene i samfunnet fortsatt lave. Dette la et ansvar på barnehagemyndigheten med tanke på å tilby barnehagene støtte og veiledning.

Tabell 3-15 rapporterer barnehagemyndighetens svar på spørsmål om hvilke støtteaktiviteter kommunen utførte eller ga tilbud om, og hvorvidt aktiviteten ble rettet mot alle barnehager eller kun mot private/kommunale.

Tabell 3-16: Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om hvilken type støtteaktiviteter kommunene utførte eller ga tilbud om i perioden etter gjenåpning. Prosent. n=191.

	Ja, til private barnehager	Ja, til kommunale barnehager	Ja, til alle barnehager	Nei	Sum
Hjelp til fortolkning av veileder	1.0	18.8	72.3	7.9	100
Opplæring i smittevern	0.5	35.6	45	18.8	100
Innkjøp av smittevernustyr	1.0	60.2	23	15.7	100
Annet	1.6	6.3	16.2	75.9	100
Legge til rette for større arealer	1.0	19.9	12	67	100
Omrokkeringer av ansatte internt i kommunen for å avhjelpe barnehagene	0	25.1	10.5	64.4	100

Hele 90 prosent opplyser at kommunene ga tilbud om hjelp til fortolkning av veilederen. Av disse var det 19 prosent som kun ga tilbud til kommunale barnehager. Drøyt 80 prosent ga tilbud om opplæring i smittevern, og av disse var det 36 prosent som ga tilbudet kun til kommunale barnehager. Kommunale barnehager mottok i langt større grad støtte og hjelp fra kommunene til innkjøp av smittevernustyr: 60 prosent opplyste at kun kommunale barnehager fikk dette tilbudet, mens 23 prosent oppga å ha gitt dette tilbudet til alle barnehager. 36 prosent av kommunene har foretatt omrokkeringer internt i kommunene for å avhjelpe barnehagene. 25 prosent oppgir at slik omrokkering kun kommer kommunale barnehager til gode, mens 11 prosent opplyser at tiltaket er rettet mot alle barnehager.

Tabell 3-17: Barnehagemyndighetens svar på om det har vært behov for å gi dispensasjon fra bemanningsnormen i noen av barnehagene i kommunen som en følge av koronapandemien. Prosent.

	Prosent
Små under 5000 innbyggere (n=77)	7.8
Mellomstore 5000-19999 innbyggere (n=66)	3
Store 20000 til 50000 innbyggere (n=29)	-
Store bykommuner over 50000 innbyggere (n=13)	-
Bydeler i Oslo (n=6)	-
Total (n=191)	4.2

Tabell 3-17 viser at i den grad kommunen har gitt dispensasjon fra bemanningsnormen er dette gjort i svært lite omfang og kun til barnehager i små og mellomstore kommuner. Disse resultatene er sammenfallende med eierundersøkelsen, hvor kun en beskjeden andel, fire prosent, oppgir å ha søkt om dispensasjon fra bemanningsnormen som følge av koronapandemien (Tabell 3-15).

Tabell 3-18: Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om kommunen mottok søknader om tildeling av ekstra økonomiske ressurser som følge av koronapandemien (utover søknad om refundert foreldrebetaling). Prosent. n=191

	Prosent
Ja, fra både kommunale og private barnehager	5.2
Ja, fra kommunale barnehager	11
Ja, fra private barnehager	8.9
Nei	74.9
Sum	100

Drøyt 20 prosent av *eierne* opplyser at det er søkt om ekstra økonomiske ressurser som følge av koronapandemien (Tabell 3-14). Tabell 3-18 viser at 25 prosent av barnehagemyndighetene har mottatt søknad om tildeling av ekstra ressurser. Blant barnehagemyndighetene som svarer at de har mottatt søknader (48 stykker) var det 29 som tildelte ressurser. Årsaken til tildelingen er oppsummert i Tabell 3-19.

Tabell 3-19: Barnehagemyndighetens svar på hva som var årsaken til at det ble tildelt ekstra ressurser etter gjenåpning. Prosent. n=29

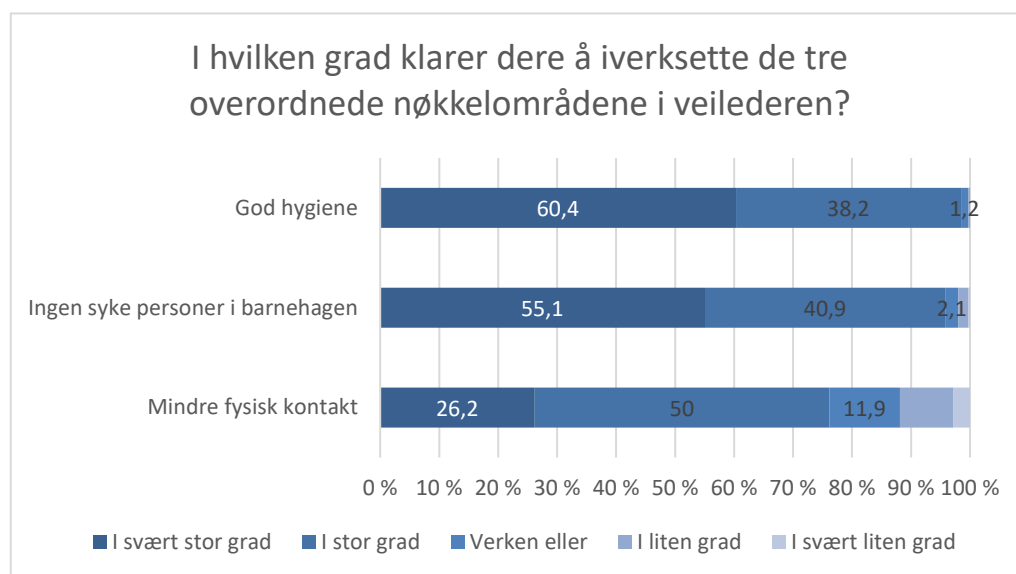
	Gj.snitt
Behov for ekstra bemanning	75.9
Behov for ekstra areal	10.3
Behov for ekstra utstyr/materiell	37.9
Økte kostnader til vasking/renhold	51.7
Annet	10.3

Den hyppigste tildelingsårsaken var behov for ekstra bemanning, etterfulgt av økte kostnader til vasking/renhold, og behov for ekstra utstyr/materiell. Kun et fåtall fikk innvilget ressurser på bakgrunn av økt arealbehov.

3.3 Om smittevernveilederen og støttemateriell

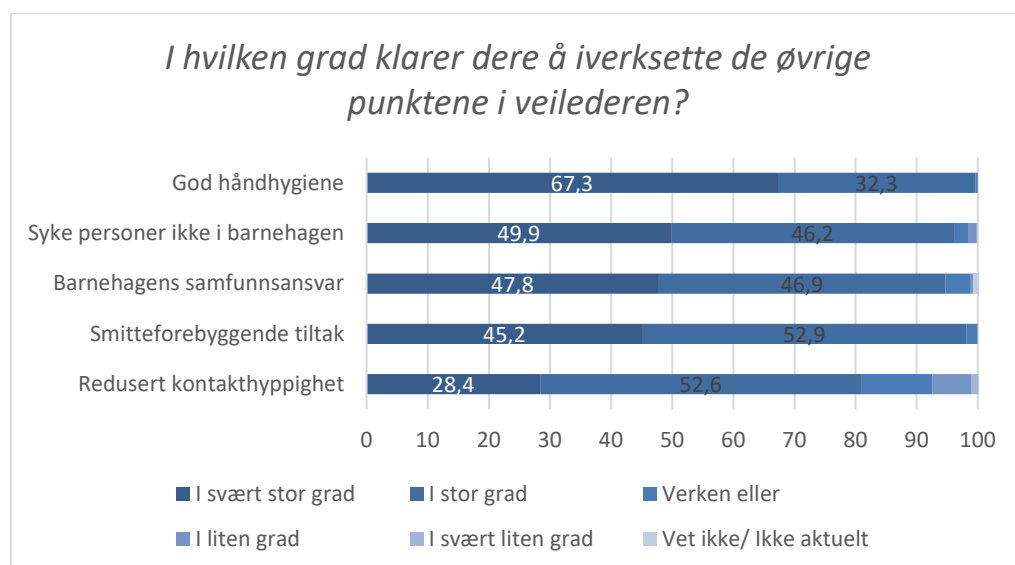
Veilederen om smittevern i barnehager under Covid-19-utbruddet ble utarbeidet av Folkehelseinstituttet og Utdanningsdirektoratet for å gi råd og støtte til en trygg gjenåpning av barnehagene, på oppdraget av Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

3.3.1 Halvparten av barnehagene reduserte planleggingstiden for å tilpasse driften til veilederen

Figur 3-7: Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad barnehagen klarer å iverksette de tre overordnede nøkkelområdene i veilederen. Prosent. n=780

Samtlige barnehagestyrere bekrefter å ha kjennskap til veilederen og 99 prosent vurderer innholdet som relevant i stor eller svært stor grad. De tre overordnede nøkkelområdene i veilederen er «Ingen syke barn i barnehagen», «God hygiene» og «Mindre fysisk kontakt». Barnehagestyrerne ble bedt om å vurdere i hvilken grad de klarer å iverksette disse. Figur 3-7 viser at barnehagen i stor eller svært stor grad klarer å oppfylle kravene til «Ingen syke personer» og «God hygiene». Kanskje ikke overraskende i en barnehage - vurderes området «Mindre fysisk kontakt» som litt mer utfordrende. Allikevel svarer 76 prosent at barnehagen greier i svært stor eller stor grad å iverksette «Mindre fysisk kontakt». Det er liten variasjon mellom kommunale og private barnehager i hvordan de opplever å iverksette de tre nøkkelområdene i veilederen.

Figur 3-8: Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad barnehagen klarer å iverksette øvrige punkter i veilederen. Prosent. n=780

Figur 3-11 gjengir styrernes vurdering av hvordan de klarer å iverksette de øvrige punktene i veilederen; barnehagens samfunnsmandat, smittevernforebyggende tiltak, syke personer ikke i barnehagen, god håndhygiene og redusert kontakthypighet. Barnehagestyrerne oppgir i all hovedsak at de i svært stor eller stor grad greier å iverksette samtlige av punktene. Styrerne vurderer «Redusert kontakt hyppighet» som mest utfordrende, men fire av fem styrere svarer at barnehagen i svært stor eller stor grad greier å oppfylle kravene. Gjennomgående vurderes det at veilederen etterleves, og at man er spesielt gode på håndhygiene.

Barnehagestyrerne vurderte også konkrete smitteverntiltak ved å angi om tiltaket er tatt i bruk i barnehagen og i så fall om tiltaket videreføres ved normal drift⁷. Svarene er gjengitt i Tabell 3-20 på neste side. 50 prosent opplyser at det ikke er tatt i bruk mindre planleggingstid som tiltak for tilpassning til veilederen. Av styrerne som opplyser å tatt i bruk mindre planleggingstid er det svært få (tre prosent) som vil videreføre dette på «grønt nivå». Mer enn 90 prosent oppgir at tiltak som faste små grupper, strengere krav til fravær ved sykdom, skjerpede hygienetiltak og endringer i møteform er tatt i bruk. Ellers har 80 prosent gjort endringer i tilbakemeldingsformen til foreldrene. Det varierer noe mer når man ser på hvorvidt tiltakene videreføres på «grønt nivå». Det er først og fremst «skjerpede hygienetiltak» og tiltakene «faste voksne på barnegruppene» og «faste små grupper» som også videreføres.

⁷ Tilpassing av smitteverntiltakene i barnehagen gjøres ved å nivåinndeile tiltakene i en trafikklysmodell med grønt, gult og rødt nivå. Grønt nivå betyr vanlig organisering av barnehagehverdag og lek, mens rødt nivå innebærer mer omfattende tiltak med små, faste grupper av barn og ansatte. (Utdanningsdirektoratet, 2020)

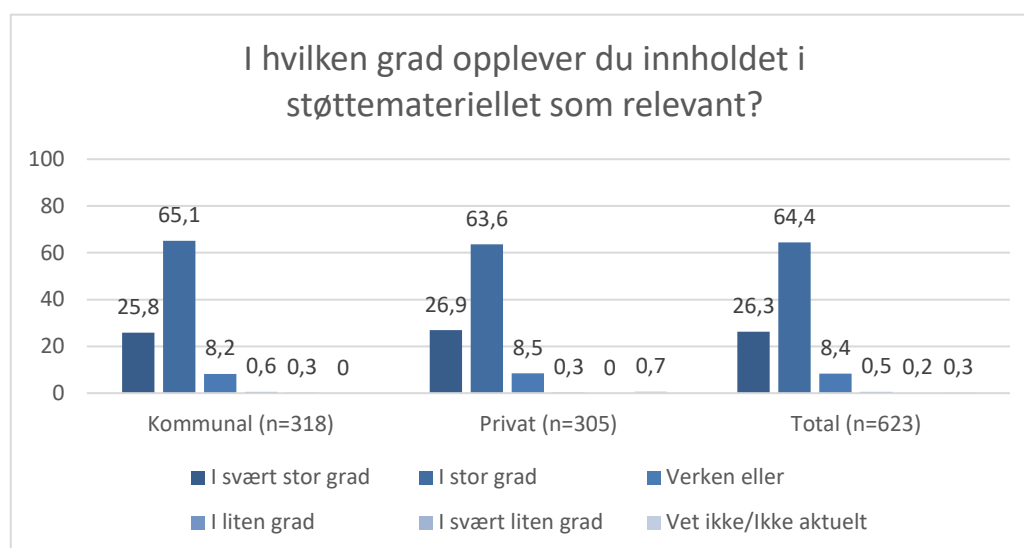
Tabell 3-20: Barnehagestyrernes vurdering av hvilke tiltak som er gjort i barnehagen i forbindelse med tilpasningen til innholdet i veilederen. Prosent.

	Kommunal (n=386)	Privat (n=393)	Total (n=779)
Faste små grupper			
Ikke tatt i bruk	2.8	2	2.4
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	53.6	56.2	54.9
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	43.5	41.7	42.6
Faste voksne på barnegruppene			
Ikke tatt i bruk	2.8	2	2.4
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	49.5	50.4	49.9
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	47.7	47.6	47.6
Strengere krav til fravær ved sykdom			
Ikke tatt i bruk	1	1.3	1.2
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	61.9	65.9	63.9
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	37	32.8	34.9
Skjerpende hygienetiltak			
Ikke tatt i bruk	0.5	0.5	0.5
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	23.1	23.7	23.4
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	76.4	75.8	76.1
Endringer i møteform			
Ikke tatt i bruk	4.1	6.4	5.3
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	61.7	65.4	63.5
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	34.2	28.2	31.2
Endringer i tilbakemeldingsform til foreldre			
Ikke tatt i bruk	17.4	20.4	18.9
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	46.4	48.3	47.4
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	36.3	31.3	33.8
Mindre planleggingstid			
Ikke tatt i bruk	53.4	45.5	49.4
Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	43.5	51.4	47.5
Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»	3.1	3.1	3.1

Tabell 3-21: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om kjennskap, bruk og relevans av støttemateriell utviklet til veilederen. Prosent.

	Prosent
Kjenner du til støttemateriellet på udir.no som ble utviklet til veilederen?	
Kommunal (n=386)	93
Privat (n=393)	86.3
Total (n=779)	89.6
Har du som styrer benyttet deg av støttemateriellet?	
Kommunal (n=358)	88.8
Privat (n=339)	89.7
Total (n=697)	89.2

Tabell 3-21 viser at 90 prosent av barnehagestyrerne kjenner til støttematerialet utviklet til veilederen og en tilsvarende andel opplyser dessuten at de har benyttet seg av det.

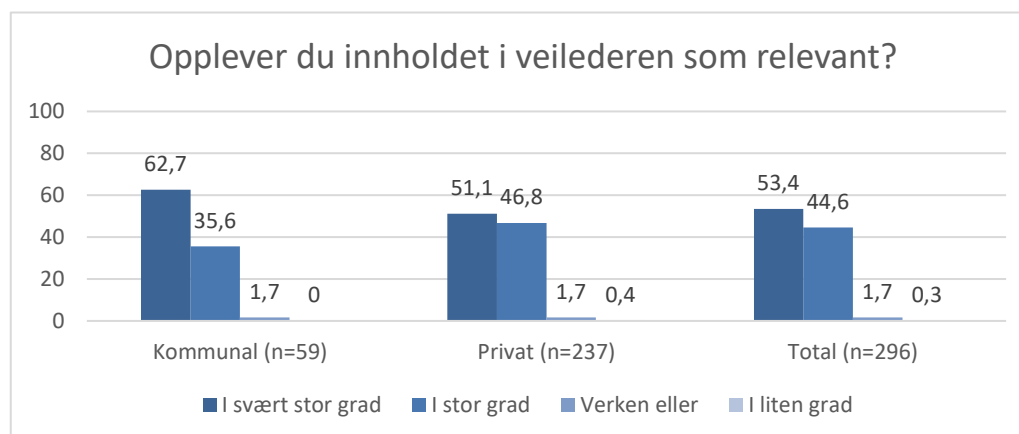

Figur 3-9: Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad de opplevde innholdet i støttemateriellet som relevant. Prosent.

Blant de som har benyttet seg av støttematerialet til veilederen, opplever ni av ti i svært stor eller stor grad støttematerialet som relevant (Figur 3-9).

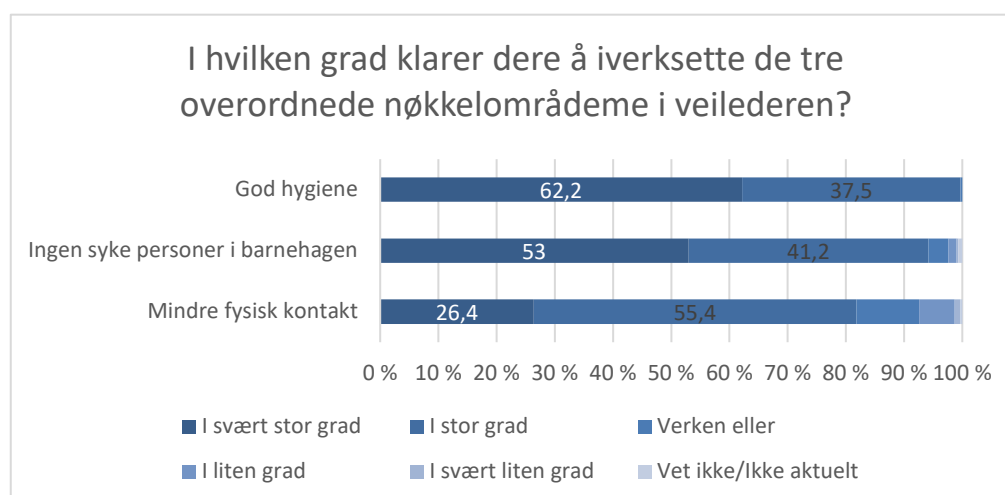
3.3.2 Redusert kontakthypighet mest utfordrende å iverksette

Samtlige kommunale barnehageeiere og 98 prosent av de private barnehageeierne svarer at de kjenner til veilederen. Disse fikk også spørsmål om hvorvidt de opplever innholdet i veilederen som relevant.

Figur 3-10: Barnehageeiernes svar på spørsmål om de opplevde veiledere som relevant. Prosent.

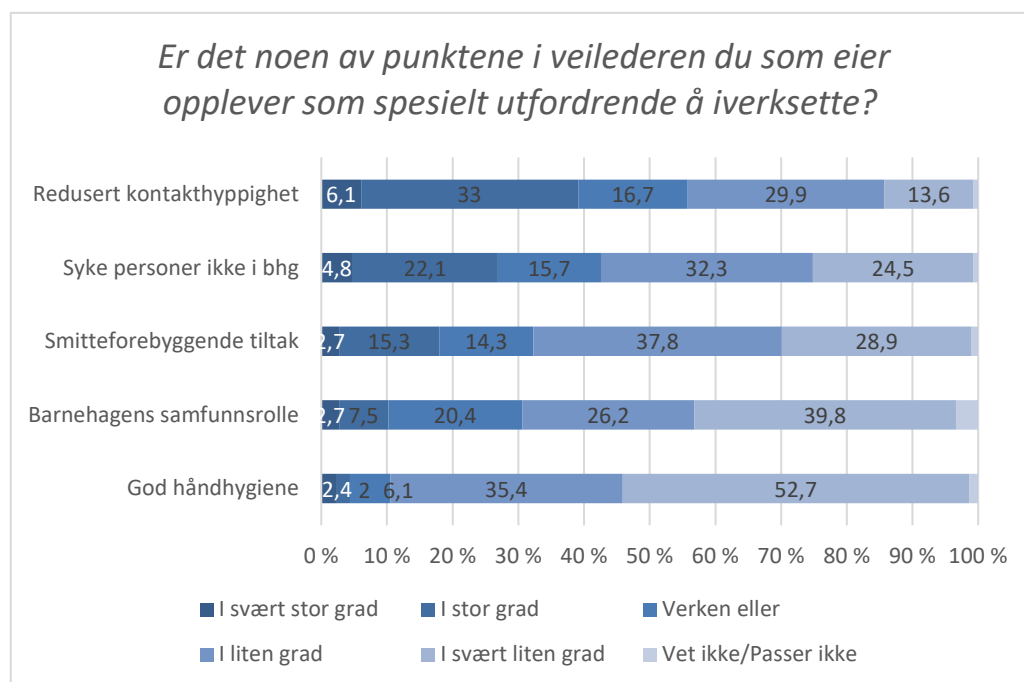
Figur 3-10 viser at tilnærmet alle barnehageeiere oppgir at de i svært stor eller stor grad opplever innholdet i veilederen som relevant.

Figur 3-11: Barnehageeiernes svar på spørsmål om i hvilken grad de klarte å iverksette de tre overordnede nøkkelområdene i veilederen. Gjennomsnitt. n=296

På spørsmål om i hvilken grad eierne klarer å iverksette de tre overordnede nøkkelområdene i veilederen, hhv. ingen syke personer i barnehagen, god hygiene og mindre fysisk kontakt, svarer både private og kommunale barnehageeiere at mindre fysisk kontakt er det nøkkelområdet som de i minst grad klarer å iverksette. Allikevel oppgir 4

av 5 eiere at de greier å tilfredsstille kravene til mindre fysisk kontakt. Dette sammenfaller med styrernes svar på det samme spørsmålet (Figur 3-7). Vi ser at kommunale barnehageeiere oppgir å iverksette «mindre fysisk kontakt» i signifikant større grad enn private eiere (gjennomsnitt skåre 4.3 vs. 3.9, $p < 0.001$)⁸.

Figur 3-12: Barnehageeiernes svar på spørsmål om det er noen av punktene i veilederen de opplever som spesielt utfordrende å iverksette. Prosent. $n=294$

Figur 3-12 viser at nesten 40 prosent av eierne oppgir at «redusert kontakt hyppighet» i svært stor eller stor grad er utfordrende å iverksette. Majoriteten av eierne oppgir at de i svært liten eller liten grad opplever de øvrige punktene som spesielt utfordrende å iverksette. Vi observerer liten variasjon mellom kommunale og private eiere og det ser gjennomgående ut til at eierne opplever at veilederen er godt mulig å iverksette. Av punktene som er nevnt er det redusert kontakthypighet som vurderes som mest utfordrende. Dette harmonerer bra med barnehagestyrernes vurderinger i Figur 3-8.

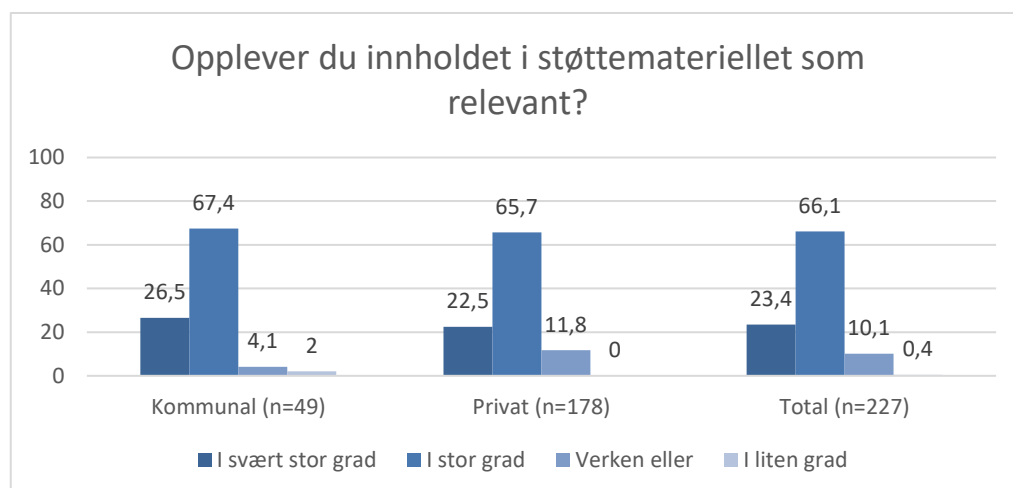
Barnehageeierne er også stilt spørsmål om kjennskap, bruk og relevans av støttemateriellet som ble utviklet til veileder. Svarene er presentert i Tabell 3-22 og Figur 3-13.

⁸ Gjennomsnittsskåren er beregnet fra en skala på 1-5, fra «I svært stor grad» til «I svært liten grad». Andelen som har besvart vet ikke/ikke aktuelt er ikke medregnet i gjennomsnittsskåren.

Tabell 3-22: Eiernes svar på spørsmål om kjennskap og bruk av støttemateriell som ble utviklet til veilederen. Prosent.

	Prosent
Kjenner du til støttemateriellet på udir.no som ble utviklet til veilederen?	
Kommunal (n=59)	91.5
Privat (n=239)	86.6
Total (n=298)	87.6
Har du som eier benyttet deg av støttemateriellet?	
Kommunal (n=54)	90.7
Privat (n=207)	86
Total (n=261)	87

Tabell 3-22 viser at nesten 90 prosent av eierne kjenner til og har benyttet seg av støttemateriellet som ble utviklet til veilederen. Andelen er noe høyere blant kommunale eiere.

Figur 3-13: Barnehageeierne svar på spørsmål om de opplevde innholdet i støttemateriellet som relevant. Prosent.

Av Figur 3-13 ser vi at ni av ti eiere opplever i svært stor eller stor grad innholdet i støttematerialet som relevant. Det er en noe større andel kommunale eiere som oppgir at støttematerialet er i svært stor eller stor grad relevant (94 prosent) sammenliknet med de private eierne (88 prosent).

3.4 Sammendrag

Ni av ti barnehager ga tilbud om plass til barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller under nedstengingen, mens oppunder seks av ti ga tilbud om plass til barn fra utsatte familier og til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Opp imot en fjerdedel av barnehagene har imidlertid ikke barn i de to nevnte gruppene. Hos barnehagemyndigheten finner vi at ni av ti kommuner ga tilbud om barnehageplass til barn fra utsatte familier. Sju av ti ga tilbud til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

Blant gruppene barn av foreldre med samfunnskritiske roller og barn fra utsatte familier benyttet sju av ti familier seg av den tilbudte plassen. Andelen var kun 50 prosent for barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Resultatene tyder på store forskjeller i hvordan barnehagene har klart å ivareta denne gruppen barn.

Ni av ti barnehagelærere, assistenter og styrere jobbet i perioden 13. mars til 17. april og i 90 prosent av barnehagene medførte nedstengingen vesentlige endringer i arbeidsoppgaver for både styrer, pedagogiske ledere/barnehagelærere og assistenter.

Barnehagestyrere i private barnehager brukte i større grad tid på kompetanseheving og ordinær drift i denne perioden. Dette må sees i sammenheng med at kommunale barnehager opplyser å ha en større andel barn fra utsatte familier og barn med vedtak om spesialundervisning. Data viser at kommunale barnehager i større grad ga tilbud om plass til barn i disse gruppene. Flere barn i barnehagen innebærer relativt mindre tid for kompetanseheving og ordinære driftsoppgaver i perioden.

Halvparten av barnehagene tok i bruk mindre planleggingstid som tiltak for tilpasning til veilederen om smittevern i barnehager. Tiltaket «reduisert kontakthypighet» vurderes som mest utfordrende å gjennomføre av barnehagestyrerne, mens tiltakene «skjerpede hygienetiltak», «faste voksne på barnegruppene» og «faste små grupper» er tiltak som barnehagene har tatt i bruk og vil videreføre på «grønt nivå». Halvparten av barnehagene hadde redusert åpningstid inntil 1. juni, men data viser at i løpet av høsten 2020 var ni av ti barnehager tilbake på normale åpningstider.

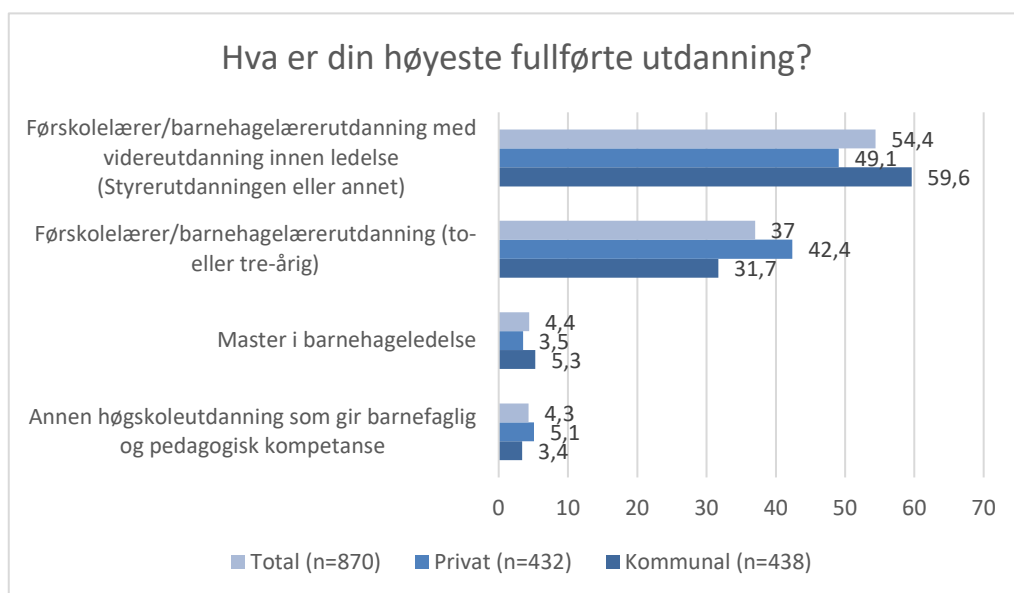
Samtlige barnehagemyndigheter hadde kontakt med barnehagene i kommunen i løpet av nedstengningsperioden, og ni av ti opplyser at det er gitt tilbud om hjelp til fortolkning av smittevernveileder og opplæring i smittevern i barnehager. Kun et fåtall barnehageeiere søkte om dispensasjon fra bemanningsnormen og tre av ti barnehageeiere søkte om ekstra ressurser fra kommunen som følge av koronapandemien.

4 BARNEHAGELEDERS KOMPETANSE

Barnehageleders kompetanse er avgjørende for utvikling av barnehagen som lærende organisasjon. Regjeringen har prioritert barnehageleders kompetanseutvikling gjennom Kompetansestrategien, og satset på styrerutdanning (Kunnskapsdepartementet, 2013; Kunnskapsdepartementet, 2017). Det er derfor nødvendig med informasjon om barnehageleders kompetanse.

Spørsmål om barnehageleders kompetanse ble rettet til **barnehagestyrere**.

4.1 Seks av ti barnehagestyrere er førskole- eller barnehagelærere med videreutdanning innen ledelse

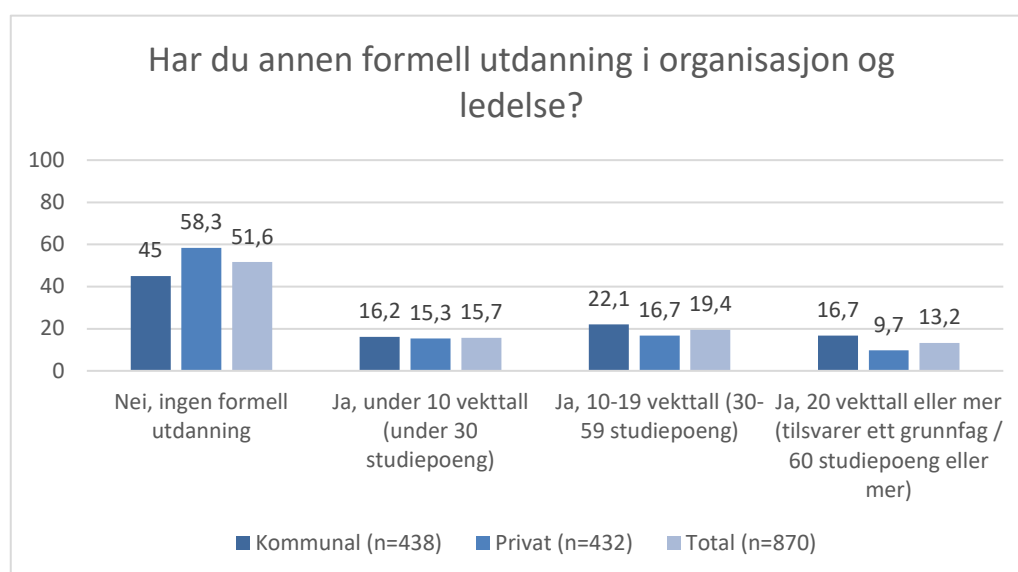
Figur 4-1: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hva som er deres høyeste fullførte utdanning. Prosent.

Figur 4-1 viser at tre av fem barnehagestyrere er utdannet førskole- eller barnehagelærer med videreutdanning innen ledelse, to av fem oppgir at de er førskole- eller barnehagelærer uten videreutdanning, mens bare et fåtall har mastergrad i barnehageledelse (fire prosent) eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse (fire prosent). Andelen barnehagestyrere med videreutdanning ligger 10 prosentpoeng høyere i kommunale barnehager. Utover det er det kun små forskjeller mellom kommunale og private barnehager.

Tabell 4-1: Barnehagestyrernes svar på hva som er deres høyeste fullførte utdanning fordelt på barnehagens størrelse (antall barn). Prosent.

	<26 barn	26-50 barn	51-75 barn	>75 barn	Total
n	146	274	269	181	870
Annen høyskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse	9.6	4.4	2.2	2.8	4.3
Master i barnehageledelse	2.7	1.8	4.5	9.4	4.4
Førskolelærer/barnehagelærerutdanning (to- eller tre-årig)	43.8	42	31.2	32.6	37
Førskolelærer/barnehagelærerutdanning med videreutdanning innen ledelse (Styrerutdanningen eller annet)	43.8	51.8	62.1	55.2	54.4
Sum	100	100	100	100	100

Tabell 4-1 viser at førskole-/barnehagelærerutdanning med videreutdanning innen ledelse er den mest vanlige styrerkompetansen og at dette er uavhengig av barnehagens størrelse. Blant de minste barnehagene - som har under 26 barn - er andelen med og uten videreutdanning innen ledelse like stor (44 prosent). Andelen med annen høyskoleutdanning ligger noe høyere for styrere av små barnehager (10 prosent), men det er en liten tendens til at andelen med masterkompetanse innen barnehageledelse øker med barnehagens størrelse.

Figur 4-2: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om de har annen formell utdanning i organisasjon og ledelse. Prosent.

Figur 4-2 viser at mer enn halvparten av barnehagestyrere ikke har annen formell utdanning innen organisasjon og ledelse, og at andelen er høyest blant de private barnehagestyrere (58 prosent). Andelen styrere med videreutdanning - fra 30 studiepoeng og opp til over 60 studiepoeng - er tilsvarende noe høyere blant kommunale barnehagestyrere.

Tabell 4-2: Barnehagestyrers svar på spørsmål om han/hun har deltatt på kurs, konferanser, seminarer eller i nettverk med tema organisasjon og ledelse (som ikke gir formelle studiepoeng). Prosent.

	Har deltatt
Kommunal (n=438)	91.6
Privat (n=432)	85.6
Totalt (n=870)	88.6

Tabell 4-2 viser at ni av ti barnehagestyrere oppgir at de har deltatt på kurs, konferanser, seminarer eller i nettverk med tema innen organisasjon og ledelse - som ikke gir formelle studiepoeng. Også her er andelen noe høyere blant kommunale styrere.

4.2 Sju av ti barnehagestyrere delegerer sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen

Skjerpet bemanningsnorm og regler vil påvirke styrerens rolle i barnehagen og kan blant annet innebære at styreren i større grad vil lede et faglig fellesskap, og dessuten måtte ta mer ansvar for den faglige utviklingen og bygging av barnehageorganisasjonen. Barnehagestyrerne har fått spørsmål om hvordan de fordeler de ulike lederoppgavene, herunder pedagogisk-, personal- og administrativ ledelse. I tillegg ble de spurt om hvorvidt noen av lederoppgavene delegeres til andre og hvilke av oppgavene dette eventuelt gjelder.

Tabell 4-3: Barnehagestyrers fordeling mellom ulike lederoppgaver; pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse. Prosent.

	Kommunal (n=438)	Privat (n=438)	Total (n=870)
Pedagogisk ledelse			
<i>Gj.snitt</i>	25.9	28.3	27.1
<i>St.avvik</i>	10.6	11.6	11.2
Personalledelse			
<i>Gj.snitt</i>	33.7	34.8	34.3
<i>St.avvik</i>	11.1	10.8	11
Administrativ ledelse			
<i>Gj.snitt</i>	42.3	37.8	40.1
<i>St.avvik</i>	15.3	12.8	14.3

Tabell 4-3 viser at fordelingen mellom de ulike lederoppgavene er rimelig jevnt fordelt, med en noe høyere prosentandel på administrativ ledelse (40 prosent). Det er små forskjeller mellom private- og kommunale barnehagestyrere, men en svak tendens til at kommunale barnehagestyrere bruker noe mer tid på administrativ ledelse og noe mindre tid til pedagogisk ledelse sammenliknet med private barnehagestyrere. Det er grunn til å tro at fordelingen av lederoppgaver kan henge sammen med størrelsen på barnehagen. Vi har derfor sett på hvordan de ulike lederoppgavene fordeler seg i henhold til antall barn i barnehagen.

Tabell 4-4: Barnehagestyrers fordeling mellom ulike lederoppgaver; pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse, fordelt på barnehagestørrelse. Prosent.

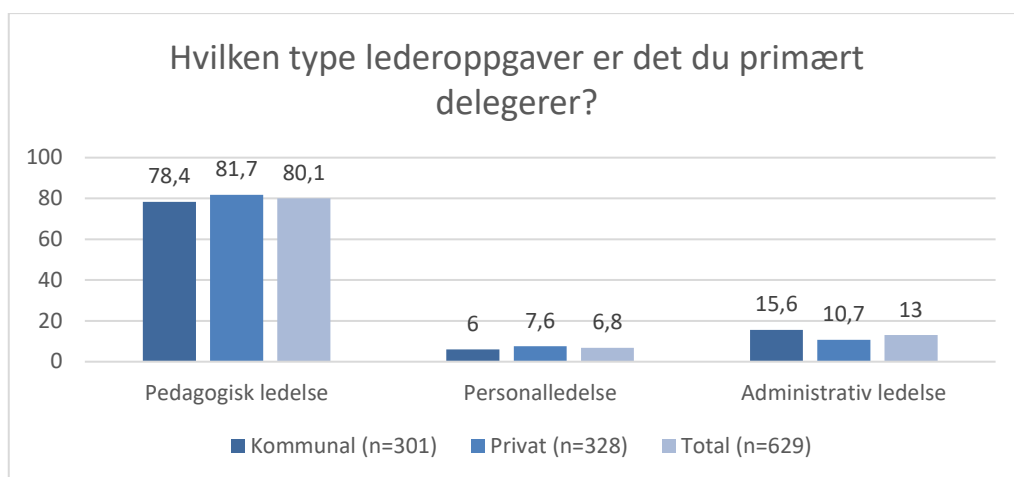
	Pedagogisk ledelse	Personal ledelse	Administrativ ledelse
<26 barn (n=146)	35.8	29.2	39.3
26-50 barn (n=274)	26.8	33.0	41.3
50-75 barn (n=269)	25.4	36.0	39.7
>75 barn (n=181)	23.4	37.3	39.4
Totalt (n=870)	27.1	34.3	40.1

Tabell 4-4 viser fordelingen av lederoppgaver; pedagogisk-, personal- og administrativ ledelse, fordelt på barnehagestørrelse. Det er en negativ sammenheng mellom andelen lederoppgaver knyttet til pedagogisk ledelse og barnehagens størrelse ($p < 0.001$). For personalledelse er sammenhengen motsatt, det vil si en positiv sammenheng mellom andelen lederoppgaver knyttet til personalledelse og barnehagens størrelse ($p < 0.001$). Med andre ord, mens andelen av lederoppgaver knyttet til pedagogisk ledelse reduseres etter økende barnehagestørrelse, øker andelen knyttet til personalledelse. Andelen som benyttes til administrativ ledelse er jevnt fordelt uavhengig av barnehagens størrelse.

Tabell 4-5: Andel barnehagestyrere som svarer ja på spørsmål om de som styrer delegerer noen av sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen. Prosent.

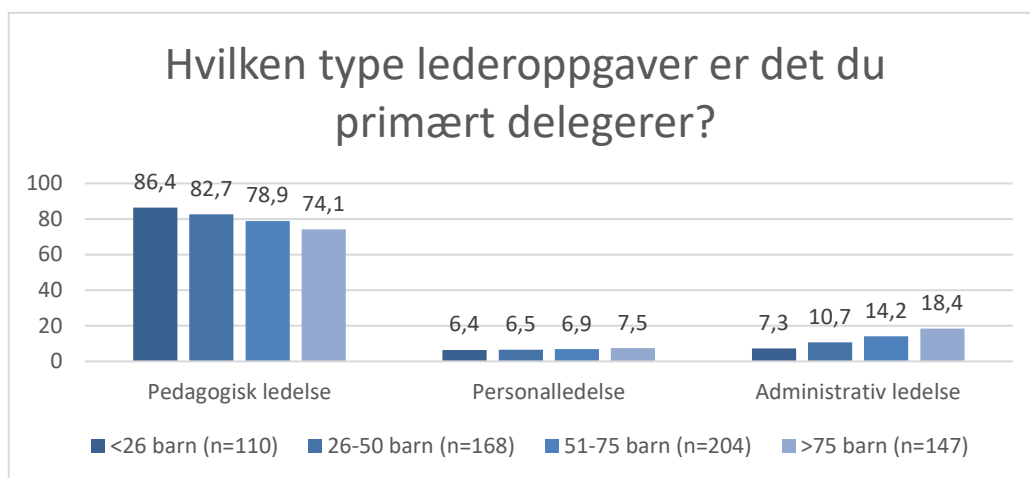
	Prosent
Kommunal (n=438)	68.7
Privat (n=432)	75.9
Total (n=870)	72.3

Sju av ti barnehagestyrere oppgir at de delegerer noen av sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen (Tabell 4-5). Blant barnehagestyrerne som oppgir at de delegerer noen av sine lederoppgaver til andre, har vi spurt om hvilken oppgave de primært delegerer.

Figur 4-3: Barnehagestyrerenes svar på spørsmål om hvilke lederoppgaver som primært delegeres til andre ledere i barnehagen. Prosent.

Figur 4-3 viser at lederoppgaven som primært delegeres, uavhengig av eieform, er pedagogiske ledelse (80 prosent). Færre styrere oppgir at de delegerer administrativ ledelse (13 prosent), og denne andelen er høyest blant kommunale styrere. Bare et fåtall, sju prosent, oppgir at de primært delegerer personalledelse. Også på dette spørsmålet er det grunn til å anta at barnehagens størrelse kan ha en viss betydning.

Figur 4-4: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvilke lederoppgaver som primært delegeres til andre ledere i barnehage. Fordelt på barnehager etter størrelse (antall barn). Prosent.

I Figur 4-4 er barnehagestyrernes informasjon om hvilke lederoppgaver som primært delegeres fordelt på barnehagestørrelse. Andelen som primært delegerer pedagogisk ledelse, synker med økende barnehagestørrelse. Motsatt ser vi at andelen som delegerer administrative lederoppgaver, stiger med økende barnehagestørrelse. Dette mønsteret harmonerer med fordelingen av lederoppgaver presentert i Tabell 4-4: styrere i små barnehager bruker mer av sin tid på pedagogisk ledelse, mens styrere i større barnehager

bruker mer av sin tid på administrativ ledelse. Andelen som delegerer personalledelse, ser ut til å være uavhengig av barnehagens størrelse.

4.3 Barnehagestyrerne er engasjerte i den pedagogiske ledelsen i barnehagen

TALIS Starting Strong Survey (TALIS 3S) er en internasjonal undersøkelse i ni land (Chile, Danmark, Island, Israel, Japan, Korea, Norge, Tyrkia og Tyskland) rettet mot barnehagesektoren og ble første gang gjennomført i 2018 (Gjerustad, Opheim, Hjetland, Rogde, Bergene og Gulbrandsen, 2020; OECD, 2020). TALIS 3S gir barnehageansatte og styrere muligheten til å si sin mening om blant annet faglig utvikling, faglige holdninger, pedagogisk praksis og arbeidsforhold. Det overordnede målsettingen med undersøkelsen er å få kunnskap som kan bidra til økt kvalitet og forbedring av barnehagesektoren.

Strategien Kompetanse for framtidens barnehage ble lansert i 2013 og revidert i 2017. Det overordnede målet med strategien er å sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet. Ett av delmålene i kompetansestrategien er at «*alle barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling*» (Kunnskapsdepartementet, 2013; Kunnskapsdepartementet, 2017). For å gi mer kunnskap om utviklingen i dette målet ble det med utgangspunkt i TALIS, og spørsmål knyttet til barnehagestyrernes engasjement i den pedagogiske ledelsen, utarbeidet et sett av utsagn som styrerne skulle vurdere. Resultatene er presentert i Tabell 4-6.

Tabell 4-6: Barnehagestyrernes vurdering av utsagn om deres engasjement i pedagogisk ledelse. Prosent*.

	Svært ofte	Ganske ofte	Sjelden	Aldri
Jeg observerer praksis i barnegruppene				
Kommunal (n=438)	12.6	55.5	31.1	0.9
Privat (n=432)	28	48.4	22.9	0.7
Total (n=870)	20.2	52	27	0.8
Jeg veileder ansatte i hvordan de kan forbedre sin praksis				
Kommunal (n=438)	10.5	67.1	22.4	0
Privat (n=432)	10.6	68.8	20.6	0
Total (n=870)	10.6	67.9	21.5	0
Jeg undersøker om det som foregår i barnegruppene er i overensstemmelse med våre mål for barnehagens pedagogiske praksis				
Kommunal (n=438)	17.6	65.5	16.7	0.2
Privat (n=432)	22.7	65.3	12	0
Total (n=870)	20.1	65.4	14.4	0.1
Jeg bruker data (foreldreundersøkelse og BASIL) og annen dokumentasjon (f.eks. gjennom ståtedsanalyse) for å utvikle barnehagens pedagogiske praksis.				
Kommunal (n=438)	25.1	54.1	19.4	1.4
Privat (n=432)	25.5	52.5	20.4	1.6
Total (n=870)	25.3	53.3	19.9	1.5

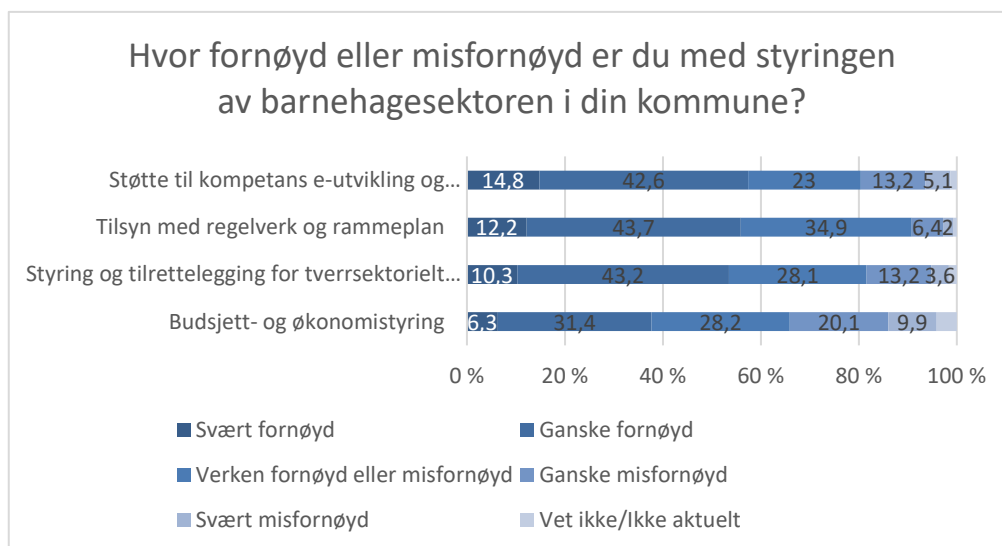
* Vurdert langs en skala fra 1 -4 (1 – aldri, 2-sjelden, 3-ganske ofte, 4-svært ofte).

⁹Totalt oppgir den store majoriteten, om lag 80 prosent, at de svært ofte eller ganske ofte utfører alle fire aktiviteter noe som innebærer at to av ti styrere sjeldent utfører disse sentrale styrer oppgavene. Det er en relativt stor andel, 27 prosent, som oppgir at de sjeldent «observerer praksis i barnegruppene».

Det er liten variasjon i hvordan de private og kommunale styrerne svarer, med unntak av den første påstanden. Det er en større andel kommunale styrere som svarer at de sjeldent «observerer praksis i barnegruppene» (31 prosent kommunale mot 23 prosent private). Denne observasjonen stemmer overens med våre funn om at private styrere bruker mer tid til pedagogisk ledelse (Tabell 4-4). 80 prosent oppgir at de svært ofte eller ganske ofte veileder ansatte i hvordan de kan forbedre sin praksis. Veiledning av ansatte er en sentral styreroppgave, og det bør stilles spørsmål ved at så mange som to av ti styrer oppgir at de sjeldent gir veiledning til ansatte. Likeledes oppgir 15 prosent at de sjeldent undersøker om det som foregår i barnegruppene er i overensstemmelse med deres mål for barnehagens pedagogiske praksis.

4.4 Barnehagelederne er godt tilfredse med styringen av barnehagesektoren i kommunen

Figur 4-5 viser styrernes vurdering av ulike styringsfunksjoner i kommunen.

Figur 4-5: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvor fornøydde eller misfornøyd de er med styringen av barnehagesektoren i sin kommune. Prosent. n=870

⁹ Svaralternativene avviker fra den internasjonale undersøkelse hvor det er benyttet en skala fra 1-5 (1-aldri, 2-mindre enn månedlig, 3-månedlig, 4-ukentlig, og 5-daglig). Tallene er derfor ikke direkte sammenliknbare.

Mer enn halvparten av styrerne er svært eller ganske fornøyd med styringen av barnehagesektoren når det gjelder støtte til kompetanseutvikling og utviklingsarbeid, tilsyn med regelverk og rammeplan, samt styring og tilrettelegging for tverrsektorielt samarbeid. Styrerne er minst fornøyde med budsjett- og økonomistyringen, og her er de private styrerne mindre fornøyde enn de kommunale styrerne (gjennomsnittsskåre 2.8 vs. 3.3, $p < 0.001$).¹⁰

¹⁰ Gjennomsnittsskåren er beregnet fra en skala på 1-5, fra «Svært misfornøyd» til «Svært fornøyd». Andelen som har besvart vet ikke/ikke aktuelt er ikke medregnet i gjennomsnittsskåren. Gjennomsnittsskåren for alle respondentgrupper er lagt i vedlegg 2 Tabell C.

4.5 Sammendrag

Tre av fem barnehagestyrere er førskole- eller barnehagelærer med videreutdanning innen ledelse. To av fem oppgir at de er førskole- eller barnehagelærer uten videreutdanning. Halvparten av barnehagestyrere har ikke annen formell utdanning innen organisasjon og ledelse – og andelen er høyest blant de private barnehagestyrere. Ni av ti barnehagestyrere har deltatt på kurs, konferanser, seminarer eller i nettverk med tema organisasjon og ledelse som ikke er studiepoenggivende.

Den tidsmessige fordelingen av barnehageleders lederoppgaver er jevnt fordelt mellom pedagogisk-, personal- og administrativ ledelse, med en noe høyere prosentandel administrativ ledelse (40 prosent). Det er en svak tendens til at kommunale styrere bruker noe mer tid på administrativ ledelse og noe mindre tid til pedagogisk ledelse sammenliknet med private barnehagestyrere. Sju av ti barnehagestyrere oppgir at de delegerer noen av sine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen. Pedagogisk ledelse er primært den lederoppgaven som delegeres, og andelen som delegerer stiger med barnehagens størrelse.

En stor andel av barnehagestyrerne er engasjerte i den pedagogiske ledelsen i barnehagen. Om lag 80 prosent av styrerne oppgir at de svært ofte eller ganske ofte utfører følgende aktiviteter, noe som innebærer at to av ti styrere opplyser at de sjeldent utfører disse sentrale styreroppgavene:

- observerer praksis i barnegruppene
- veileder ansatte i hvordan de kan forbedre sin praksis
- undersøker om det som foregår i barnegruppene er i overensstemmelse med våre mål for barnehagens pedagogiske praksis
- bruker data (foreldreundersøkelse og BASIL) og annen dokumentasjon (f.eks. gjennom ståstedsanalyse) for å utvikle barnehagens pedagogiske praksis.

Barnehagestyrerne er godt fornøyde med styringen av barnehagesektoren i kommunen og det er liten variasjon mellom private og kommunale styrere. Styrerne er minst fornøyde med budsjett- og økonomistyringen, og her er de private styrerne mindre fornøyde enn de kommunale styrerne.

5 BARNEHAGEPERSONALET'S KOMPETANSE INNENFOR PRAKTISKE OG ESTETISKE FAG

Ifølge rammeplanen må barnehagen legge til rette for å videreutvikle barns kreative prosesser og uttrykk, for eksempel gjennom fagområdet Kunst, kultur og kreativitet. Tidligere undersøkelser har pekt på at Kunst, kultur og kreativitet er et av områdene barnehagene jobber minst med (se blant annet Fagerholt m.fl. 2019). I årets spørring følges dette opp ved at det stilles en rekke spørsmål om barnehagenes arbeid og kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag.

Spørsmål om barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag ble rettet til **barnehagestyrere, barnehageiere og barnehagemyndighet**.

5.1 En av tre barnehager har barnehagelærere med formell kompetanse i musikk og drama

Barnehagestyrerne ble bedt om å oppgi hvorvidt de har ansatte med fordypning og/eller videreutdanning innenfor ulike sju definerte områder eller felt som alle kan kategoriseres som praktiske og estetiske dag.

Tabell 5-1: Barnehagestyrernes svar på om barnehagen har ansatte med fordypning og/eller videreutdanning i praktiske og estetiske fag. Prosent.

	Kommunal (n=438)	Privat (n=432)	Total (n=870)
Barnehagelærere			
Musikk	28.3	33.3	30.8
Drama	28.3	34	31.1
Dans og bevegelse	8.7	11.1	9.9
Visuell kunst	3.7	5.3	4.5
Håndverk, design, og produktutvikling	9.4	17.6	13.4
Kunst, design og arkitektur	7.3	10.6	9
Film/foto	6.8	6.7	6.8
Assistenter/fagarbeidere			
Musikk	7.8	11.3	9.5
Drama	3.0	5.6	4.3
Dans og bevegelse	3.4	5.6	4.5
Visuell kunst	1.6	1.2	1.4
Håndverk, design og produktutvikling	6.4	11.6	9
Kunst, design og arkitektur	3.0	6.9	4.9
Film/foto	3.7	6.9	5.3

Tabell 5-1 viser prosentandelene av barnehagene som har ansatt *barnehagelærer* med formell kompetanse innenfor de sju områdene. Drøyt 30 prosent av barnehagestyrere oppgir at de har barnehagelærer med fordypning eller videreutdanning innen områdene musikk og drama. 13 prosent oppgir at de har barnehagelærere med fordypning/videreutdanning i håndverk, design og produktutvikling, og denne andelen er høyere hos private barnehager (18 prosent) sammenliknet med kommunale barnehager

(9 prosent) ($p < 0.001$). For de øvrige fire områdene - dans og bevegelse, kunst, design og arkitektur, film/foto og visuell kunst ligger andelen samlet under 10 prosent. Det er små forskjeller mellom private og kommunale barnehager, selv om de private jevnt over har en noe høyere andel på de ulike områdene.

Andelen barnehager som opplyser å ha assistenter/fagarbeidere er med formell kompetanse innenfor de ulike områdene langt lavere og under 10 prosent for alle områder. Private barnehager ligger noe høyere enn kommunale på alle områder, og andelen private barnehager som oppgi å ha assistenter med formell kompetanse er signifikant høyere for områdene «Håndverk, design og produktutvikling» og «Kunst, design og arkitektur».

Tabell 5-2: Gjennomsnittlig andel ansatte med fordypning/videreutdanning innen praktiske estetiske fag. Gjennomsnitt.*

	Gj.snitt	St.avvik	Min	Max
Andel barnehagehage lærere med fordypning/videreutdanning				
Musikk (n=258)	0.21	0.15	0.00	1.0
Drama (n=262)	0.19	0.12	0.02	1.0
Dans og bevegelse (n=76)	0.19	0.13	0.06	1.0
Visuell kunst (n=33)	0.21	0.12	0.02	0.5
Håndverk, design og produktutvikling (n=102)	0.20	0.14	0.02	1.0
Kunst, design og arkitektur (n=70)	0.20	0.12	0.06	0.5
Film/foto (n=52)	0.15	0.06	0.06	0.3
Andel assistenter/fagarbeidere med fordypning/videreutdanning				
Musikk (n=81)	0.17	0.15	0.01	1.0
Drama (n=33)	0.18	0.20	0.03	1.0
Dans og bevegelse (n=37)	0.16	0.17	0.01	1.0
Visuell kunst (n=9)	0.20	0.30	0.03	1.0
Håndverk, design og produktutvikling (n=72)	0.20	0.20	0.01	1.0
Kunst, design og arkitektur (n=41)	0.12	0.07	0.01	0.3
Film/foto (n=43)	0.13	0.10	0.01	0.5

* Enkelte respondenter som har svart ja på spørsmål om de har ansatte med gitt kompetanse i Tabell 5-1 har lagt inn 0 i oppfølgingsspørsmålet om antall ansatte som har kompetansen. Dette innebærer at n i tabell 5-2 ikke er sammenfallende med n i tabell 5-1.

I tillegg til å oppgi antall barnehagelærere og assistenter med videreutdanning/fordypning innenfor de ulike fagområdene, har styrerne opplyst om totalt antall ansatte innenfor de to respektive stillingskategoriene. Basert på denne informasjonen presenterer vi i Tabell 5-1 gjennomsnittlig andel barnehagelærer med formell kompetanse på de ulike områdene. Med unntak av områdene barnehagelærere med fordypning i «Musikk» eller «Drama», ser vi at antall observasjoner er relativt lavt. Spredningen i data er også stor. Tallene gir en beskrivelse av situasjonen ute i barnehagene, og hovedbudskapet er at det er relativt få barnehager som har ansatte med formell kompetanse innen praktiske estetiske fag utover områdene musikk og drama.

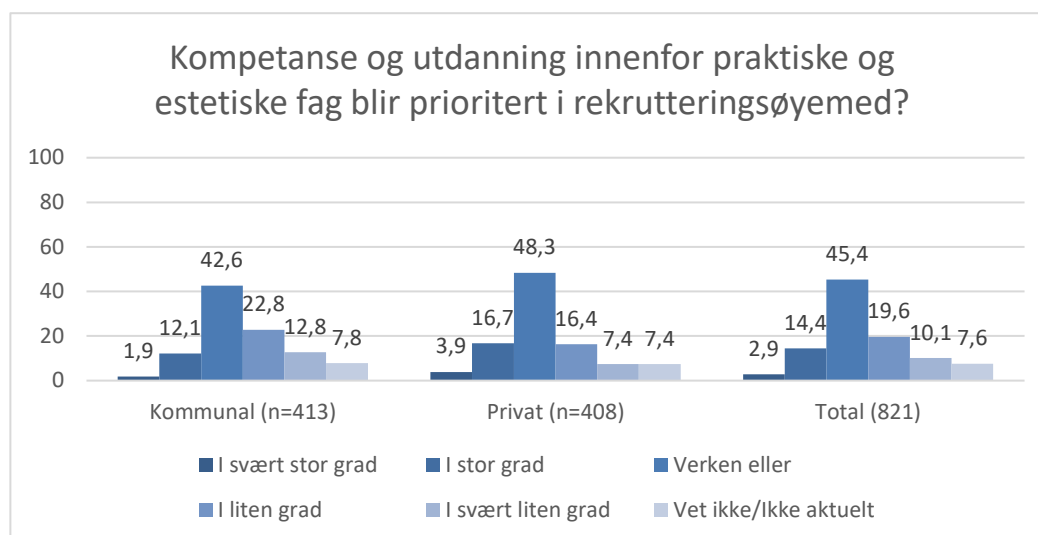
5.2 Ni av ti barnehager har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag

Barnehagestyreren ble spurt om de mener barnehagen har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag.

Tabell 5-3: Andel barnehagestyrer som svarer ja på spørsmål om barnehagen har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag. Prosent.

	Prosent
Kommunal (n=414)	89.9
Privat (n=408)	82.8
Total (n=822)	86.4

Ni av ti kommunale barnehagestyrerne bekrefter at barnehagen har behov for kompetanseheving, mens åtte av ti i det private svarer det samme.

Figur 5-1: Barnehagestyrers vurdering av i hvilken grad kompetanse og utdanning innen praktiske og estetiske fag blir prioritert i rekrutteringsøyemed. Prosent.

Videre ble styrerne bedt om å vurdere utsagnet «Kompetanse og utdanning innenfor praktiske og estetiske fag blir prioritert i rekrutteringsøyemed». Av Figur 5-1 fremkommer det at færre enn en av fem styrere svarer i svært stor grad eller i stor grad på dette spørsmålet. Kompetanse innen praktiske og estetiske fag kan med andre ord ikke sies å være høyt prioritert i rekrutteringsøyemed.

Tabell 5-4: Barnehagestyreres svar på hva de tenker at primært mangler for at deres barnehage skal jobbe mer/bedre med praktiske og estetiske fag. Prosent.

	Kommunal (n=438)	Privat (n=431)	Total (n=869)
Personlig interesse hos ansatte	27.6	29.5	28.5
Mer kompetanse hos ansatte	32.2	24.6	28.4
Mer tid til planlegging	13.9	13	13.5
Mer tid til gjennomføring	9.4	11.4	10.4
Mer tilgjengelig areal	6.2	7.7	6.9
Mer utsyr	4.3	3.9	4.1
Annet	3.2	4.2	3.7
Vet ikke/Ikke aktuelt	3.2	5.8	4.5

Tabell 5-4 viser hva barnehagestyrerne mener primært mangler for at deres barnehage skal jobbe mer eller bedre med praktiske og estetiske fag. 30 prosent av barnehagestyreren svarer at kompetanse er det som primært mangler. Like mange trekker frem personlig interesse hos ansatte. En av ti trekker frem tid til henholdsvis planlegging og gjennomføring.

Tabell 5-5: Barnehagestyreres svar på hvor mange kompetanseutviklingsarbeid (satsinger/prosjekter) barnehagen har hatt eller deltatt på innenfor praktiske og estetiske fag i løpet av de siste fem årene. Prosent.

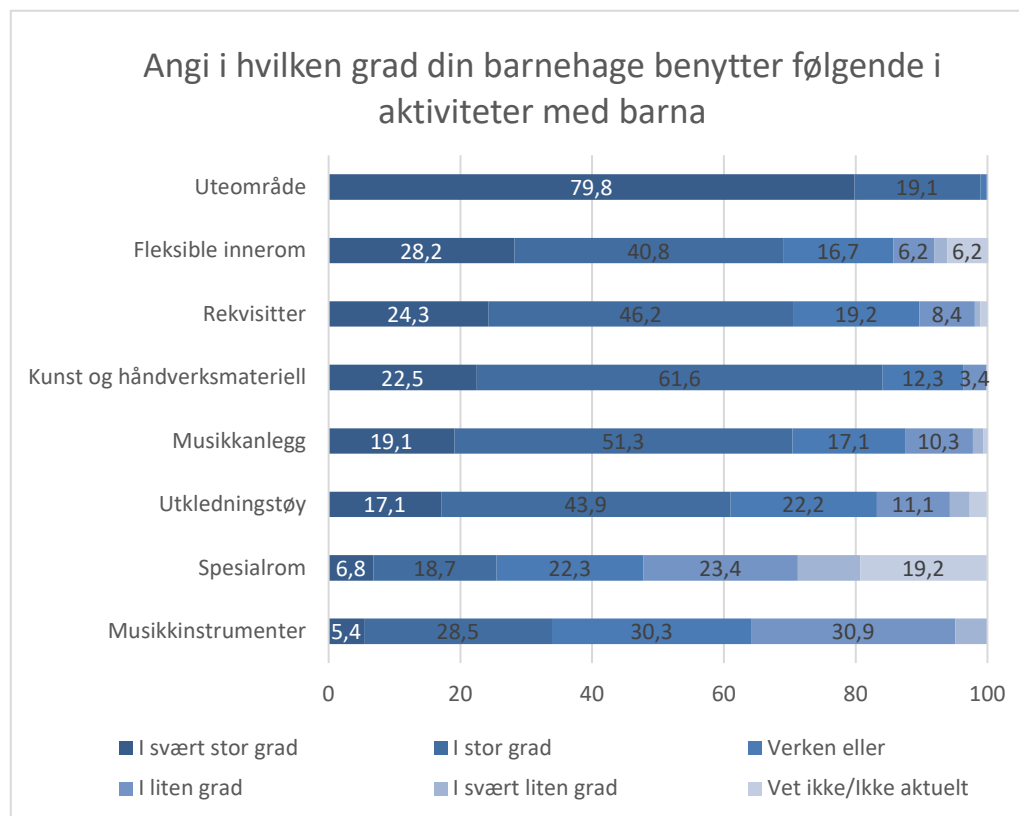
	Kommunal (n=415)	Privat (n=408)	Total (n=823)
Ingen	42.4	39.7	41.1
1 til 5	43.1	45.1	44.1
6 til 10	2.4	2.0	2.2
Flere enn 10	1.0	2.0	1.5
Vet ikke/Ikke aktuelt	11.1	11.3	11.2
Sum	100	100	100

En måte å heve kompetansen blant ansatte, og som ikke vil fanges opp av kompetansekartleggingen i Tabell 5-1, er at ansatte deltar i kompetanseutviklingsprosjekter. Barnehagestyrerne ble derfor spurt om hvor mange kompetanseutviklingsarbeid barnehagen har hatt eller deltatt på innenfor praktiske estetiske fag i løpet av sist fem år. Denne informasjonen er med å komplettere bildet av kompetansesituasjonen i sektoren innenfor praktiske og estetisk fag.

Tabell 5-5 viser at fire av ti barnehager har ikke hatt, eller deltatt i, kompetansehevingstiltak siste fem år. Noen flere, 44 prosent, har deltatt på mellom en og fem slike prosjekter, mens svært få har deltatt i flere enn fem prosjekter. 11 prosent av barnehagestyrerne svarer dessuten at de ikke vet eller at det ikke er aktuelt med slike kompetanseutviklingsarbeid.

5.3 Barns lek og bruk av barnehagens uterom står sentralt i arbeidet med kunst, kultur og kreativitet

I undersøkelsen stilte vi en rekke spørsmål som har til hensikt å kartlegge barnehagenes arbeidsmåter innenfor praktiske og estetiske fag. Barnehagestyrerne ble bedt om å vurdere i hvilken grad en rekke ulike arealer/materiell benyttes i aktiviteter med barn for å tilrettelegge for kunst, kultur og kreativitet. Resultatet er gjengitt i Figur 5-2¹¹.

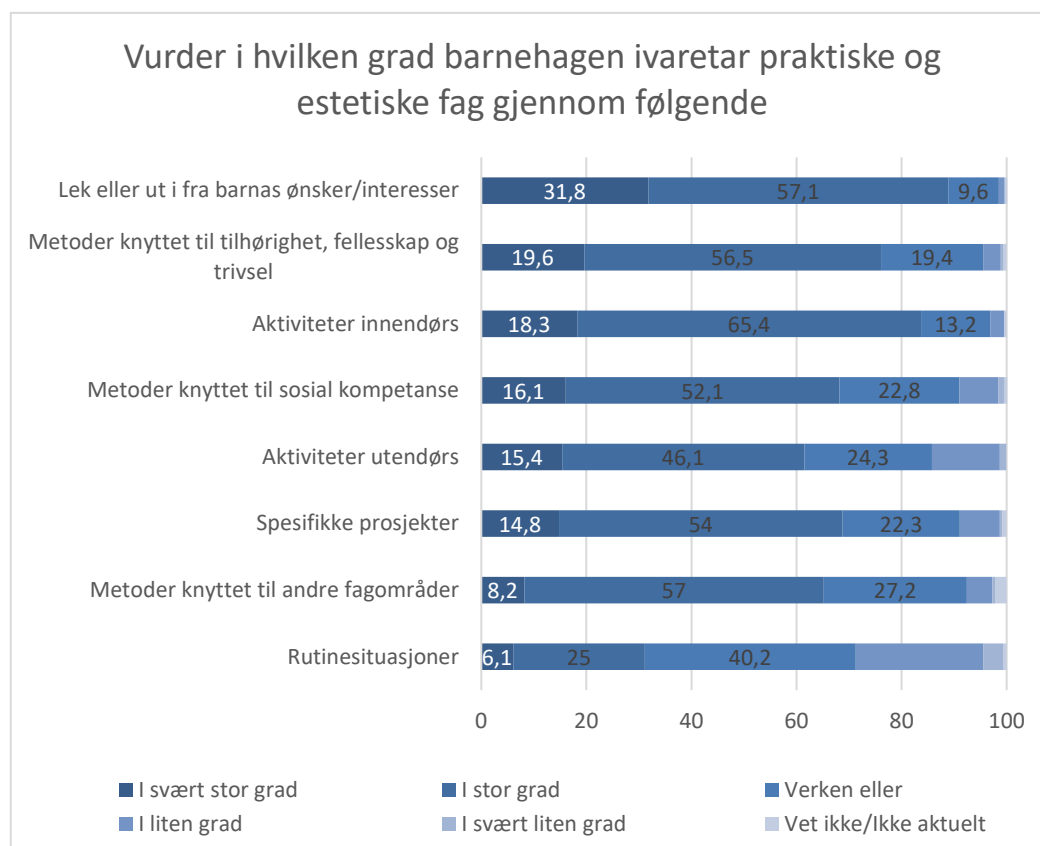

Figur 5-2: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om i hvilken grad ulike verktøy/rekvisitter tas i bruk i aktiviteter med barna. Prosent. n=870

Omtrent alle barnehagestyrerne svarer at de i svært stor (80 prosent) eller stor grad (20 prosent) benytter uteområder i aktiviteter med barna. Videre oppgir 85 prosent av barnehagestyrerne at de i svært stor eller stor grad benytter «kunst og håndverksmateriell» i aktiviteter med barna, mens 71 prosent svarer tilsvarende på bruk av «rekvisitter». Sju av ti barnehager oppgir at de i svært stor eller stor grad benytter fleksible innerom, og bruken av slike rom er med andre ord høy i de barnehagene som

¹¹ Det er kun små forskjeller mellom private og kommunale barnehager. For de to alternativene «Fleksible rom» og «Spesialrom» svarer henholdsvis 92 og 34 kommunale og 75 og 20 private «vet ikke / ikke aktuelt». Dette skyldes sannsynligvis fravær av slike alternativer i barnehagen.

faktisk har dette tilgjengelig. Musikkinstrumenter og spesialrom er er minst brukt. Med tanke på at det er innen musikk at barnehagene oppgir å flest ansatte med formell kompetanse (Tabell 5-1), er det et tankekors at ikke bruken av instrumenter er høyere, eller i hvert fall på lik linje med bruken av musikkanlegg.

Figur 5-3: Barnehagestyrers vurdering av i hvilken grad barnehagen ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom ulike aktiviteter/situasjoner. Prosent. n=856

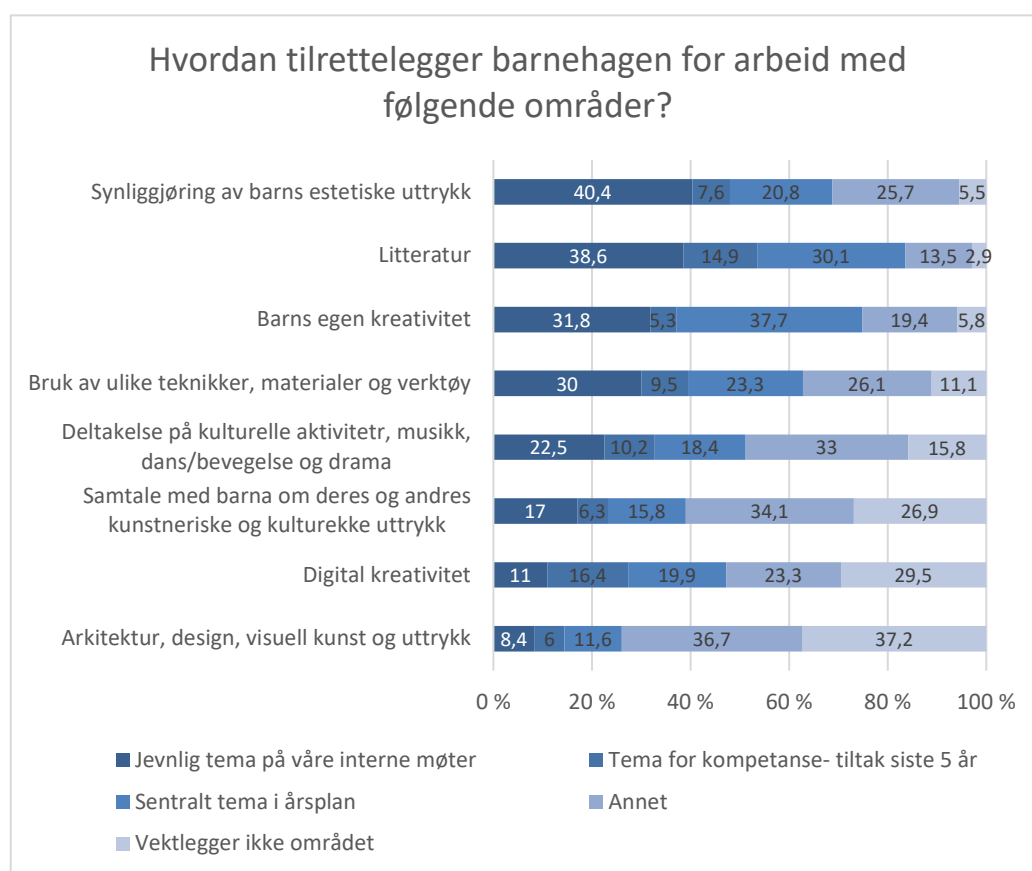
Figur 5-3 gjengir barnehagestyrernes vurdering av i hvilken grad barnehagen ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom fem typiske aktiviteter eller situasjoner (rutinesituasjoner, metoder). Ni av ti barnehagestyrere svarer at de i svært stor eller stor grad ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom barns lek og egne ønsker/interesser. Mer enn åtte av ti svarer at de i svært stor eller stor grad ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom aktiviteter innendørs, mens sju av ti oppgir tilsvarende for metoder knyttet til tilhørighet, fellesskap og trivsel. En lavere andel, drøyt 30 prosent, svarer tilsvarende for rutinesituasjoner.

Over halvparten av styrerne vurderer at barnehagen i stor eller svært stor grad ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom aktiviteter utendørs. Samtidig svarer mer enn ni av ti styrer at uteområdet benyttes i svært stor eller stor grad i aktiviteter med barn for å tilrettelegge for kunst, kultur og kreativitet (Figur 5-2). I forståelsen av dette er det viktig

å ta hensyn til at styrerne i Figur 5-3 ble bedt om å vurdere ulike aktiviteter/situasjoner opp mot hverandre og dataene utelukker derfor ikke at f.eks. lek og barns egne ønsker/interesser eller bruken av metoder knyttet til tilhørighet, samspill og trivsel er noe som også forgår utendørs.

5.4 Over halvparten av barnehagene jobber systematisk med å tilrettelegge for praktiske og estetiske fag

Figur 5-4 gjengir barnehagestyrernes svar på spørsmål om hvordan barnehagen jobber med å tilrettelegge for ulike tema som kommer inn under praktiske og estetiske fag ut ifra hvor ofte temaet dirkete tas inn i planarbeidet i barnehagen.

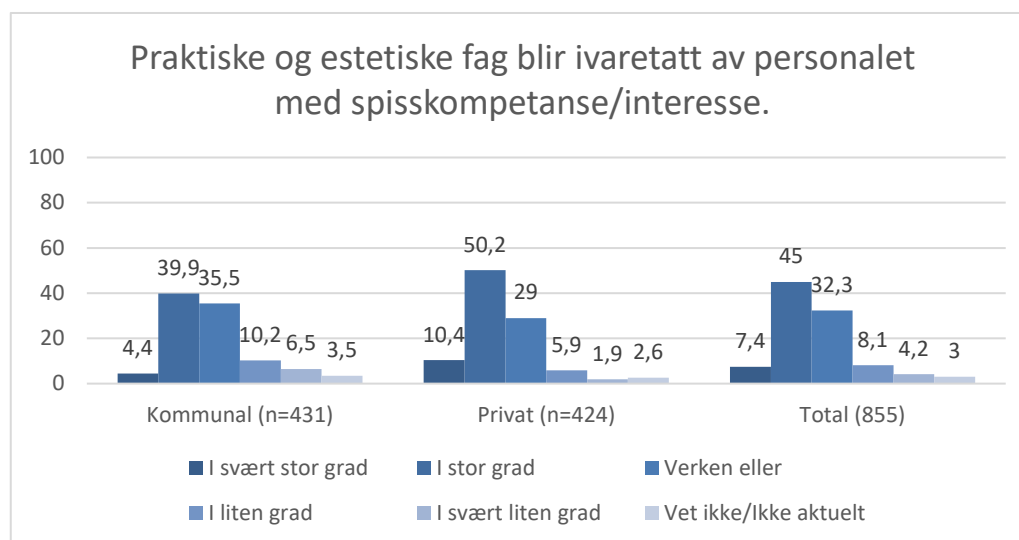
Figur 5-4: Barnehagestyreres svar på hvordan barnehagen tilrettelegger for arbeid med ulike tema innen praktiske og estetiske fag. Prosent. n=830

For de fem øverste temaene i figuren (synliggjøring av barns estetiske uttrykk, litteratur, barns egen kreativitet, bruk av ulike teknikker, materialer og verktøy og deltagelse på kulturelle aktiviteter, musikk, dans/bevegelse og drama) fremkommer det at temaene enten er jevnlig tema på interne møter, sentralt i årsplanen eller vært tema for kompetanse-tiltak siste 5 år i minst halvparten av barnehagene. Dette kan tyde på at det foregår et formalisert og systematisk arbeide med å tilrettelegge for disse temaene. Det

er kun for de tre temaene nederst i figuren (samtaler med barna om deres kunstneriske og kulturelle uttrykk, digital kreativitet og arkitektur, design, visuell kunst og uttrykk) at en større andel barnehagestyrere (fra 27 til 37 prosent) oppgir at barnehagen ikke vektlegger området.

Områdene som i størst grad er tema i årsplaner er «Barns egen kreativitet» og «Litteratur», mens de to områdene «Arkitektur, design, visuell kunst og uttrykk» og «Samtaler med barn om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk» i minst grad er tema i årsplaner. For området «arkitektur, design, visuell kunst og uttrykk» er det en betydelig andel (37 prosent) barnehagestyrere som svarer at de tilrettelegger for arbeid med området på andre måter.

«Litteratur» er, sammen med «Digital kreativitet» de to områdene som i størst grad har vært tema for kompetansehevingstiltak siste 5 år. Områdene «arkitektur, design, visuell kunst og uttrykk» og «synliggjøring av barns estetiske uttrykk» har i minst grad vært tema for kompetansehevingstiltak siste 5 år.

Figur 5-5: Barnehagestyrers vurdering av påstanden «Praktiske og estetiske fag blir ivaretatt av personalet med spisskompetanse/interesse». Prosent.

Henholdsvis sju og 45 prosent av barnehagestyrerne svarer at praktiske og estetiske fag blir i svært stor eller stor grad ivaretatt av personale med spisskompetanse/interesse (Figur 5-5). Andelen som svarer i stor eller i svært stor grad er signifikant høyere ($p < 0.001$) for private barnehager (61 prosent) enn for kommunale barnehager (44 prosent).

Metoder innenfor praktiske og estetiske fag kan brukes for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel, samt til å forebygge mobbing. Barnehagestyrerne ble spurt om hvor ofte de tok slike metoder i bruk med nettopp denne hensikt.

Tabell 5-6: Barnehagestyreres svar på hvor ofte barnehagen bruker metoder innenfor praktiske og estetiske fag for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel og i forebygging mot mobbing. Prosent.

	Kommunal (n=416)	Privat (n=410)	Total (n=826)
Daglig	17.8	24.4	21.1
Flere ganger i uken	47.1	42.2	44.7
Eng gang i uken	11.1	10.2	10.7
Sjeldnere enn en gang i uken	11.1	9	10
En-to ganger i måneden	4.3	5.6	5
Sjeldnere enn en-to ganger i måneden	3.1	1.7	2.4
Aldri	0.2	0	0.1
Vet ikke/Ikke aktuelt	5.3	6.8	6.1

Nærmere sju av ti barnehagestyrere opplyser at de enten daglig eller flere ganger i uken tar i bruk metoder innenfor praktiske og estetiske fag for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel og i forebygging mot mobbing. 11 prosent bruker slike metoder en gang i uka, mens 15 prosent bruker metodene sjeldnere enn en gang i uken eller en-to ganger i måneden.

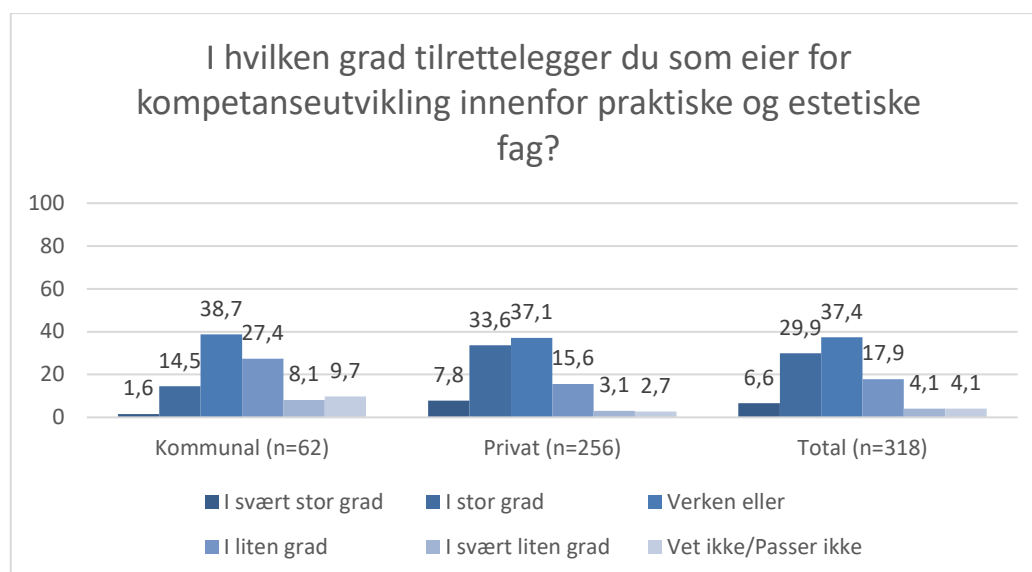
En av fem private eiere har barnehager med en kunstnerisk eller kulturell profil.

Tabell 5-7 viser barnehageeierens svar på spørsmålet om deres barnehage(r) har en klar kunstnerisk eller kulturell profil.

Tabell 5-7: Barnehageeiers svar på om barnehagen(e) har en klar kunstnerisk eller kulturell profil. Prosent.

	Kommunale (n=62)	Private (n=256)	Total (n=318)
Ja, min barnehage har en klar profil	1.6	23.8	19.5
Ja, alle mine barnehager har en klar profil	1.6	2.3	2.2
Ja, noen av mine barnehager har en klar profil	9.7	2.3	3.8
Nei, men det jobbes med å utvikle en tydeligere profil i min(e) barnehage(r)	8.1	4.3	5
Nei	79	67.2	69.5
Sum	100	100	100

Sju av ti barnehageeiere har ikke en klar kunstnerisk eller kulturell profil. Andelen er 80 prosent for de kommunale og 67 prosent for de private. Det er i all hovedsak private barnehageeiere som har profilbarnehager – mens 26 prosent av de private eierne oppgir at barnehagen(e) har en klar profil oppgir kun tre prosent av de kommunale eierne tilsvarende. Samtidig ser vi at åtte prosent av de kommunale barnehageeierne opplyser at det jobbes med å utvikle tydeligere profil for barnehagene.

Figur 5-6: Barnehageeiers vurdering av i hvilken grad eier tilrettelegger for kompetanseutvikling innenfor praktiske og estetiske fag. Prosent. n=318

Figur 5-6 viser at 37 prosent av eierne svarer at de i svært stor (sju prosent) eller i stor grad (30 prosent) tilrettelegger for kompetanseutvikling innenfor praktiske og estetiske fag. Andelen er høyere for private (42 prosent) enn for kommunale eiere (17 prosent). Det ser altså ut til at private eiere i større grad legger til rette for kompetanseutvikling innenfor praktiske og estetiske fag.

Tabell 5-8: Barnehageeiers svar på hvordan de i hovedsak legger opp kompetanseutviklingsarbeidet innenfor praktiske og estetiske fag i sin(e) barnehage(r). Prosent.

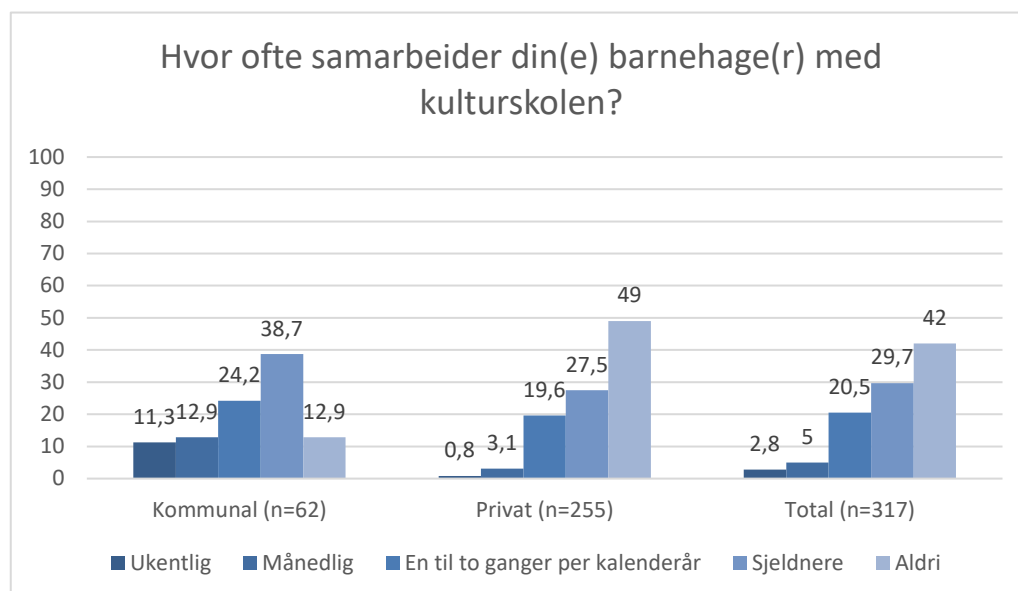
	Kommunal (n=62)	Privat (n=256)	Total (n=318)
Personalet deltar på kurs	14.5	35.2	31.1
Vi benytter lokale ressurser (ansatte) i kompetansearbeidet	22.6	23.8	23.6
Gjennom lokale satsinger	9.7	10.9	10.7
Gjennom regionale satsinger (regional kompetanseutvikling)	19.4	5.5	8.2
Vi vektlegger det ikke	16.1	6.3	8.2
Gjennom kommunale satsinger	6.5	6.3	6.3
Personalet tar videreutdanning	0	4.7	3.8
Annet	3.2	2.3	2.5
Vet ikke / Ikke aktuelt	8	5	5.6
Sum	100	100	100

Barnehagene ble spurt om hvordan de i hovedsak legger opp til kompetanseutviklingsarbeidet innenfor praktiske og estetiske fag. I Tabell 5-1 fremkommer det at kompetanseutviklingsarbeid innen praktiske og estetiske fag vektlegges på eiernivå og at det er tydelige forskjeller i hvordan dette arbeidet legges opp.

Mens 35 prosent av de private eierne svarer at «Personalet deltar på kurs», svarer 19 prosent av de kommunale eierne at de legger opp kompetansearbeidet «Gjennom regionale satsinger». 23 prosent av alle eierne opplyser at de «benytter lokale ressurser (ansatte) i kompetansearbeidet». Flere kommunale (åtte prosent) enn private eiere (fem prosent) oppgir at de ikke vektlegger kompetanseutviklingsarbeid innenfor praktiske og estetiske fag, men andelen er samlet sett kun seks prosent.

5.5 Kommunale barnehageeier samarbeid mest med kommunal kulturskole

Figur 5-7 viser barnehageeiers svar på spørsmål om barnehagen samarbeider med kulturskolen.

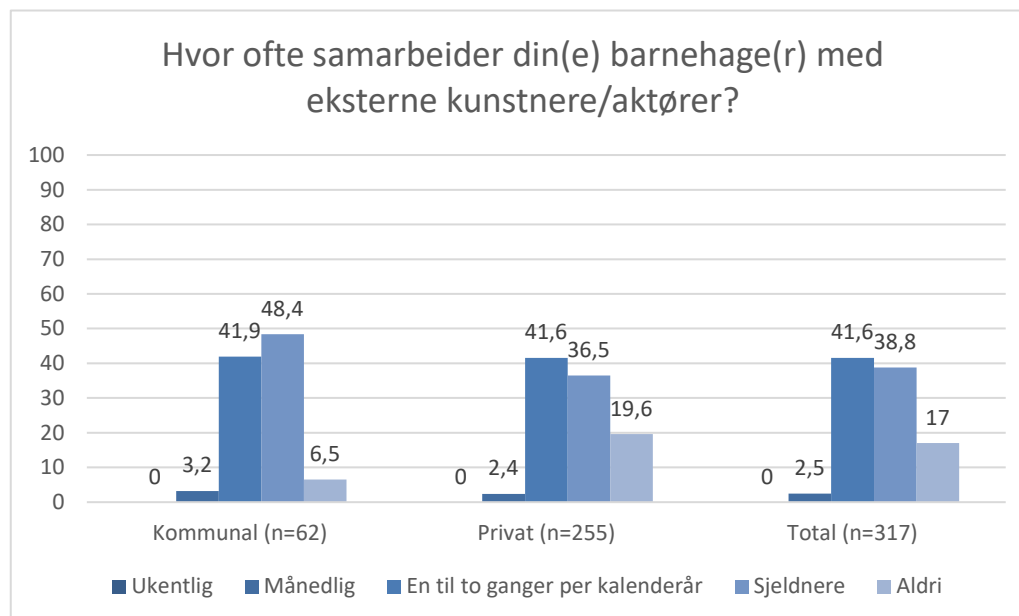

Figur 5-7: Barnehageeiers svar på hvor ofte barnehagen(e) samarbeider med kulturskolen. Prosent.

Fire av ti barnehageeierne oppgir at de aldri samarbeider med kulturskolen. Tre av ti samarbeider med kulturskolen sjeldnere enn en til to ganger per år. Nesten halvparten av de private oppgir at de aldri samarbeider, mens tilsvarende andel blant de kommunale eierne er 13 prosent. 24 prosent av de kommunale har enten ukentlig eller månedlig samarbeid, mens tilsvarende tall for private eier er fire prosent. Kun åtte prosent svarer at de samarbeider med kulturskolen månedlig eller ukentlig.

Mens profilbarnehager med kunstnerisk eller kulturell profil i all hovedsak er eid av private (Tabell 5-1), så viser Figur 5-7 at i den grad barnehageeier samarbeider med den kommunale kulturskolen så foregår dette i de kommunale barnehagene.

Barnehageeierne ble også spurt om de har samarbeid med andre eksterne kunstnere og aktører. Svarene er fremstilt i Figur 5-8.

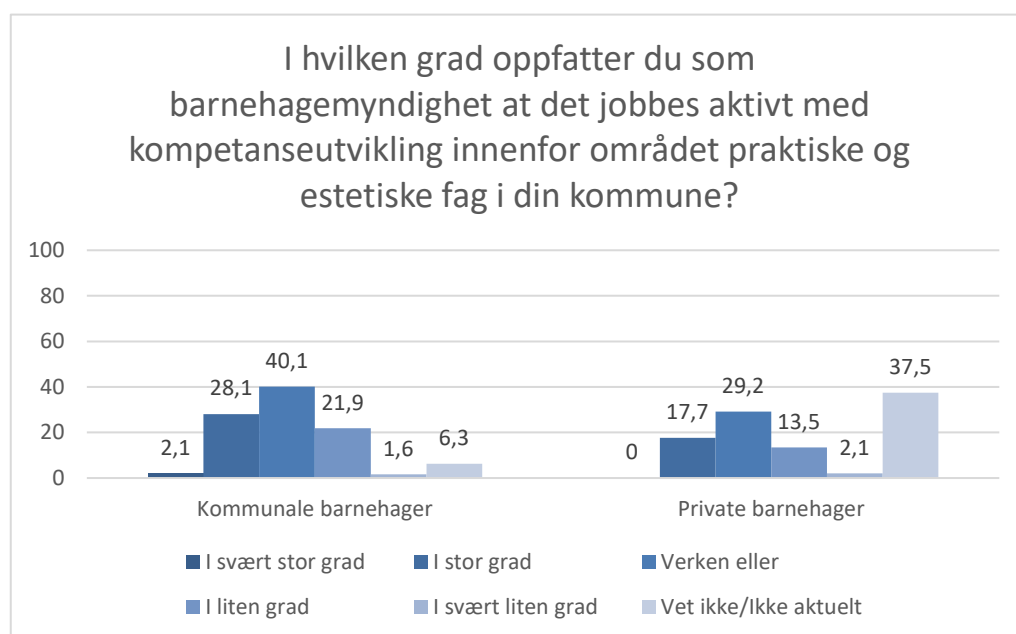
Figur 5-8: Barnehageeiers svar på hvor ofte barnehagen(e) samarbeider med eksterne kunstnere/aktører. Prosent.

Mens 42 prosent av barnehagene oppgir at de samarbeider med eksterne kunstnere/aktører, oppgir kun 20 prosent at de samarbeider med den kommunale kulturskolen en til to ganger per kalenderår. På den andre siden, er det ingen barnehager som oppgir å ha ukentlig samarbeid med eksterne aktører, og kun 3 prosent har månedlig samarbeid.

Det ser altså ut til at langt flere barnehager samarbeider med eksterne kunstnere/aktører enn med kulturskolene. Samtidig foregår dette samarbeidet sjeldnere enn det som er tilfelle for dem som samarbeider med kulturskolene.

5.6 Fire av ti barnehagemyndigheter kjenner ikke til kompetansearbeidet i private barnehager

Barnehagemyndighetene ble spurt om kompetanseutviklingsarbeidet innen praktiske og estetisk fag i kommunen, og hvorvidt det eksisterer systematisk samarbeid mellom kommunens kulturskole og barnehagene i kommunen. Svarene gjengis i Figur 5-9.

Figur 5-9: Barnehagemyndighetens svar på i hvilken grad de oppfatter at det jobbes aktivt med kompetanseutvikling innenfor området praktiske og estetiske fag i sin kommune. Prosent. n=192

Omtrent fire av ti barnehagemyndigheter svarer «vet ikke / ikke aktuelt» på spørsmål om hvorvidt det aktivt jobbes med kompetanseutvikling innen praktisk estetiske fag i private barnehager. Kun 18 prosent oppgir at de oppfatter at det «i stor grad» jobbes med slik kompetanseheving, mens 45 prosent svarer «verken eller» eller «i liten grad».

Kommunene ser ut til å ha mer oversikt over de kommunale barnehagene, der kun seks prosent oppgir «vet ikke/ikke aktuelt». Tre av ti kommuner oppgir at det i stor grad jobbes med kompetanseheving innen praktisk estetiske fag i kommunale barnehager, mens tre av fem oppgir «verken eller» eller i «liten grad».

Tabell 5-9: Barnehagemyndighetens svar på om det eksisterer et systematisk samarbeid mellom kulturskole og barnehage i sin kommune. Prosent.

Barnehagestørrelse (n i parentes)	Ja	Nei	Vet ikke/ Ikke aktuelt
Små under 5000 innbyggere (78)	38.5	55.1	6.4
Mellomstore 5000-19999 innbyggere (66)	33.3	65.2	1.5
Store 20000 til 50000 innbyggere (29)	24.1	69	6.9
Store bykommuner over 50000 innbygger (13)	46.2	46.2	7.7
Bydeler i Oslo (6)	16.7	16.7	66.7
Total (192)	34.4	58.9	6.8

Tabell 5-9 viser at det er til dels store forskjeller på tvers av kommuner med hensyn til samarbeid mellom kulturskole og barnehager. I mer enn tre av ti kommuner er det etablert et systematisk samarbeid mellom kulturskole og barnehage. Herunder ser vi at det er tydelig variasjon ($p < 0.001$) på tvers av kommuner, og kulturskolesamarbeid er mest vanlig (46 prosent) i store bykommuner og i de minste kommune (39 prosent). Av bydelene i Oslo som svarer på undersøkelsen oppga halvparten at de ikke visste om slikt samarbeid eksisterer.

5.7 Sammendrag

Åtte av ti barnehager angir at de i svært stor grad benytter utearealer i arbeidet med å tilrettelegge for kunst, kultur og kreativitet. Ni av ti barnehagestyrere svarer dessuten at de i svært stor eller stor grad ivaretar praktiske og estetiske fag gjennom barns lek og egne ønsker/interesser og gjennom bruk av metoder knyttet til tilhørighet, samspill og trivsel.

I over halvparten av barnehagene opplyser styrer at de fem temaene «Synliggjøring av barns estetiske uttrykk», «Litteratur», «Barns egen kreativitet», «Bruk av ulike teknikker, materialer og verktøy» og «Deltakelse på kulturelle aktiviteter, musikk, dans/bevegelse og drama» enten er jevnlig tema på interne møter, sentralt i barnehagens årsplaner eller har vært tema for kompetanse-tiltak siste 5 år. Området «Litteratur» er, sammen med «Digital kreativitet» de to områdene som i størst grad har vært tema for kompetansehevingstiltak siste 5 år.

Mer enn seks av ti barnehagestyrere opplyser at de enten daglig eller flere ganger i uken tar i bruk metoder innenfor praktiske og estetiske fag for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel og i forebygging mot mobbing.

En av tre barnehager har ansatt barnehagelærere med fordypning eller videreutdanning innen områdene musikk og drama. Andelen barnehagelærere med fordypning eller videreutdanning i håndverk, design og produktutvikling er dobbelt så høy i private barnehager som i kommunale barnehager (18 mot 9 prosent). For områdene - dans og bevegelse, kunst, design og arkitektur, film/foto og visuell kunst ligger andelen samlet sett under 10 prosent.

Andelen barnehager med ansatte assistenter og fagarbeidere med formell kompetanse innenfor de ulike områdene ligger langt lavere, og under 10 prosent for alle områder. Private barnehager ligger noe høyere enn de kommunale på alle områder, og andelen private barnehager som oppgir å ha assistenter med fordypning eller videreutdanning er signifikant høyere for områdene «Håndverk, design og produktutvikling» og «Kunst, design og arkitektur». Samlet sett er det altså få barnehager som har ansatte med formell kompetanse innen praktiske estetiske fag utover områdene musikk og drama.

Ni av ti barnehager har behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag. Samtidig svarer under en av fem at de i stor eller svært stor grad prioriterer slik kompetanse i rekrutteringsøyemed. Om lag halvparten av barnehagene har deltatt på eller gjennomført kompetansehevingstiltak innenfor praktiske og estetiske fag i løpet av siste fem år. En av tre barnehagestyrere mener at kompetanse er det som primært mangler for at barnehagen skal jobbe mer eller bedre med praktiske og estetiske fag. Like mange trekker frem personlig interesse hos ansatte.

Kompetanseutviklingsarbeid innen praktiske og estetiske fag vektlegges på eiernivå, men det er tydelige forskjeller i hvordan kompetansearbeidet legges opp. 35 prosent av de private eierne svarer at «Personalet deltar på kurs», mens 19 prosent av de kommunale eierne svarer at de legger opp kompetansearbeidet «gjennom regionale satsinger». 23 prosent av alle eiere opplyser at de «benytter lokale ressurser (ansatte) i kompetansearbeidet. En større andel av de kommunale eierne svarer at de ikke vektlegger kompetanseutviklingsarbeid innenfor praktiske og estetiske fag, men andelen er samlet sett kun 8 prosent.

En av fem blant de private eierne svarer at barnehagen(e) har en klar kunstnerisk eller kulturell profil, mens det er kun tre prosent av de kommunale eierne som svarer det samme. En av fem kommunale barnehageeiere opplyser at barnehagene i kommunen har ukentlig eller månedlig samarbeid med kulturskolen. Et større antall barnehager samarbeider med eksterne kunstnere/aktører enn med kulturskolene, men samtidig foregår dette samarbeidet sjeldnere enn det som er tilfelle for dem som samarbeider med kulturskolene.

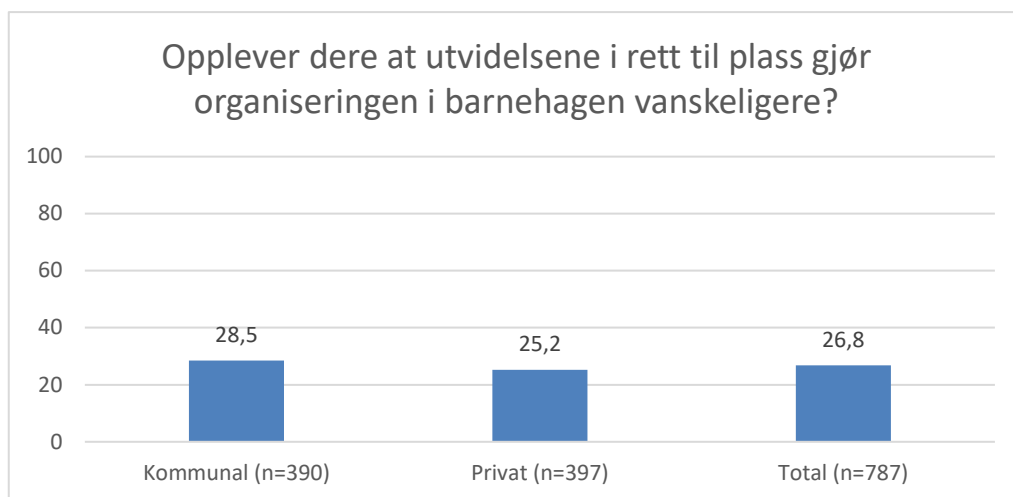
6 RETT TIL BARNEHAGEPLASS

Rett til barnehageplass har blitt utvidet i to omganger siden høsten 2016 da barn født i september fikk rett til plass fra august det året de fyller ett år. Deretter ble retten utvidet høsten 2017 for barn født i oktober og november. I årets spørreundersøkelse ble det stilt spørsmål med tanke på å belyse hvorvidt denne utvidelsen av rett til plass for barn født i september, oktober og november har påvirket organiseringen i barnehagen. Barnehagemyndigheten ble stilt spørsmål for å belyse når disse barna normalt starter i barnehage og hvordan barnehagemyndigheten organiserer og stiller seg til barnehageopptak for barn født i september, oktober og november.

Spørsmålene om rett til barnehageplass ble rettet til **barnehagestyrere** og **barnehagemyndighet**.

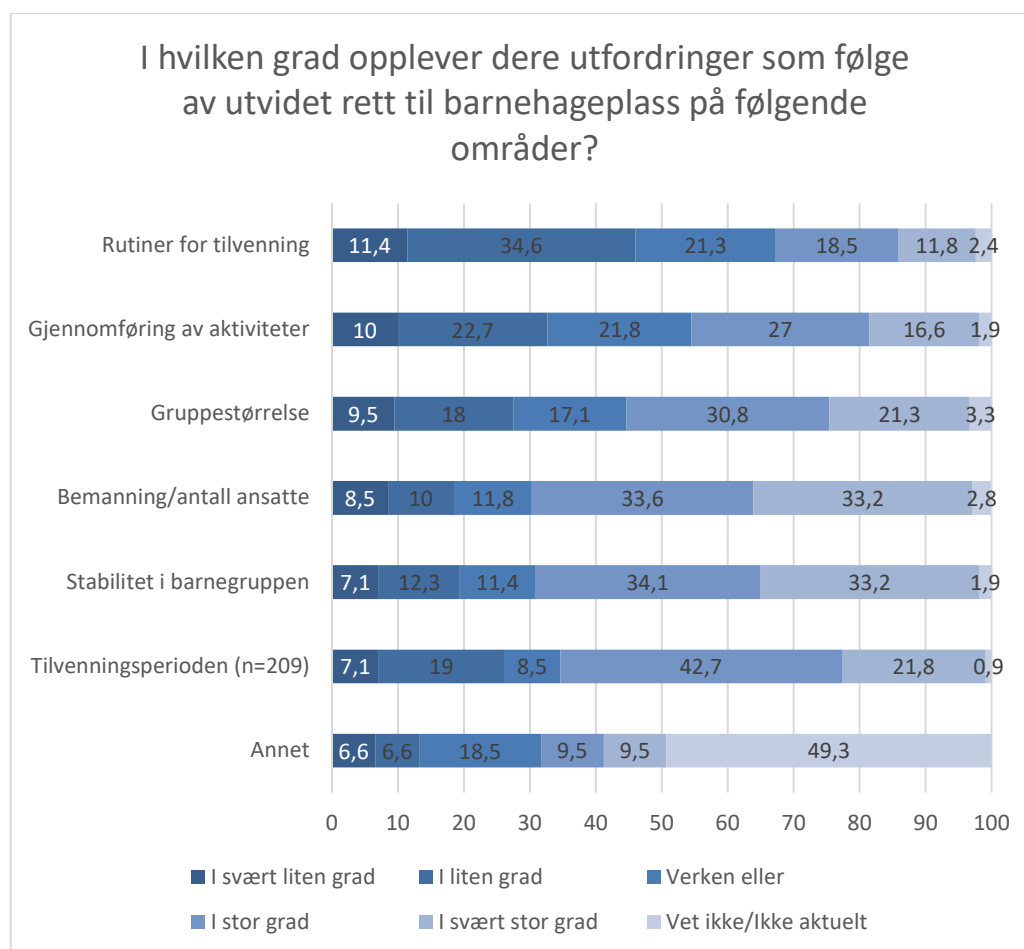
6.1 1 av 3 barnehagestyrere opplever at utvidet rett til plass gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere

Barnehagestyrerne ble spurt om hvorvidt de opplever at utvidelsen av rett til plass gjør selve organiseringen i barnehagen vanskeligere. Av de totalt 787 barnehagestyrerne som svarer, bekrefter 27 prosent at den utvidede retten til barnehageplass gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere. Forskjellen mellom private og kommunale barnehager er på 4 prosentpoeng (25 prosent i private mot 29 prosent i kommunale).

Figur 6-1: Andel av styrerne som svarer ja på spørsmålet om utvidelsen av rett til plass gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere. Prosent.

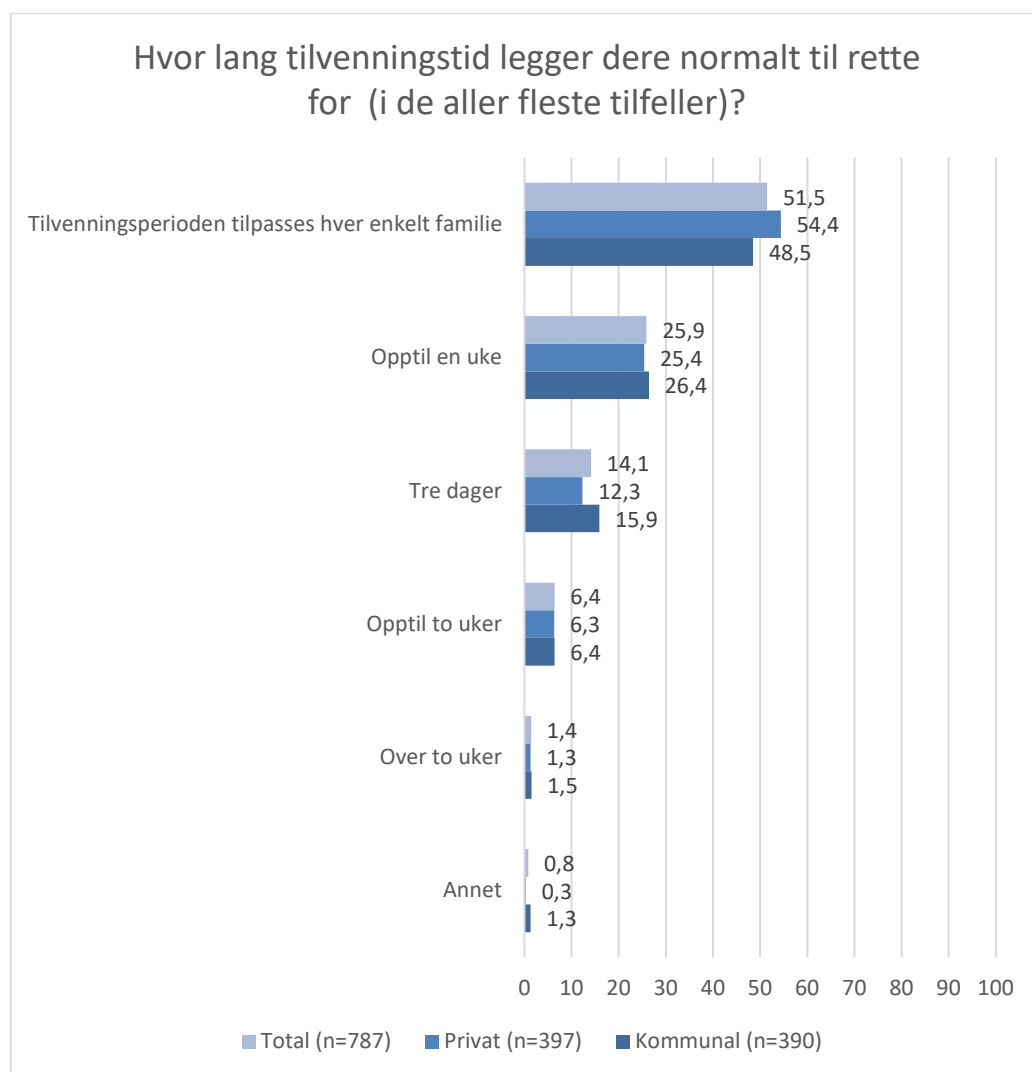
Totalt 211 barnehagestyrere bekrefter at utvidet rett til plass påvirker organiseringen negativt. Disse ble bedt om å utdype dette gjennom å angi i hvilken grad de opplever utfordringer på utvalgte områder. Resultatene er gjengitt i Figur 6-2.

Figur 6-2: Barnehagestyrenes vurdering av i hvilken grad de opplever utfordringer på gitte områder sortert i stigende rekkefølge. Prosent. n=211

Bemanning/antall ansatte, stabilitet i barnegruppen, og tilvenningsperioden er tre områder som utpeker seg og styrerne oppgir som størst utfordringer knyttet til etter utvidet rett til barnehageplass trede i kraft. Nesten sju av ti ledere oppgir at de opplever utfordringer i svært stor eller stor grad på disse områdene. Styrene oppgir minst utfordringer knyttet til rutiner for tilvenning og gjennomføring av aktiviteter. Allikevel svarer henholdsvis 30 og 44 prosent av styrerne at de opplever utfordringer i svært stor eller stor grad også på disse områdene.

Samlet sett er det under en av tre som synes organiseringen har blitt vanskeligere som følge av utvidet rett, disse rapporterer størst utfordringer knyttet til bemanning, stabilitet i barnegruppa og tilvenningsperioden. Det er liten variasjon mellom kommunale og private barnehagestyrere i hvilken grad de opplever utfordringer på de ulike områdene.

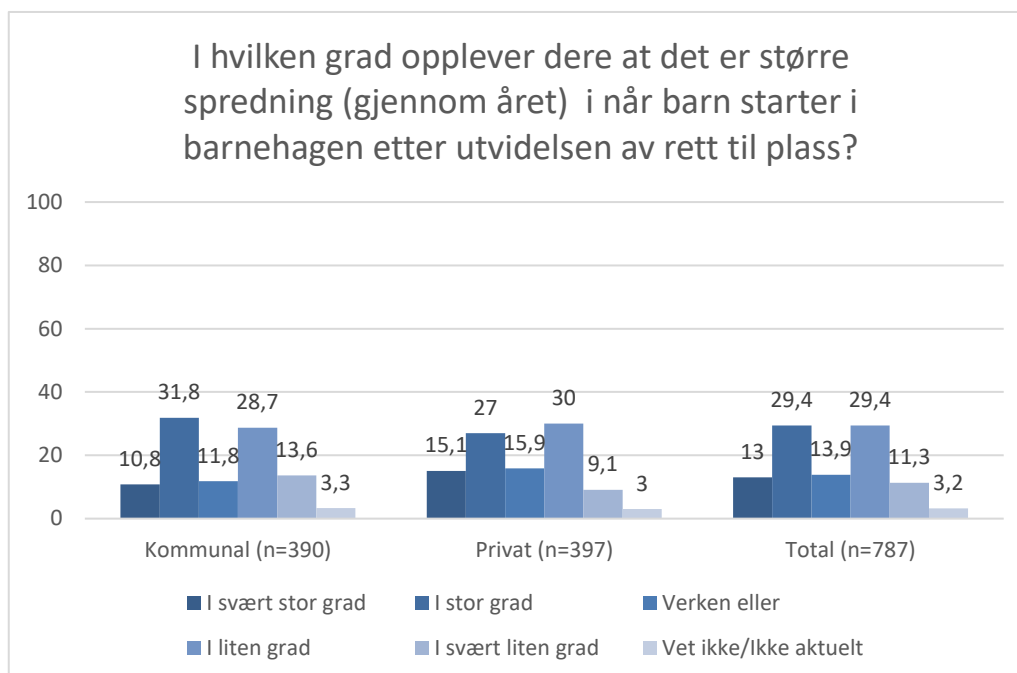
Figur 6-3: Styrernes svar på hvor lang tilvenningstid barnehagen normalt legger til rette for. Prosent.

Barnehagestyrerne ble spurt om hvor lang tilvenningstid barnehagen normalt sett legger til rette for. Spørsmålet ble stilt med tanke på å fange opp normalsituasjonen, altså det barnehagen *i de fleste tilfeller* gjør. Figur 6-3 viser at for halvparten av barnehagene er normalsituasjonen at tilvenningsperioden tilpasses den enkelte familie. En fjerdedel av barnehagestyrerne oppgir at barnehagen har tilvenningstid i opptil en uke, mens kun åtte prosent opplyser at de praktiserer tilvenningsperiode på opptil to uker eller lengre. Det er kun små forskjeller mellom private og kommunale barnehager på dette området.

Med kunnskapen om at over halvparten av barnehagene praktiserer tilvenning basert på behov hos den enkelte familie virker det svært rimelig at det også er denne praksisen som i størst grad utfordres når rett til plass utvides.

6.2 Utvidet rett til barnehageplass har liten innvirkning på når barna starter i barnehage

Intuitivt kan det tenkes at utvidet rett til barnehageplass for barn født i september til november bidrar til større spredning gjennom året med tanke på når barn starter i barnehage. For å undersøke dette på barnehagenivå ble styrerne bedt om å vurdere i hvilken grad de opplever at det er større spredning (gjennom året) i når barn starter i barnehagen etter utvidelsen av rett til plass.

Figur 6-4: Styrernes vurdering av hvorvidt det er større spredning (gjennom året) i når barn starter i barnehagen etter utvidelse av rett til plass. Skala fra 1 – 5, fra «i svært liten grad» til «svært stor grad». Prosent.

Barnehagestyrernes vurderinger er gjengitt i Figur 6-4. Drøyt to av fem styrere opplever i svært stor eller stor grad større spredning i når barn starter i barnehagen etter utvidelse av rett til plass. Samtidig oppgir like mange at det er i svært liten eller liten grad større spredning av barnehageoppstarten. Om lag 15 prosent oppgir «verken eller». Det er med andre ord ikke en felles enighet om hvorvidt utvidet rett til barnehageplass faktisk fører til større spredning av når barn starter i barnehagen gjennom året. Dette kan tyde på at det er store variasjoner mellom barnehagene – dog observerer vi liten variasjon mellom kommunale og private barnehager.

6.3 En av fire utsetter barnehagestart til høsten barnet fyller to år

Det er et empirisk spørsmål hvorvidt den utvidete retten til barnehageplass innebærer at barnehagene må ta imot nye barn over en lengre fase hvert år, og også hvorvidt denne retten innebærer at barnehagene må håndtere en større andel mindre barn (barn under ett år) enn tidligere.

Tabell 6-1: Gjennomsnittlig oppstartstidspunkt for barn født i september, oktober og november 2018. Prosent og spredningsmål.¹²

Barnehageoppstart	Gj.snittsandel	St.avvik	Median	Min	Max
Gjennomsnittlig oppstart for barn født i september 2018 (n=136)					
Før august 2019	0.02	0.12	0	0	1
August 2019	0.37	0.32	0.35	0	1
September 2019	0.19	0.25	0.11	0	1
Oktober 2019	0.05	0.12	0	0	1
November 2019	0.02	0.06	0	0	0.4
Desember 2019	0.03	0.07	0	0	0.5
Januar 2020	0.07	0.18	0	0	1
Våren 2020	0.23	0.28	0.16	0	1
Høsten 2020	0.01	0.09	0	0	1
Sum gjennomsnittsandel	1.00				
Gjennomsnittlig oppstart for barn født i oktober 2018 (n=137)					
August 2019	0.22	0.29	0.13	0	1
September 2019	0.09	0.17	0	0	1
Oktober 2019	0.25	0.31	0.14	0	1
November 2019	0.06	0.14	0	0	1
Desember 2019	0.03	0.06	0	0	0.3
Januar 2020	0.06	0.16	0	0	1
Våren 2020	0.05	0.14	0	0	1
Høsten 2020	0.21	0.25	0.14	0	1
Har ikke startet i barnehage	0.03	0.15	0	0	1
Sum gjennomsnittsandel	1.00				
Gjennomsnittlig oppstart for barn født i november 2018 (n=125)					
August 2019	0.13	0.25	0	0	1
September 2019	0.05	0.10	0	0	0.5
Oktober 2019	0.05	0.09	0	0	0.5
November 2019	0.26	0.31	0.19	0	1
Desember 2019	0.08	0.17	0	0	1
Januar 2020	0.06	0.16	0	0	1
Våren 2020	0.09	0.22	0	0	1
Høsten 2020	0.25	0.27	0.23	0	1
Har ikke startet i barnehage	0.02	0.06	0	0	0.5
Sum gjennomsnittsandel	1.00				

¹² Barnehagemyndigheten har i spørreskjemaet fordelt sine søkere født i henholdsvis september, oktober og november 2018 på aktuelt oppstartstidspunkt. I Tabell 6-1 presenteres gjennomsnittlig andel som starter på gitt tidspunkt.

Barnehagestyrernes svar i Figur 6-4 ovenfor gir en indikasjon på at barnehagestarten ikke påvirkes i vesentlig grad av den utvidete retten. Ved å innhente informasjon fra barnehagemyndigheten om når barna som kom inn under denne ordningen faktisk tar i bruk sin barnehageplass kan vi få et enda tydeligere bilde av hvordan spredningen i oppstartstidspunkt påvirkes¹³. Tabell 6-1 presenterer den gjennomsnittlige andelen barn som startet ved hvert tidspunkt (fra før august 2019 og frem til høsten 2020). Andelen barn som startet i barnehagen i august, ved barnehageårets start, er høyest for barna født i september (37 prosent) og noe lavere for barna født i oktober (22 prosent) og november (13 prosent). Spredningen i tallene er imidlertid stor. I gjennomsnitt startet 37 prosent av barna født i september 2018 i august 2019. Samtidig illustrer medianverdien på 0.35 at andelen ligger på 35 prosent eller lavere i halvparten av kommunene.

For barna som er født i september 2018 var det i snitt 19 prosent som startet i september 2019 – altså den måneden barnet fylte ett år. Tilsvarende er spredningen stor også her med en medianverdi på 0.11 - i halvparten av kommunene er altså andelen 11 prosent eller lavere. En relativt stor andel av barna som er født i september 2018 starter dessuten først våren 2020: I gjennomsnitt starter 23 prosent av barna våren etter at de har fylt ett år, men her er også spredningen stor, da andelen for halvparten av kommunene er 16 prosent eller lavere.

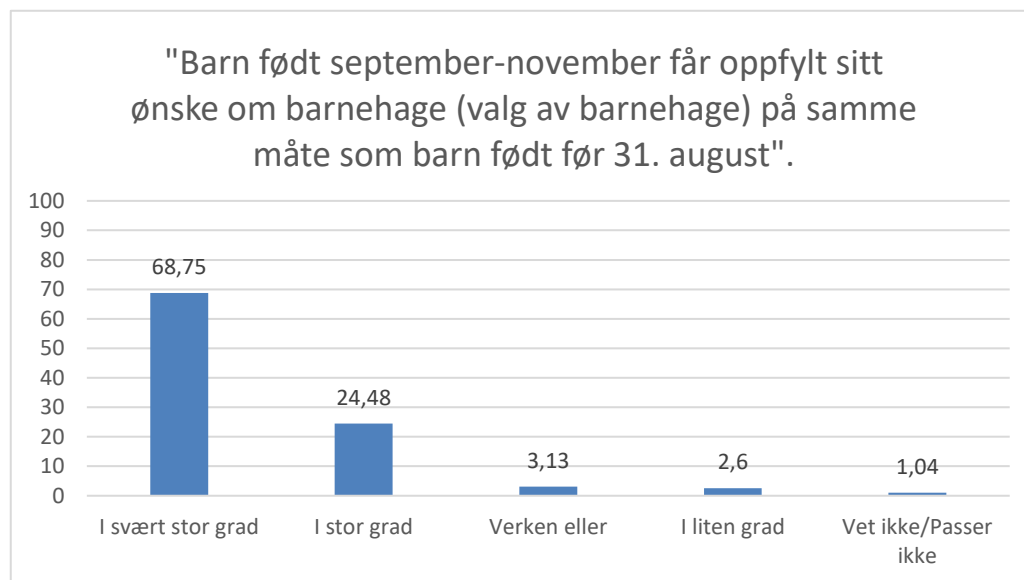
Bildet endrer seg om man ser på tallene for barn født i oktober eller november 2018. En større andel av disse utsetter barnehagestarten, og venter til måneden de fyller ett år. En stor andel venter også til påfølgende høst. Tabellen viser at blant barn født oktober 2018 startet 25 prosent av barna i oktober 2019, mens 21 prosent startet først i løpet av høsten 2020. På samme måte som for barn født i september er også her variasjonen mellom kommuner stor, og i halvparten av kommunene er det under 14 prosent av barna som startet ved ettårsalder. For barn født i november viser tabellen at 26 prosent ventet til den måneden de fylte ett år – altså november 2019, mens 25 prosent ventet med barnehagestart til høsten 2020.

Oppsummert kan man si at relativt få barn tar i bruk plassen midt i året. Hovedandelen av barna starter enten ved barnehageårets start i august, den måneden barnet fyller ett eller venter til barnet nærmer seg to år. Tendensen til å utsette barnehagestarten er større dess senere på høsten barnet er født.

¹³ Dette er spørsmål som stiller krav til at den enkelte barnehagemyndighet må gå inn i kommunens register/saksbehandlingssystem og hente ut opplysninger om barnehagestart tilbake i tid. Vi ser at enkelte barnehagemyndigheter har valgt å ikke besvare disse spørsmålene. Dette var vi forberedt på, og undersøkelsen ga derfor også respondentene mulighet til å hoppe over disse spørsmålene. Antall svar som er kommet inn vurderes til å være tilstrekkelig for å kunne presentere data som tegner et bilde av når barn født i september – november 2018 tar i bruk sin barnehageplass.

6.4 Ni av ti barnehagemyndigheter stiller seg positiv til en utvidelse av retten til barnehageplass

Barnehagemyndigheten er bedt om å vurdere hvor godt påstanden «Barn født september-november får oppfylt sitt ønske om barnehage (valg av barnehage) på samme måte som barn født før 31. august» stemmer for deres kommune. Resultatene er gjengitt i Figur 6-5 og Tabell 6-2 under.

Figur 6-5: Barnehagemyndighetens vurdering av hvor godt følgende stemmer i deres kommune: "Barn født september-november får oppfylt sitt ønske om barnehage (valg av barnehage) på samme måte som barn født før 31. august". Prosent. n=192

Figur 6-5 viser at den store majoriteten, 93 prosent, av kommunene som barnehagemyndighet vurderer at barn født i september-november i svært stor eller stor grad får oppfylt sitt ønske om barnehage på linje med barn født før 31.august.

Tabell 6-2: Barnehagemyndighetens vurdering av hvor godt følgende stemmer i deres kommune: "Barn født september-november får oppfylt sitt ønske om barnehage (valg av barnehage) på samme måte som barn født før 31. august". Gjennomsnitt. n=192

	Gj.snitt	St.avvik	VK
Små under 5000 innbyggere (77)	4.8	0.38	8 %
Mellomstore 5000-19999 innbyggere (66)	4.6	0.70	15 %
Store 20000 til 50000 innbyggere (28)	4.5	0.69	15 %
Store bykommuner over 50000 innbygger (13)	4.3	0.75	17 %
Bydeler i Oslo (6)	3.0	0.89	30 %
Total (192)	4.6	0.68	15 %

*Skala på 1-5 fra «I svært liten grad» til «I svært stor grad». To respondenter har svart «vet ikke / ikke aktuelt», disse er ikke med i beregning av gjennomsnitt.

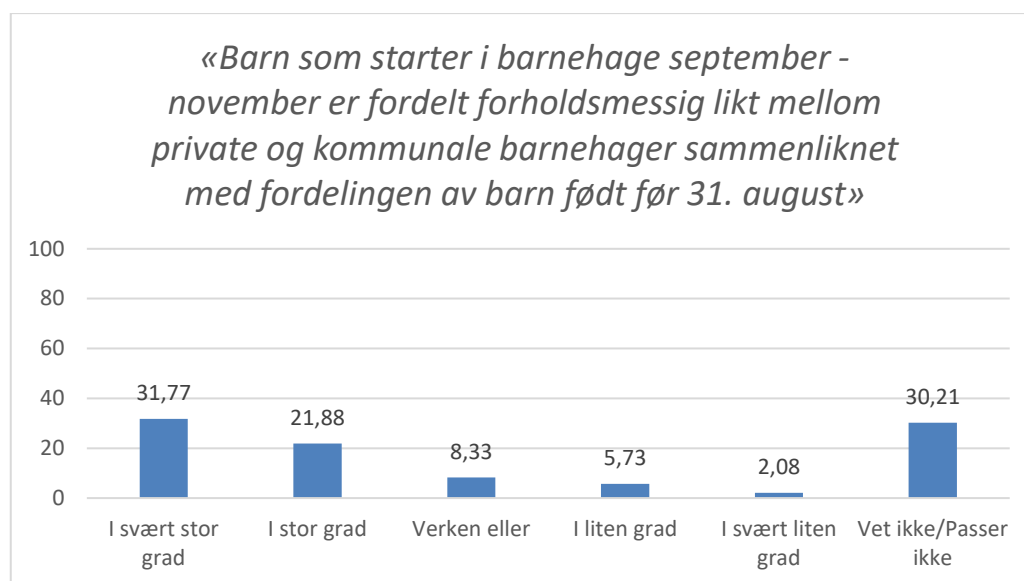
Videre ser vi av Tabell 6-2 at barnehagemyndighetens vurdering henger sammen med kommunens størrelse målt etter antall innbyggere. Jo mindre kommunen er, i dess større grad vil barn født i september – november få oppfylt sitt valg av barnehage på lik linje med barn født før 31. august ($p < 0.001$). En mulig tolkning er at i små kommuner vurderer barnehagemyndigheten at de klarer å oppfylle ønske om barnehage, også for de som er født sent på året, mens i større kommuner er det en sterkere tendens til at disse barna må gis barnehageplass der det er ledig plass.

Tabell 6-3: Barnehagemyndighetens svar på spørsmål om når foreldre må søke om barnehageplass for barn født september - november. Prosent. n=192

Kommunestørrelse	Det er samme søknadsfrist som for barn født før 31. august	Vi har egne og senere søknadsfrister for barn født september-november
Små under 5000 innbyggere (n=78)	84.60	15.40
Mellomstore 5000-19999 innbyggere (n=66)	90.90	9.10
Store 20000 til 50000 innbyggere (n=29)	100.00	0.00
Store bykommuner over 50000 innbygger (n=13)	100.00	0.00
Bydeler i Oslo (n=6)	0.00	100.00
Total (n=192)	87.50	12.50

I Tabell 6-3 ble barnehagemyndigheten stilt spørsmål om søketidspunkt for barn født i perioden september-november. Resultatene er presentert samlet og fordelt på kommunestørrelse. I gjennomsnitt svarer 88 prosent av barnehagemyndighetene at «Det er samme frist som for barn født før 31. august», mens resterende opplyser at kommunen har «egne og senere frister for barn født i september – november». Også her er det en signifikant forskjell mellom store og små kommuner. Det er kun barnehagemyndigheten i gruppen små og mellomstore kommuner, samt bydeler i Oslo som har egne frister.

Barnehagemyndigheten ble også bedt om å vurdere utsagnet «Barn som starter i barnehage september - november er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med fordelingen av barn født før 31. august»? Fordelingen av barnehagemyndighetens svar på dette spørsmålet er presentert i Figur 6-6.

Figur 6-6: Barnehagemyndighetens vurdering av hvor godt følgende stemmer i deres kommune: "Barn født september - november er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med fordelingen av barn født før 31. august. Prosent. n=192

Drøyt halvparten av kommunene, 54 prosent, oppgir at barn som har oppstart i september-november i svært stor eller stor grad er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med barn født før 31. august. Tre av ti kommuner oppgir her «vet ikke/passar ikke».

Tabell 6-4: Barnehagemyndighetens svar på hvordan de ønsker at rett til plass skal utvides ytterligere for barn født i desember og på våren (januar - mars) dersom det skjer. Prosent. n=192

Barnehagestørrelse	Ønsker ikke utvidet rett til barnehageplass	Ved rett til plass fra den måneden barnet fyller ett år	Ved rett til plass gjennom noen nasjonale faste opptak gjennom året	Annet
Total (n=192)	7.8	44.3	36.5	11.5

Avslutningsvis ble barnehagemyndigheten spurt om hvordan de stiller seg til en ytterligere utvidelse av rett til barnehageplass. Kun åtte prosent oppgir at de ikke ønsker en ytterligere utvidelse av retten, 44 prosent oppgir at de ønsker at dette skal skje gjennom en rett til plass fra den måneden barnet fyller ett år, mens 37 prosent ønsker en rett som reguleres gjennom noen nasjonale faste opptak gjennom året.

6.5 Sammendrag

En av tre barnehagestyrere oppgir at de opplever at den utvidede retten til barnehageplass for barn født i september, oktober og november gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere. Styrerne rapporterer ikke om store utfordringer, men beskriver utfordringene for barnehagens «Rutiner for tilvenning» og for «Gjennomføring av aktiviteter» som følge av utvidet rett som middels. Det er mindre utfordringer på områdene å «holde stabilitet i barnegruppen» og for «bemanning/antall ansatte».

Den dominerende oppfatningen blant barnehagestyrerne er at den utvidete retten til barnehageplass i liten grad påvirker oppstartstidspunktet. Dette bekreftes også av barnehagemyndigheten. Innhentede tall om når barna startet i barnehagen viser at relativt få barn tar i bruk plassen midt i året, og at hovedandelen av barna starter enten ved barnehageårets start i august, den måneden barnet fyller ett, eller venter til barnet nærmer seg to år. Tendens til å utsette barnehagestarten er dessuten større desto senere på høsten barnet er født.

For barna født i perioden september- november er det en tendens til at barna i små og mellomstore kommuner i større grad enn barna i større kommuner får oppfylt sitt ønske om barnehage. Om lag halvparten av kommunene oppgir at barn som har oppstart i september-november i svært stor eller stor grad er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med barn født før 31. august, mens tre av ti kommuner opplyser at de ikke vet. I små og mellomstore kommuner, samt bydeler i Oslo, er det tatt i bruk egne og senere frister for barn født september, oktober og november. Mer enn ni av ti barnehagemyndigheter stiller seg positive til en ytterligere utvidelse av retten til barnehageplass.

7 STØTTE OG VEILEDNING TIL RAMMEPLANEN

Ny Rammeplan for barnehagen (Kunnskapsdepartementet, 2017) trådte i kraft i august 2017 og bygger videre på den norske barnehagetradisjonen der omsorg, lek, læring og danning ses i sammenheng. Ny Rammeplan er samtidig tydeligere når det gjelder barnehagens forpliktelser til et systematisk pedagogisk arbeid, og tar dermed hensyn til at hverdagen i barnehagen har endret seg.

Utdanningsdirektoratet tilbyr en rekke typer av støtte og veiledning til barnehagenes arbeid med rammeplanen. For eksempel finnes webinarer, kompetansepakker, filmer, veiledere og en rekke temasider tilgjengelig på udir.no. I tidligere års spøringer har det vært stilt spørsmål om bruken av Utdanningsdirektoratets støtteressurser til rammeplanen (Sivertsen m.fl. 2015). I årets spørning ønsker man å hente inn informasjon fra sektoren om på hvilke områder av rammeplanen det er et behov for mer støtte og veiledning, og videre hvilken type støtte- og veiledningsmateriell som etterspørres.

De åpne spørsmålene om støtte og veiledning til rammeplanen ble rettet til **barnehagestyrere** og **barnehageeiere**.

7.1 Kategorisering av tekstsvær

Responser fra barnehagestyrere og barnehageeier på spørsmålet om ønsket tema/område for veiledning er kategorisert etter rammeplanenes kapitler og fagområder. Dette fremstår som en ryddig måte å fremstille data da temaer og områder som blir nevnt her er enten deler av eller utgjør hele kapitler i rammeplanen, eller refererer til et, noen eller alle fagområder.

I analysen av det andre spørsmålet som omhandler formen på støtte- og veiledningsmateriell til rammeplanen, har vi valgt å kategorisere svarene etter to kriterier: henvisninger til støtte og veiledningsmateriell som allerede finnes på udir.no, og forslag til nye støtte- og veiledningsmateriell, altså ting som ikke finnes fra før eller måter å veilede i rammeplanen på som ikke allerede tilbys.

I rapporteringen av disse spørsmålene har det vært avgjørende å hente ut hovedlinjene i de tilbakemeldingene som er kommet fra sektoren, og det er viktig å være bevisst at dette er rent kvalitative data.

7.2 Halvparten av barnehagene trenger støtte og veiledning innenfor «Barnehagens fagområder»

Barnehagestyrene fikk følgende to spørsmål under temaet Støtte og veiledning til rammeplan:

- *Hvilke temaer og områder fra rammeplanen har barnehagen(e) mest behov for støttemateriell og/eller veiledningsmateriell til?*
- *Hvilken form for støttemateriell/veiledningsmateriell har dere behov for?*

I alt 647 barnehagestyrere har svart på spørsmålet om hvilke temaer og områder barnehagene har mest behov for støttemateriell og/eller veiledning til. Derav 49 prosent private og 51 prosent kommunale barnehager.

Svarene fra barnehagestyrerne bekrefter at det er et behov for mer støtte og veiledning til Rammeplanen generelt. Samtlige deler (kapitler og fagområder) blir nevnt og trukket frem av respondentene. Tabell 7-1 oppsummerer hvor stor andel av barnehagestyrerne som nevner de ulike kapitlene i rammeplanen i sin besvarelse, og vi beskriver nedenfor hvordan svarene fordeler seg på de ulike kapitlene.

Tabell 7-1: Andel barnehagestyrer som opplyser at de har behov for støttemateriell og/eller veiledningsmateriell innenfor det enkelte av rammeplanens kapitler. Prosent. n=647.

Rammeplanens kapitler	Prosent
Kapittel 1 Barnehagens verdigrunnlag	32
Kapittel 2 Ansvar og roller	8
Kapittel 3 Barnehagens formål	25
Kapittel 4 Barns medvirkning	14
Kapittel 5 Samarbeid mellom hjem og barnehage	6
Kapittel 6 Overganger	4
Kapittel 7 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	22
Kapittel 8 Barnehagens arbeidsmåter	32
Kapittel 9 Barnehagens fagområder	39

Fire av ti barnehagestyrere trekker frem Kapittel 9 i rammeplanen, «Barnehagens fagområder», som området med mest behov for støtte- og veiledningsmateriell. Blant barnehagene som trekker frem «Barnehagens fagområder» er det en overvekt av kommunale barnehager. Basert på datamaterialet som er rent kvalitativt kan vi ikke trekke noen konklusjoner basert på denne forskjellen eller mene noe hvorvidt den er stor eller liten. Vi begrenser analysen til å peke på at det er en viss forskjell på dette punktet.

Videre viser kategoriseringen av svarene at en av tre barnehager trekker frem kapittel 1 «Barnehagens verdigrunnlag» og kapittel 8 «Barnehagens arbeidsmåter» som områder med behov for mer støtte og veiledning. Blant dem som trekker frem «Barnehagens arbeidsmåter» er det ingen forskjell i andelen private og kommunale barnehager. Blant

dem som trekker frem «Barnehagens verdigrunnlag» ser vi igjen en overvekt av kommunale barnehager.

For de resterende kapitlene i rammeplanen finner vi ingen forskjeller mellom private og kommunale barnehager. Oppsummert er det i alt fire av ti som trekker frem kapittel 9 Rammeplanens fagområder, mens en av tre trekker frem kapittel 8 Barnehagens arbeidsmåter og kapittel 1 Barnehagens verdigrunnlag. Langt færre, og under en av ti, trekker frem kapitlene 2 Ansvar og rolle, 5 Samarbeid mellom hjem og barnehage og kapittel 6 Overganger.

7.3 En av fem styrere ønsker mer støtte og veiledning innen «Kunst, kultur og kreativitet»

Barnehagestyrerne trekker oftere frem konkrete kapitler i rammeplanen, mens det er færre som peker på konkrete fagområder. For å utdype det uttrykte behovet for mer veiledning innenfor kapittel 9 «Barnehagens fagområder» har vi nedenfor kategorisert barnehagestyrernes svar ut ifra hvor ofte de ulike fagområdene er nevnt. Gjennomgangen av data tegner et tydelig bilde på hva sektoren har behov for. Det er her ingen nevneverdige forskjeller mellom private og kommunale barnehager. Andelen barnehagestyrere som peker på konkrete fagområder i sine besvarelser er oppsummert i Tabell 7-2.

Tabell 7-2: Andel barnehagestyrer som opplyser at de har behov for støttemateriell og/eller veiledningsmateriell innenfor det enkelte fagområde i rammeplanens kapittel 9. Prosent. n=647.

Fagområder i rammeplanen	Prosent
Kommunikasjon, språk og tekst	15
Kropp, bevegelse, mat og helse	14
Kunst, kultur og kreativitet	22
Natur, miljø og teknologi	13
Antall, rom og form	10
Etikk, religion og filosofi	15
Nærmiljø og samfunn	9

Mer enn en av fem barnehagestyrere ønsker mer støtte og veiledning innenfor fagområdet «Kunst, kultur og kreativitet», mens en av seks ønsker støtte innenfor fagområdene «Etikk, religion og filosofi» og «Kommunikasjon, språk og tekst», og noen færre for fagområdene «Kropp, bevegelse, mat og helse» og «Natur, miljø og teknologi». De fagområdene færrest trekker frem er de to fagområdene «Antall, rom og form» og «Nærmiljø og samfunn» - kun en av ti nevner disse.

7.4 To av tre ønsker mer av det som allerede tilbys av støtte- og veiledningsmateriell

I alt 624 barnehagestyrere (48 prosent private og 52 prosent kommunale) har valgt å svare på spørsmålet om hvilken form for støtte-/veiledningsmateriell barnehagen har behov for.

To av tre barnehagestyrere gir tilbakemelding om at de er tilfredse med eksisterende støtte- og veiledningsmateriell. Mange uttrykker at de ønsker mer av den typen materiell som allerede er tilgjengelig på direktoratets hjemmesider. En av fem barnehagestyrere trekker frem et ønske om en videreutvikling av eksisterende støttemateriell som legger til rette for refleksjonsarbeid og -oppgaver i ulike former (eksempelvis presentert som skriftlige oppgaver, temahefter eller filmer).

En av tre trekker frem støtte- og veiledningsmateriale som enten har vært tilgjengelig tidligere (eksempelvis temaheftene til rammeplanen fra 2006). En av fem nevner (digitale) kurs man kan delta på som et ønsket verktøy for støtte og veiledning.

Et konkret innspill som kommer fra flere er etablering av «idébank». Forslagene handler om å etablere idébank med konkrete tips, metoder knyttet til eksempelvis et fagområde eller en definert utfordring, prosess etc. Idébanken kan tenkes å fungere som et slags oppslagsverk for barnehageansatte.

7.5 Halvparten av barnehageeierne peker på behov for støtte og veiledning innenfor barnehagens fagområder

Barnehageeierne fikk følgende to spørsmål under temaet Støtte og veiledning til rammeplan:

- *Hvilke temaer og områder fra rammeplanen mener du som eier at din(e) barnehage(r) har mest behov for støttemateriell og/eller veiledningsmateriell til?*
- *Hvilken form for støttemateriell/veiledningsmateriell tenker du som eier at din(e) barnehage(r) har behov for?*

I alt svarte 240 barnehageeiere på det første spørsmålet, derav 20 prosent kommunale og 80 prosent private eiere.

Svarene fra eierne er kategorisert etter kapitler og fagområdene i rammeplanen. Gjennomgangen av data bekrefter den tilbakemeldingen som kom fra barnehagestyrere om at det er et behov for mer støtte og veiledning til rammeplanen generelt. Samtlige deler (kapitler og fagområder) blir nevnt og trukket frem også av barnehageeierne, og som hos barnehagestyrerne er det enkelte deler som utpeker seg som viktigere enn andre deler.

Tabell 7-3 viser barnehageeierne svar kategorisert etter kapitlene i rammeplanene.

Tabell 7-3: Hvilke temaer og områder fra rammeplanen har barnehagen(e) mest behov for støttemateriell og/eller veiledningsmateriell til? Prosent. n=240

Rammeplanens kapitler	Prosent
Kapittel 1 Barnehagens verdigrunnlag	28
Kapittel 2 Ansvar og roller	4
Kapittel 3 Barnehagens formål	18
Kapittel 4 Barns medvirkning	10
Kapittel 5 Samarbeid mellom hjem og barnehage	3
Kapittel 6 Overganger	3
Kapittel 7 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	13
Kapittel 8 Barnehagens arbeidsmåter	11
Kapittel 9 Barnehagens fagområder	52

En av to barnehageeiere peker på at Kapittel 9 i rammeplanen «Barnehagens fagområder» er et område der det er behov for mer støtte- og veiledningsmateriell. En av tre peker på Kapittel 1 «Barnehagens verdigrunnlag», mens oppunder en av fem eiere trekker frem Kapittel 3 «Barnehagens formål og innhold». Det kan nevnes at private eiere trekker i størst grad frem «Barnehagens fagområder», mens kommunal i større grad har pekt på «Barnehagens verdigrunnlag» i sine svar.

Til forskjell fra barnehagestyrene ser vi hos eierne at de kommunale i større grad enn de private ser et behov for støtte og veiledning på de øvrige delene av rammeplanen. Samtlige kapitler av rammeplanen er nevnt i data, men kapitlene om «Ansvar og roller», «Samarbeid mellom hjem og barnehage» og «Overganger» er i liten grad trukket frem av eierne.

7.6 En av fem eiere ønsker mer støtte og veiledning innen «Kunst, kultur og kreativitet»

Kategoriseringen av barnehageeierne svar etter rammeplanens fagområder bidrar til å utdype det uttrykte behovet for mer veiledning innenfor kapittel 9 «Barnehagens fagområder». Gjennomgangen av data bekrefter behovet for støtte og veiledning på område «Kunst, kultur og kreativitet» jf. Tabell 7-1, men tegner ellers et noe mindre tydelig bilde på behovet. Barnehageeierne svar er kategorisert etter de ulike fagområdene i rammeplanens kapittel 9 i Tabell 7-4.

Tabell 7-4: *Andel barnehagestyrer som opplyser at de har behov for støttemateriell og/eller veiledningsmaterieill innenfor det enkelte fagområde i rammeplanens kapittel 9. Prosent. n=240.*

Fagområder i rammeplanen	Prosent
Kommunikasjon, språk og tekst	16
Kropp, bevegelse, mat og helse	14
Kunst, kultur og kreativitet	22
Natur, miljø og teknologi	15
Antall, rom og form	10
Etikk, religion og filosofi	13
Nærmiljø og samfunn	4

Eierdataene gir en mer jevn fordeling på de ulike fagområdene. Oppsummert viser eierne svar at litt mer enn en av fem eiere ønsker mer støtte og veiledning innenfor fagområdet «Kunst, kultur og kreativitet», mens en av seks ønsker mer støtte og veiledning innenfor fagområdene «Kommunikasjon, språk og tekst», og «Natur, miljø og teknologi». Noe færre trekker frem fagområdene «Kropp, bevegelse, mat og helse» og «Etikk, religion og filosofi». En av ti trekker frem fagområdene «Antall, rom og form», mens kun fire prosent nevner «Nærmiljø og samfunn».

7.7 To av tre eiere ønsker en styrking av allerede eksisterende støtte- og veiledningsmaterieill

I alt 223 barnehageeiere har svart på spørsmålet om hvilken form for støttemateriell/veiledningsmaterieill barnehagene har bruk for. To av tre eiere svarer at de er fornøyd med den type støtte og veiledningsmaterieill som tilbys via direktoratets hjemmesider i dag, og at det er ønskelig med mer av eller videreutvikling av det samme. Dette er det samme bildet vi kan se i svarene fra barnehagestyrerne.

Også blant eierne trekkes refleksjonsarbeid, filmer og webinarer frem spesifikt som noe man ønsker mer av.

En av tre barnehageeiere uttrykker at det er behov for andre eller nye former for støtte- og veiledningsmaterieill i tillegg til det som allerede finnes. Her er ønsket om mer tilgjengelige digitale kurs / kurs man kan melde seg på, utvikling av idebank og temahefter det som går igjen hos de fleste.

7.8 Sammendrag

Halvparten av barnehagene uttrykker behov for støtte og veiledning på rammeplanens kapittel 9 «Barnehagens fagområder» og en av fem ønsker at det gis mer støtte og veiledning på fagområdet «Kunst, kultur og kreativitet». Dette er gjennomgående både hos barnehagestyrere og barnehageeiere.

Videre trekker en av tre barnehagestyrere frem kapittel 2 «Barnehagens verdigrunnlag» og kapittel 8 «Barnehagens arbeidsmåter». Blant eierne er det en av tre som trekker frem kapittel 1 «Barnehagens verdigrunnlag».

To av tre barnehagestyrere og -eiere uttrykker at de ønsker mer av, og er fornøyd, med det støtte- og veiledningsmateriellet som allerede tilbys via direktoratets hjemmeside. Flere påpeker at det kan være ønskelig med en videreutvikling av dette. Her pekes det særlig på refleksjonsarbeid, webinarer og filmer. Om lag en tredjedel trekker frem støtte- og veiledningsmateriell som er tatt bort eller som per i dag ikke eksisterer. Digitale kurs / kurs som det er mulig å melde seg på nevnes av mange, sammen med temahefter og utvikling av en «idébank» med konkrete tips og/eller metoder knyttet til eksempelvis et fagområde eller en definert utfordring, prosess etc. Idébanken kan tenkes å fungere som et slags oppslagsverk for barnehageansatte.

8 ASSISTENTBRUK OG SPESIALPEDAGOGISK HJELP

Kunnskapsdepartementet ønsker økt kunnskap om gjennomføringen av vedtak om spesialpedagogisk hjelp og om hvem som gir denne støtten i barnehagen. Det foreligger i dag lite informasjon om både bruken av assistenter som ressurs i gjennomføringen av spesialpedagogiske tiltak, og om hvilke arbeidsoppgaver assistentene har i dette arbeidet. Informasjonen som hentes inn i årets spørring skal brukes i oppfølgingen av pågående arbeid med tidlig innsats.

Spørsmålene om assistentbruk og spesialpedagogisk hjelp ble rettet til **barnehagestyrere**.

8.1 I sju av ti barnehager planlegges spesialpedagogisk hjelp av spesialpedagog

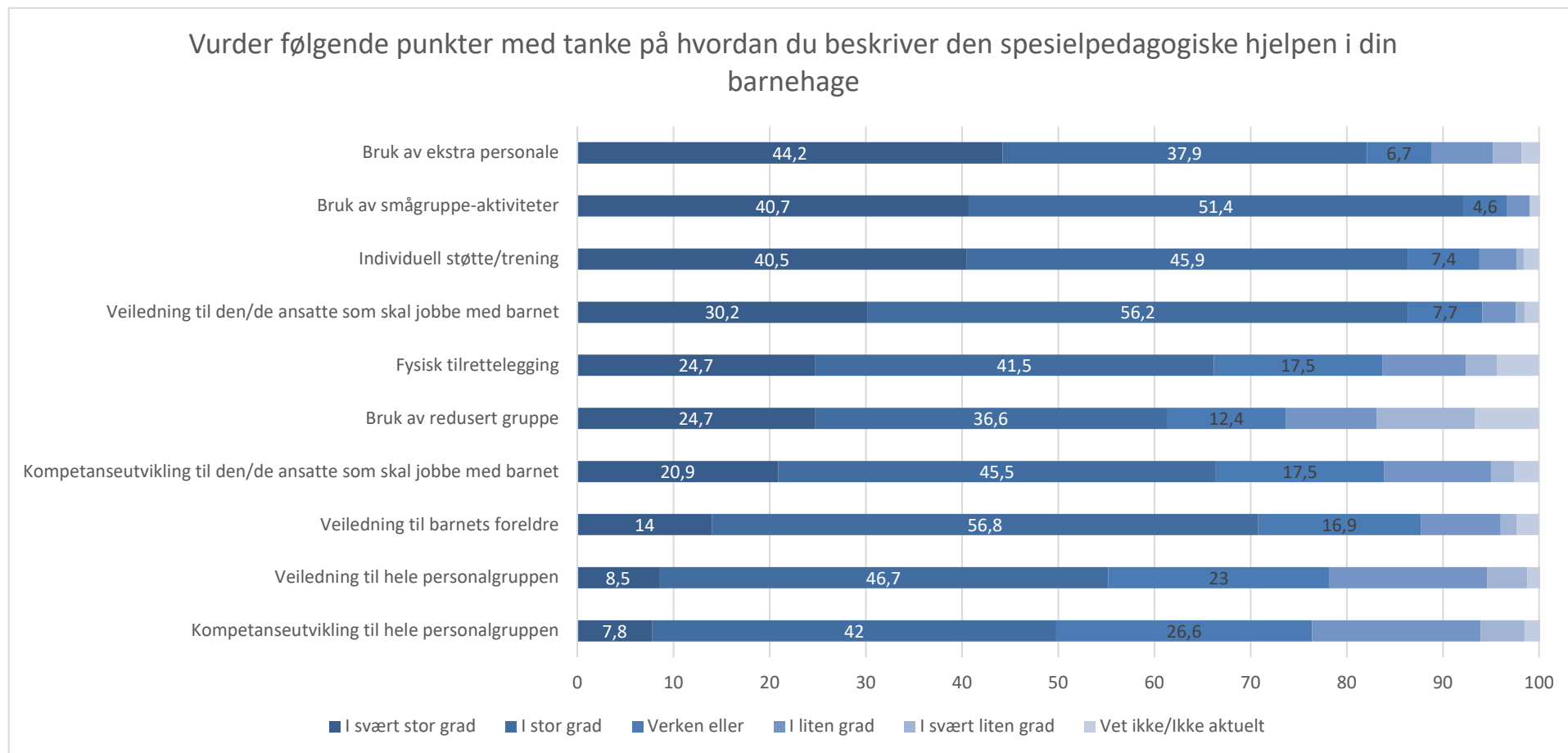
Innledningsvis ble det stilt spørsmål om barnehagen har, eller har hatt, barn med rett til spesialpedagogisk hjelp. De påfølgende spørsmålene ble stilt til de barnehagestyrerne som bekreftet at de hadde barn i denne gruppen.

Tabell 8-1: Barnehagestyreres svar på om barnehagen har barn med rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen (jf. Barnehagelovens §19a). Prosent.

	Kommunal (n=413)	Privat (n=407)	Total (n=820)
Ja	73.6	69.8	71.7
Nei, men vi har hatt barn med slike rettigheter tidligere	18.4	21.1	19.8
Nei	8.0	9.1	8.5
Sum	100	100	100

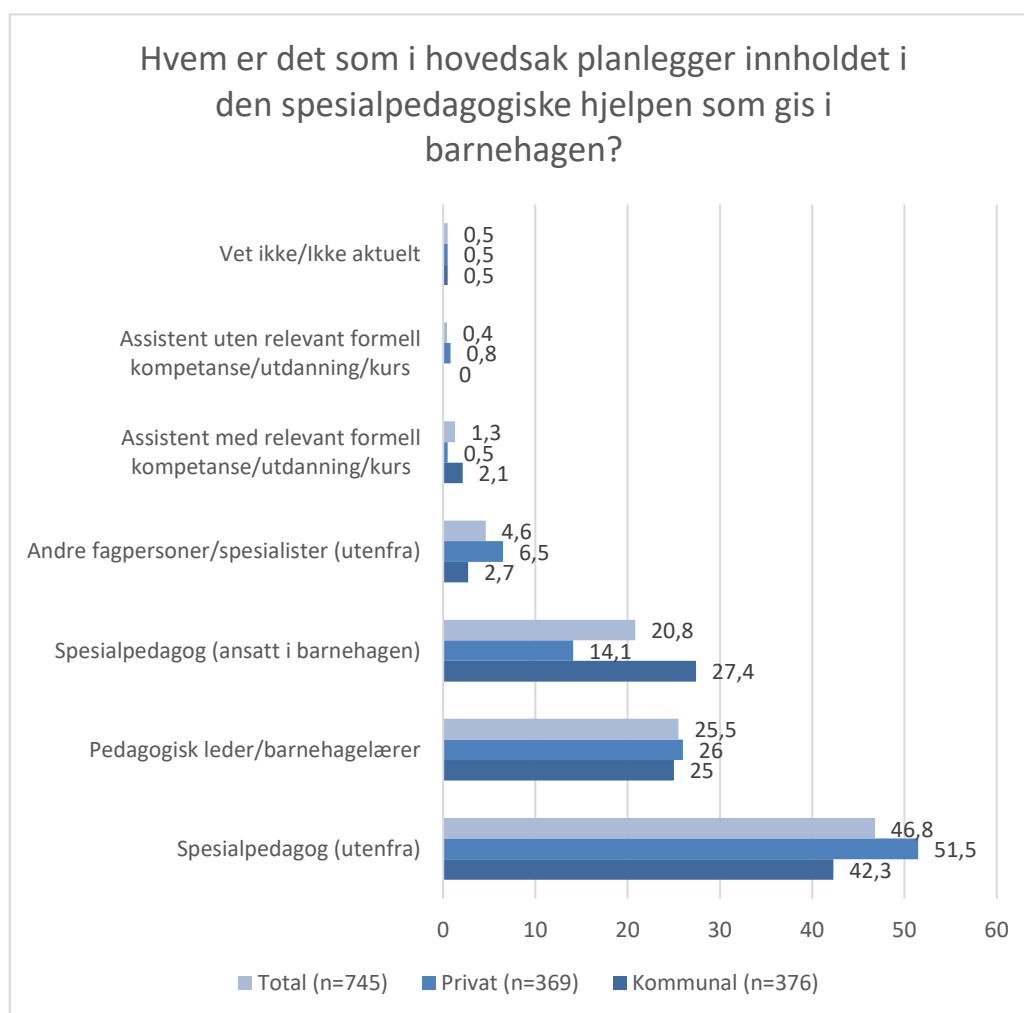
Tabell 8-1 viser at drøyt 90 prosent av barnehagene har, eller har hatt, barn med rett til spesialpedagogisk hjelp (jf. Barnehagelovens §19a). Andelen barnehager som har barn med rett til hjelp per i dag er noe høyere for kommunale barnehager.

Barnehagestyrere som svarer at barnehagen har, eller tidligere har hatt, barn med rett til spesialpedagogisk hjelp ble bedt om å vurdere en rekke punkter med tanke på hvordan de beskriver den spesialpedagogiske hjelpen som gis i barnehagen. Resultatene er presentert i Figur 8-1.

Figur 8-1: Barnehagestyrenes svar på spørsmålet «Vurder følgende punkter med tanke på hvordan de beskriver den spesialpedagogiske hjelpen som gis i din barnehage». Gjennomsnitt. n=74

De fire øverste arbeidsmåtene i Figur 8-1 beskriver den spesialpedagogiske hjelpen i størst grad. Mer enn åtte av ti styrere vurderer at de i svært stor eller stor grad bruker «Ekstra personale», «Smågruppe aktiviteter», «Individuell støtte/trening» og «Veiledning til den/de ansatte som skal jobbe med barnet» som en del av den spesialpedagogiske hjelpen. De to alternativene som i minst grad beskriver hjelpen omhandler veiledning og kompetanseutvikling til hele personalgruppen. Veiledning til ansatte som jobber med barnet, samt individuell støtte og tilrettelegging for barnet vurderes høyere. Kun for alternativet «Bruk av redusert gruppe» ser vi vesentlige forskjeller mellom private og kommunale barnehagestyrere: 70 prosent av de private oppgir at «bruk av redusert gruppe» i svært stor eller stor grad beskriver den spesialpedagogiske hjelpen i sin barnehage, mens andelen kun er 50 prosent blant kommunale styrere.

Figur 8-2: Barnehagestyrernes svar på hvem som i all hovedsak planlegger innholdet i den spesialpedagogiske hjelpen i barnehagen. Prosent.

Figur 8-2 gir en oversikt over hvem som i hovedsak planlegger innholdet i den spesialpedagogiske hjelpen. Over halvparten (55 prosent) av barnehagene oppgir at dette gjøres av spesialpedagog *utenfra*, mens kun en av fem (21 prosent) oppgir at dette gjøres av spesialpedagog ansatt *i barnehagen*. Bruken av spesialpedagog utenfra er mer vanlig i private barnehager (52 prosent i private mot 42 prosent i kommunale). Samtidig ser vi at bruken av spesialpedagog *ansatt i barnehagen* er vanligere i kommunale barnehager (14 prosent i private mot 27 prosent i kommunale). Det er altså tydelige forskjeller mellom private og kommunale barnehager på dette spørsmålet ($p < 0.001$). Svært få, fem prosent, av barnehagene svarer at planlegging av innhold gjøres av andre fagpersoner eller spesialister utenfra. Også her er det en større andel private (sju prosent) enn kommunale (3 prosent) barnehager.

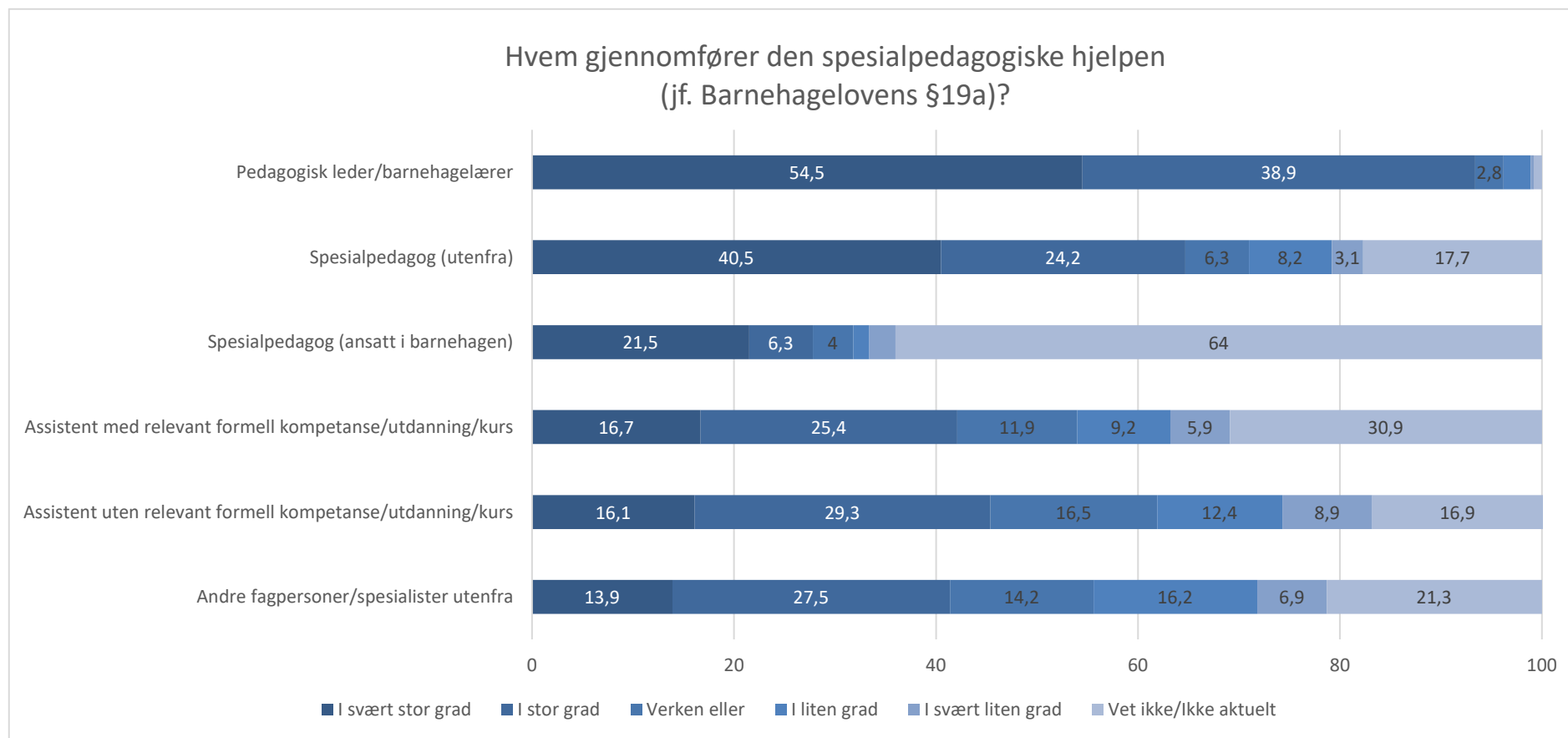
Om lag én av fire barnehagestyrere svarer at den spesialpedagogiske hjelpen planlegges av pedagogisk leder eller barnehagelærer. Svært få oppgir at assistenter planlegger innholdet, kun en liten andel opplyser at assistenter med formell kompetanse gjør dette og en enda mindre andel (private) opplyser at assistenter uten formell kompetanse planlegger innholdet i den spesialpedagogiske hjelpen. 0.5 prosent svarer at de ikke vet hvem som planlegger innholdet.

8.2 Fire av ti barnehager involverer assistenter i pedagogisk tilrettelegging

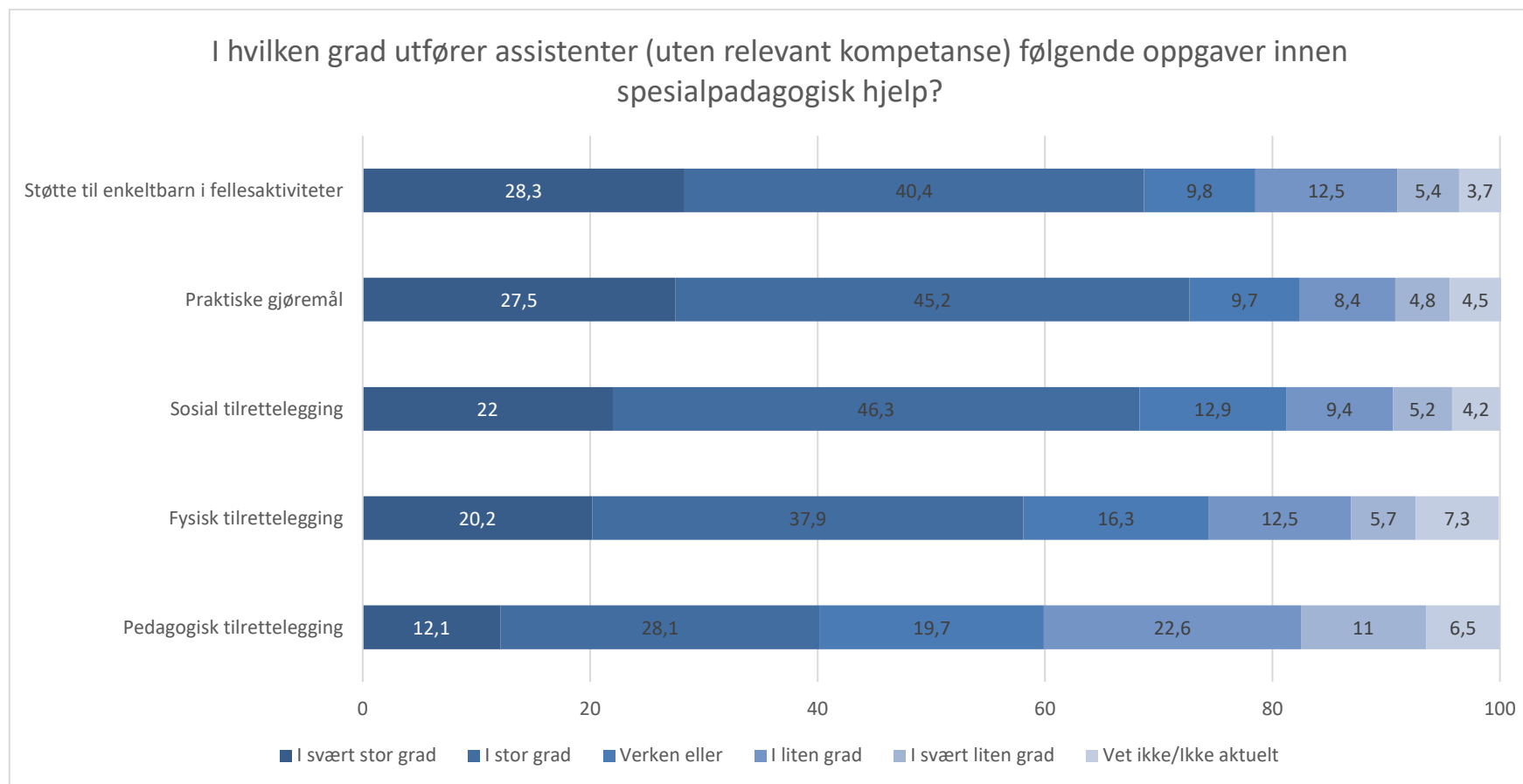
Figur 8-3 på neste side viser i hvilken grad ulike ansatte er involvert i å gi spesialpedagogisk hjelp. Over halvparten (55 prosent) av styrerne opplyser at «Pedagogisk leder / barnehagelærer» i svært stor grad er involvert og fire av ti (41 prosent) svarer at «Spesialpedagog utenfra» i svært stor grad er involvert¹⁴. På alternativet «Spesialpedagog ansatt i barnehagen» svarer en av fem (21 prosent) at gruppen i svært stor grad er involvert i den spesialpedagogiske hjelpen¹⁵. Fire av ti barnehager involverer assistenter (med og uten formell kompetanse/utdanning/kurs) i svært stor eller i stor grad. En av tre svarer vet ikke / ikke aktuelt på spørsmålet om bruk av assistenter med formell kompetanse/utdanning, noe som nok kan tyde på at en del barnehager ikke har ansatte i denne gruppen.

¹⁴ På dette alternativet er det en vesentlig høyere andel private barnehagestyrere som oppgir «i svært stor grad». 18 prosent av styrerne svarer vet ikke / ikke aktuelt, derav 81 kommunale og 50 private.

¹⁵ På dette alternativet er det en vesentlig høyere andel kommunale barnehagestyrere som oppgir «i svært stor grad». 64 prosent av styrerne svarer vet ikke / ikke aktuelt, derav 222 kommunale og 256 private.

Figur 8-3: Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad de ulike ansatte er involvert i å gi den spesialpedagogiske hjelpen? Prosent. n=741

Figur 8-4: Barnehagestyrernes svar på i hvilken grad assistenter (uten relevant kompetanse) utfører oppgaver innen spesialpedagogiske hjelp i barnehagen? Prosent. n=736

Figur 8-4 på forrige side gir en oversikt over hvilken rolle assistenten har i det spesialpedagogiske arbeidet i barnehagen. Barnehagestyrernes vurdering viser at assistentene i størst grad er involvert i arbeidsoppgaver knyttet til å gi støtte til enkeltbarn i fellesaktiviteter og i praktiske gjøremål. Assistentene er i minst grad involvert i pedagogisk tilrettelegging. Ser man på de ulike oppgavene i figuren under ett, kan man oppsummere at i om lag sju av ti barnehager utfører assistenter i svært stor eller stor grad arbeidsoppgaver knyttet til støtte til enkeltbarn, praktiske gjøremål og sosial tilrettelegging. I nærmere seks av ti barnehager er assistenter involvert i fysisk tilrettelegging for barn med spesialpedagogisk hjelp, mens i fire av ti barnehager involveres assistentene i svært stor eller stor grad i pedagogisk tilrettelegging.

8.3 Mer bruk av assistenter til særskilt tilrettelegging

Det kan jf. Barnehagelovens §37¹⁶ avsettes ressurser i barnehagen til særskilt støtte og bemanning utover timene med spesialpedagogisk hjelp. Det ble spurt om det er avsatt slike ressurser og i så fall hvilken rolle assistentene har i å gi slik særskilt støtte.

Tabell 8-2: Barnehagestyreres svar på om det er avsatt ressurser i barnehagen til særskilt støtte/bemanning ut over timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. barnehagelovens §19g)? Prosent.

	Kommunal (n=401)	Privat (n=404)	Total (n=805)
Ja	55.1	44.8	49.9
Nei, men vi har hatt barn med slike rettigheter tidligere	18	20.3	19.1
Nei	26.9	34.9	30.9
Sum	100	100	100

Tabell 8-2 viser at i halvparten av barnehagene er det er avsatt ressurser til særskilt støtte. I en av fem barnehager har det dessuten tidligere vært avsatt slike ressurser.

Tabell 8-3: Barnehagestyreres svar på om det er avsatt ressurser i barnehagen til særskilt støtte/bemanning ut over timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. Barnehagelovens §19g). Prosent.

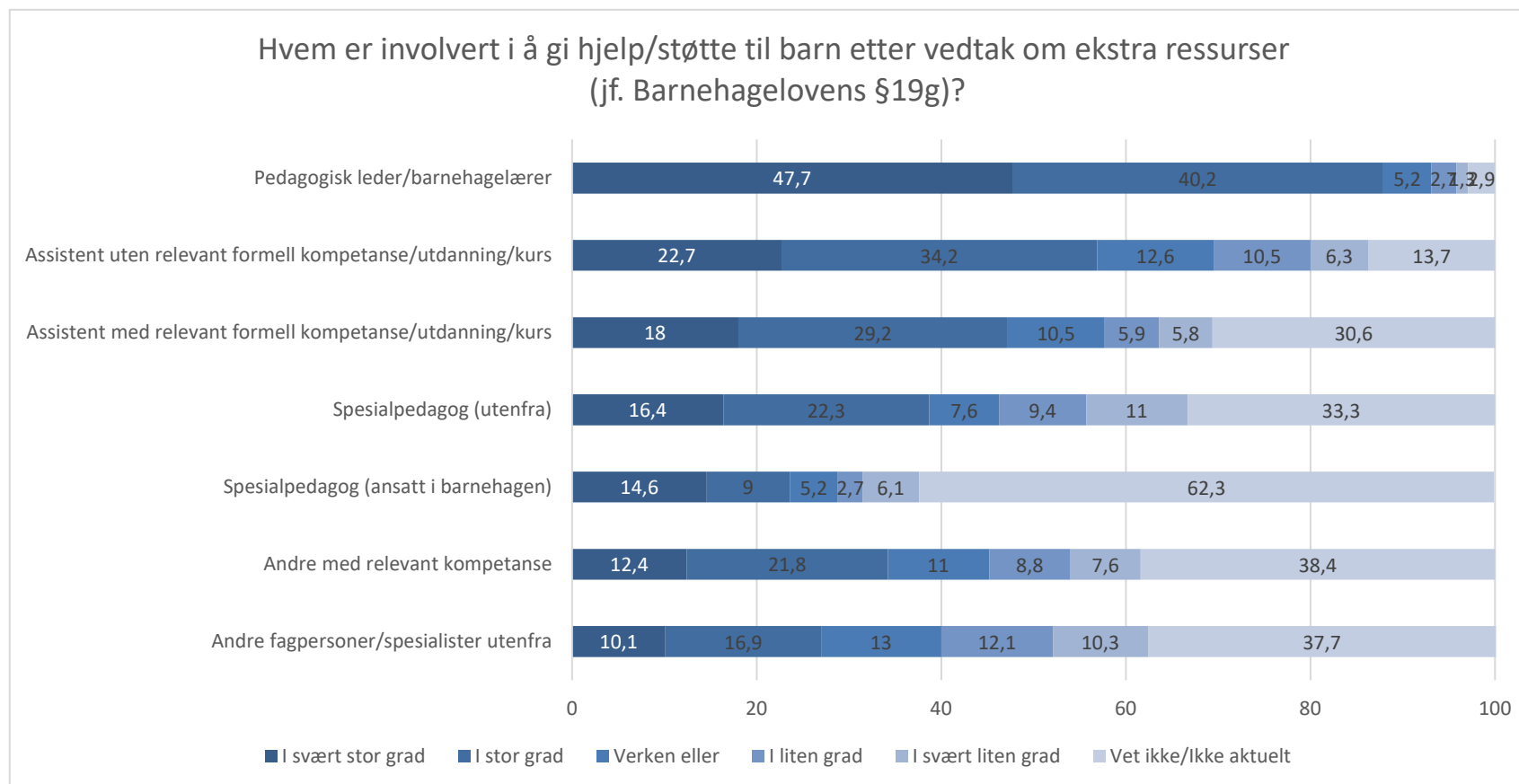
	<26 barn (n=136)	26-50 barn (n=253)	51-75 barn (n=251)	>75 barn (n=165)	Total (n=850)
Ja	33.1	46.6	58.6	55.8	49.9
Nei, men vi har hatt barn med slike rettigheter tidligere	19.9	22.1	14.7	20.6	19.1
Nei	47.1	31.2	26.7	23.6	30.9
Sum	100	100	100	100	100

¹⁶ Barnehagelovens §19g brukes i referanser til tolkninger av lovens §37 om Barn med nedsatt funksjonsevne. Den korrekte lovhenviseingen er §37, men i fortsettelsen av dette kapittelet brukes begrepet §19g da dette synes å være et etablert begrep i sektoren.

Tabell 8-3 viser at i små barnehager (<26 barn) oppgir én av tre styreledere at de har øremerket midler til særskilt støtte og ekstra bemanning, mens tilsvarende andel er i underkant av 60 prosent i de største barnehagene. Det ser altså ut til at det er vanligere at ressurser til særskilt støtte avsettes i barnehager med mange barn ($p < 0.001$).

Sju av ti barnehagestyrere svarer at det enten er, eller har vært, denne typen ressurser tilgjengelig i deres barnehage. For denne gruppen viser Figur 8-5 på neste side at ni av ti pedagogiske ledere er involvert i å gi særskilt støtte. Seks av ti barnehagestyrerne oppgir at assistenter (uten formell kompetanse/utdanning/kurs) i svært stor eller stor grad er involvert i å gi særskilt støtte. Andelen som oppgir at spesialpedagog utenfra er involvert i å gi særskilt støtte er også betydelig lavere enn for spesialpedagogiske hjelp (jf. § 19a), det samme er bruken av andre fagpersoner/spesialister utenfra.

Barnehagene bruker i langt større utstrekning egne ansatte og interne ressurser, og i mindre grad spesialpedagog og eksterne ressurser når det er snakk om bruk av ressurser til særskilt støtte og bemanning. Assistentene som gruppe bidrar i langt større grad i arbeidet med å gi særskilt støtte og hjelp når det er avsatt ressurser til særskilt støtte/bemanning etter § 19g i barnehageloven.

Figur 8-5: Barnehagestyrernes vurdering av i hvilken grad ulike ansatte er involvert i å gi hjelp/støtte jf. Barnehagelovens §19.g. Prosent. n=555

8.4 Sammendrag

Mer enn 90 prosent av barnehagene har, eller har hatt, barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Barnehagestyrerne ble bedt om å vurdere i hvilken grad ulike arbeidsmåter beskriver den spesialpedagogiske hjelpen som blir gitt i barnehagen. «Bruk av ekstra personale» og «Bruk av smågruppe-aktiviteter» vurderes å gi en god beskrivelse av den spesialpedagogiske hjelpen, mens «Kompetanseutvikling til hele personalgruppen» i mindre grad vurderes som beskrivende. Private barnehager vurderer «Bruk av redusert gruppe» signifikant høyere enn kommunale barnehager, noe som tyder på at denne formen for spesialpedagogisk tiltak er langt vanligere i private barnehager.

Over halvparten av barnehagene opplyser at den spesialpedagogiske hjelpen planlegges av spesialpedagog *utenfra*, mens en av fem oppgir at dette gjøres av spesialpedagog ansatt *i barnehagen*. Analysene peker her på noen tydelige forskjeller mellom private og kommunale barnehager angående hvem som i hovedsak planlegger den spesialpedagogiske hjelpen. Bruken av spesialpedagog *utenfra* er mer vanlig i private barnehager, mens bruk av spesialpedagog *ansatt i barnehagen* er vanligere i kommunale barnehager. En av fire barnehagestyrere svarer at den spesialpedagogiske hjelpen planlegges av pedagogisk leder eller barnehagelærer. Svært få oppgir at assistenter planlegger innholdet.

Over halvparten av barnehagestyrerne svarer at pedagogiske ledere/barnehagelærere i svært stor grad er involvert i den spesialpedagogiske hjelpen som gis i barnehagen. Fire av ti (og en høyere andel private) styrere opplyser at spesialpedagog *utenfra* er involvert i svært stor grad, mens en av fem (og en høyere andel kommunale) opplyser at spesialpedagog ansatte i barnehagen er involvert i svært stor grad. Fire av ti barnehager involverer assistenter i det spesialpedagogiske arbeidet.

Analysene viser at assistentene i størst grad er involvert i arbeidsoppgaver knyttet til å gi støtte til enkeltbarn i fellesaktiviteter og i praktiske gjøremål. Assistentene er i minst grad involvert i pedagogisk tilrettelegging.

Om lag halvparten av barnehagene opplyser at det er avsatt ressurser til særskilt støtte og bemanning utover timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. barnehageloven 37). Her ser vi en tendens til at denne typen ressurser i større grad avsettes i barnehager med mange barn. Analysene peker på at barnehagene i større grad bruker egne ansatte og interne ressurser, og i mindre grad spesialpedagog og eksterne ressurser når det er snakk om bruk av ressurser til særskilt støtte og bemanning. Det ser dessuten ut til at assistentene i større grad er involvert i å gi særskilt støtte der det er avsatt ressurser til dette utover støtten til spesialpedagogisk hjelp.

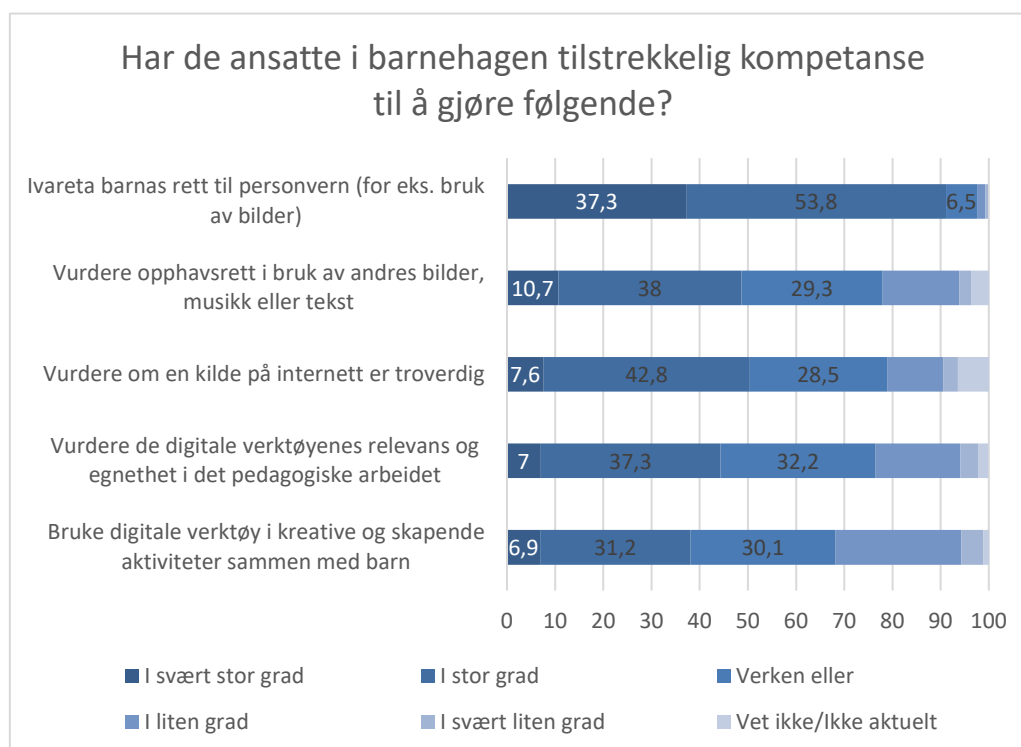
9 DIGITAL PRAKSIS I BARNEHAGEN

Bruk av digitale verktøy er, ifølge rammeplanen, en sentral arbeidsmåte i barnehagen. Arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Spørsmålene om digital praksis i barnehagen ble rettet til **barnehagestyrere**.

9.1 Bruken av digitale verktøy øker

Barnehagestyrer ble bedt om å ta stilling til de ansattes digitale kompetanse. Resultatene presenteres i Figur 9-1.

Figur 9-1: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om de ansatte i barnehagen har tilstrekkelig digital kompetanse. Prosent. n=801

De ansattes kompetanse vurderes til å være høyest på å «ivareta barnas rett til personvern», her svarer ni av ti styrere enten i svært stor eller i stor grad. Vurderingen er ellers relativt lik for hver av alternativene som listet opp i figuren. Det området kompetansen blant ansatte vurderes som lavest er «Bruke digitale verktøy i kreative og skapende aktiviteter sammen med barna». Dette må vel i denne sammenhengen vurderes å være det alternativet som i størst grad handler om praktiske ferdigheter og evnen til å bruke digitale verktøy i arbeidet med barna.

Tabell 9-1: Barnehagestyrernes svar på spørsmål om bruken av digitale verktøy i barnehagen til ulike gjøremål. Prosent.

	Daglig	Ukentlig	Månedlig	Sjeldnere enn månedlig	Aldri
For å planlegge og vurdere aktiviteter i forbindelse med barns lek og læring					
Kommunal (n=396)	13.9	61.2	17.1	6.3	1.5
Privat (n=401)	25.2	55.4	13.2	3.7	2.5
Total (n=797)	19.6	58.3	15.2	5	2
For å kommunisere med foresatte					
Kommunal (n=396)	56.6	38.1	5	0.3	0
Privat (n=401)	74.1	22.5	2.2	0.7	0.5
Total (n=797)	65.4	30.2	3.6	0.5	0.3
For å dokumentere det pedagogiske arbeidet					
Kommunal (n=396)	31.8	55	12.4	0.8	0
Privat (n=401)	54.4	40.1	3.7	1.5	0.2
Total (n=797)	43.2	47.5	8	1.1	0.1
Som avlastning for at det er lite personale tilgjengelig					
Kommunal (n=396)	0.8	5.8	20	25.8	47.7
Privat (n=401)	1.2	4.7	14.2	24.2	55.6
Total (n=797)	1	5.2	17.1	25	51.7
Til annen bruk					
Kommunal (n=396)	10.6	45.2	22.9	10.4	10.9
Privat (n=401)	11.2	41.7	25.2	11.7	10.2
Total (n=797)	10.9	43.4	24.1	11	10.5

I Tabell 9-1 knyttes bruken av digitale verktøy til ulike gjøremål. Ni av ti styrere oppgir at de bruker digitale verktøy daglig, eller ukentlig, for å dokumentere det pedagogiske arbeidet. Mer enn ni av ti svarer at digitale verktøy brukes daglig eller ukentlig i kommunikasjon med foresatte. Mer enn halvparten oppgir at de bruker digitale verktøy til «annen bruk». Disse spørsmålene ble også stilt i spørningen i 2018 (Fagerholt m.fl., 2019), og sammenliknet med da ser vi at andelen styrer som bruker digitale verktøy til dokumentasjon har steget fra 80 til 90 prosent¹⁷. Andelen som bruker digitale verktøy i kommunikasjon med foresatte har steget fra 85 prosent til over 95 prosent, og andelen som oppgir å bruke digitale verktøy til annet bruk har steget fra 30 prosent til over 50 prosent. Dette tyder i aller høyeste grad på at bruken av digitale verktøy i barnehagene øker.

Åtte av ti barnehagestyrere oppgir at barnehagen bruke digitale verktøy daglig, eller ukentlig, «For å planlegge og vurdere aktiviteter i forbindelse med barns lek og læring»¹⁸. I årets spørning ble det også stilt spørsmål om bruken av digitale verktøy som avlastning for at det er lite personale tilgjengelig. Halvparten av respondentene oppgir at de aldri bruker digitale verktøy som avlastning for at det er lite personale tilgjengelig, mens en av fire oppgir at dette er praksis sjeldnere enn månedlig. Et fåtall av

¹⁷ Rapporteringen fra 2018 er presenter i vedlegg 2 Tabell D.

¹⁸ Dette alternativet avviker fra alternativet som ble stilt i 2018 og er ikke direkte sammenliknbart.

barnehagene praktisere dette daglig eller ukentlig, mens i underkant av en femtedel bekrefter at digitale verktøy tas i bruk til dette formålet på månedlig basis.

9.2 Ni av ti barnehager har tilgang på digitale verktøy som telefon, PC og nettbrett

Tabell 9-2 gir en oversikt over hvilke digitale verktøy som finnes i barnehagene.

Tabell 9-2: Barnehagestyreres svar på hvilke digitale verktøy de har i barnehagen. Prosent.

	Kommunal (n=396)	Privat (n=401)	Total (n=797)
Beebots	27.8	11.7	19.7
Annet	26.0	15.7	20.8
Digitalt mikroskop	45.7	28.9	37.3
Digitalt kamera	57.1	52.4	54.7
Smartphone	85.9	89.5	87.7
Projektor	89.4	87.5	88.5
PC/MAC	88.4	91.0	89.7
Nettbrett	96.0	92.3	94.1

Over ni av ti barnehager har tilgang på nettbrett, mens nærmere ni av ti også har tilgang på PC/MAC, projektor og Smartphone. Det er små forskjeller mellom private og kommunale barnehager. Digitale verktøy som er mer innrettet mot aktivitet og læring for barn er også utbredt, men i mindre grad og det er også større forskjeller mellom private og kommunale barnehager.

Selv om barnehagene har tilgang på PC eller nettbrett er ikke dette nødvendigvis ensbetydende med at tilgjengeligheter er lik for alle ansatte. Styrerne ble derfor også bedt om å svare på spørsmål om tilgjengeligheten på digitale ressurser for de ansatte.

Tabell 9-3: Barnehagestyreres svar på tilgjengelighet av digitale ressurser. Prosent.

	Kommunal (n=396)	Privat (n=401)	Total (n=797)
Har dere digitale verktøy for de ulike avdelingene/basene/sonene i barnehagen?			
Ja	82.6	80.5	81.6
Nei	4.3	6.5	5.4
Delvis	13.1	13.0	13.0
Er det digitale enheter (PC, nettbrett osv) til alle barnehagelærere i barnehage			
Ja	71.7	58.4	65
Nei	17.2	21.4	19.3
Delvis	11.1	20.2	15.7
Har dere trådløs internetttilgang i barnehagen?			
Ja	100	98	99
Nei	0	2	1

Tabell 9-3 viser at åtte av ti barnehager har digitale verktøy for de ulike avdelingene/sonene i barnehagen. En av ti har slike ressurser delvis tilgjengelig. Over seks av ti barnehagestyrere opplyser at det er digitale enheter som PC og nettbrett til alle barnehagelærere i barnehagen. Tilgjengeligheten er dessuten høyere blant

barnehagelærere i kommunale barnehager ($p < 0.001$). Tilgangen på trådløst internett er høy, og kun 2 prosent av de private barnehagene opplyser at barnehagen ikke har trådløs internettilgang.

9.3 Sammendrag

Styrerne vurderer ansattes kompetanse til å være svært høy når det gjelder å ivareta barnas rett til personvern. Det området styrerne vurderer at kompetansen blant ansatte til å være lavest er «Bruke digitale verktøy i kreative og skapende aktiviteter sammen med barna». Dette må vel i denne sammenhengen vurderes å være det alternativet som i størst grad handler om praktiske ferdigheter og evnen til å bruke digitale verktøy i arbeidet med barna.

Ni av ti barnehager oppgir at de bruker digitale verktøy daglig, eller ukentlig, for å dokumentere det pedagogiske arbeidet. Mer enn ni av ti styrere svarer at digitale verktøy brukes daglig eller ukentlig i kommunikasjon med foresatte. Mer enn halvparten av styrerne oppgir at de bruker digitale verktøy til «annen bruk». Disse spørsmålene ble også stilt i 2018 (Fagerholt m.fl., 2019), og sammenliknet med da ser vi at andelen styrere som bruker digitale verktøy til dokumentasjon har steget fra 80 til 90 prosent. Andelen som bruker digitale verktøy i kommunikasjon med foresatte har steget fra 85 prosent til over 95 prosent, og andelen som oppgir å bruke digitale verktøy til annet bruk har steget fra 30 prosent til over 50 prosent. Dette tyder i aller høyeste grad på at bruken av digitale verktøy i barnehagene øker.

Halvparten av barnehagene oppgir at de aldri bruker digitale verktøy som avlastning for at det er lite personale tilgjengelig, mens en av fire oppgir at dette er praksis sjeldnere enn månedlig. Et fåtall av barnehagene praktiserer dette daglig eller ukentlig, mens i underkant av en femtedel bekrefter at digitale verktøy tas i bruk til dette formålet på månedlig basis.

Over ni av ti barnehager har tilgang på nettbrett, mens nærmere ni av ti også har tilgang på PC/MAC, projektor og Smartphone. Åtte av ti barnehager har digitale verktøy for de ulike avdelingene/sonene i barnehagen. Over seks av ti barnehagestyrere opplyser at det er digitale enheter som PC og nettbrett til alle barnehagelærere i barnehagen. Tilgjengeligheten er dessuten høyre blant barnehagelærere i kommunale barnehager.

LITTERATURLISTE

Fagerholt, R.A., Naper, L.R., Sivertsen, H., Haugset, A.S., Nilsen, B.T. og Stene, M. (2018). Spørsmål til Barnehage-Norge 2017. Steinkjer: Trøndelag Forskning og Utvikling AS

Fagerholt, R. A., Myhr, A., Stene, M., Haugset, A.S., Sivertsen, H., Carlsson, E. og Nilsen, B.T. (2019). Spørsmål til Barnehage-Norge 2018. Steinkjer: Trøndelag Forskning og Utvikling AS

Fagerholt, R. A., Myhr, A., Naper, L. R. og Løe, I. (2020). Spørsmål til Barnehage-Norge 2019. Steinkjer. Trøndelag Forskning og Utvikling AS

Gjerustad, C., Opheim, V., Hjetland, H. N., Rogde, K., Bergene, A. C. og Gulbrandsen, L. (2020). Trivsel, læring og utvikling i barnehagen. Resultater fra TALIS Starting Strong Survey, Foreldreundersøkelsen i barnehage (FUBA) og BASIL. Oslo: Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)

Barnehageloven. (2005). Lov om barnehager (LOV-2005-06-17-64). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet. (2013). Kompetanse for framtidens barnehage. Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020. Hentet fra: <https://www.udir.no>

Kunnskapsdepartementet. (2017). Kompetanse for framtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018-2022. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no>

Kunnskapsdepartementet. (2017). Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Hentet fra: <https://www.udir.no>

OECD (2020). OECD Starting Strong Teaching and Learning International Survey. Hentet fra: <http://www.oecd.org/education/school/oecd-starting-strong-teaching-and-learning-international-survey.htm>

Utdanningsdirektoratet. (2020). Veileder om smittevern i barnehager under covid-19 utbruddet 2020. Hentet fra <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/smittevernveileder/barnehage/#>

Teknologi for et bedre samfunn

www.sintef.no

1. Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til Barnehage-Norge

Du skal nå besvare Utdanningsdirektoratets spørring til barnehagestyrere.

Svarene lagres automatisk, og det er ikke noe problem å gå ut av undersøkelsen for så å gå inn igjen og fortsette senere.

Du kan gjennomføre undersøkelsen på bokmål eller nynorsk. For å gjennomføre undersøkelsen på nynorsk, trykk på språknappen under og velg nynorsk.

2. Personvern

Dine rettigheter

Det er frivillig å delta. Velger du å delta, samtykker du til at vi behandler personopplysninger om deg. Det vil si epost og svarene du avgir. Du vil få spørsmål om samtykke etter neste side. Du kan når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle personopplysninger og svarene du har gitt vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg dersom du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. I tråd med nytt regelverk (GDPR) har alle som gir samtykke til registrering av personopplysninger, rett til innsyn, retting og sletting av data, samt rett til å klage til Datatilsynet. Du har altså rett til å be om at data slettes.

Prosjektet skal etter planen avsluttes innen første kvartal 2021. Dataene vil deretter bli lagret i anonymisert form for videre analyser, for eksempel for å studere enkelte temaer som har vært med i undersøkelsene mer inngående.

Hvem er ansvarlig for undersøkelsen?

Utdanningsdirektoratet er behandlingsansvarlig for undersøkelsen og TFoU er databehandler og gjennomfører undersøkelsen på vegne av direktoratet. Forskningsleder Håkon Sivertsen, hakon.sivertsen@tfou.no, er ansvarlig for undersøkelsen ved TFoU. Vårt personvernombud er Inghild Aldal Jørgenvåg, inghild.aldal.jorgenvaag@tfou.no.

Har du spørsmål om undersøkelsen eller behov for hjelp underveis, ta kontakt på barnehage@tfou.no

3. Spørsmål til Barnehage-Norge 2020

Spørsmål til Barnehage-Norge er en spørreundersøkelse som går ut årlig til barnehagestyrere, barnehageeiere og kommunen som lokal barnehagemyndighet.

Det er Utdanningsdirektoratet som stiller spørsmålene på vegne av flere avdelinger i direktoratet og Kunnskapsdepartementet. Trøndelag Forskning og Utvikling gjennomfører undersøkelsene på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

I 2020 er temaene for undersøkelsen som går til styrerne:

- Barnehageleders kompetanse
- Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag
- Rett til barnehageplass
- Støtte og veiledning til rammeplanen
- Assistentbruk og spesialpedagogisk hjelp
- Digital praksis i barnehagen
- Koronastengte barnehager våren 2020

Lykke til med besvarelsene!

4. Jeg har mottatt og forstått informasjon om Utdanningsdirektoratets "Spørking til Barnehage-Norge", og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet.

(Oppgi kun ett svar)

Jeg ønsker IKKE å delta i undersøkelsen - Gå til
93

☐

Jeg samtykker til å delta i undersøkelsen

☐

5. Hvor mange barnehagelærere er ansatt i din barnehage?

(Oppgi verdi)

☐

6. Hvor mange assistenter (med eller uten fagbrev) er ansatt i din barnehage?

(Oppgi verdi)

☐

7. Barnehageleders kompetanse

Barnehageleders kompetanse er avgjørende for utvikling av barnehagen som lærende organisasjon. Du vil nå få spørsmål om din kompetanse og om hvordan du utøver dine oppgaver som styrer.

8. Hva er din høyeste fullførte utdanning?

(Oppgi kun ett svar)

☐

Førskolelærer/barnehagelærerutdanning (to- eller tre-årig)

☐

Førskolelærer/barnehagelærerutdanning med videreutdanning innen ledelse (Styrerutdanningen eller annet)

☐

Master i barnehageledelse

☐

Annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse

9. Har du annen formell utdanning i organisasjon og ledelse?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Nei, ingen formell utdanning
- ☐ Ja, under 10 vekttall (under 30 studiepoeng)
- ☐ Ja, 10-19 vekttall (30-59 studiepoeng)
- ☐ Ja, 20 vekttall eller mer (tilsvarer ett grunnfag / 60 studiepoeng eller mer)

10. Har du deltatt på kurs, konferanser, seminarer eller i nettverk med tema organisasjon og ledelse (som ikke gir formelle studiepoeng)?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei

****11. Angi (i prosent) fordelingen mellom ulike lederoppgaver; pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse i ditt arbeid som styrer?**

(Fordel 100 %)

Pedagogisk ledelse _____ %

Personalledelse _____ %

Administrativ ledelse _____ %

12. Delegerer du som styrer noen av dine lederoppgaver til andre ledere i barnehagen?

(Oppgi kun ett svar)

☐ Ja

☐ Nei

13. Hvilken type lederoppgaver er det du primært delegerer?

(Oppgi kun ett svar)

☐ Pedagogisk ledelse

☐ Personalledelse

☐ Administrativ ledelse

14. Vi ber deg vurdere følgende utsagn

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Svært ofte	Ganske ofte	Sjelden	Aldri
Jeg observerer praksis i barnegruppene	☐	☐	☐	☐
Jeg veileder ansatte i hvordan de kan forbedre sin praksis	☐	☐	☐	☐
Jeg undersøker om det som foregår i barnegruppene er i overensstemmelse med våre mål for barnehagens pedagogiske praksis	☐	☐	☐	☐

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

Vet
ikke/Ikke
aktuelt

9

16. Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag

Ifølge rammeplanen må barnehagen legge til rette for og videreutvikle barns kreative prosesser og uttrykk. Du vil nå som barnehagestyrer få spørsmål om hvordan det jobbes innenfor praktiske og estetiske fag i din barnehage.

17. Har du barnehagelærere ansatt i din barnehage med fordypning og/eller videreutdanning i ett eller flere av følgende fag?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja	Nei
Musikk	☐	☐
Drama	☐	☐
Dans og bevegelse	☐	☐
Visuell kunst	☐	☐
Håndverk, design og produktutvikling	☐	☐
Kunst, design og arkitektur	☐	☐
Film/foto	☐	☐

18. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i musikk?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

19. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i drama?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

20. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i dans og bevegelse?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

21. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i visuell kunst?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

22. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i håndverk, design og produktutvikling?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

23. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i kunst, design og arkitektur?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

24. Hvor mange barnehagelærere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning innen film/foto?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

25. Har du assistenter/fagarbeider ansatt i din barnehage med fordypning og/eller videreutdanning i ett eller flere av følgende fag?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja	Nei
Musikk	☐	☐
Drama	☐	☐
Dans og bevegelse	☐	☐
Visuell kunst	☐	☐
Håndverk, design og produktutvikling	☐	☐
Kunst, design og arkitektur	☐	☐
Film/foto	☐	☐

26. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i musikk?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

27. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i drama?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

28. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i dans og bevegelse?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

29. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i visuell kunst?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

30. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i håndverk, design og produktutvikling?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

31. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning i kunst, design og arkitektur?

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

32. Hvor mange assistenter/fagarbeidere i din barnehage har fordypning og/eller videreutdanning innen film/foto?

(Oppgi verdi)

☐ -----

33. Angi i hvilken grad din barnehage benytter følgende i aktiviteter med barna

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke/Ikke aktuelt
Kunst og håndverks materiell	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Musikkinstrumenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Musikkanlegg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Spesialrom	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Uteområde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fleksible innerom	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utkledning støy	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rekvisitter	☐	☐	☐	☐	☐	☐

34. Hva tenker du som styrer at primært mangler for at din barnehage skal jobbe mer/bedre med praktiske og estetiske fag?

(Oppgi kun ett svar)

☐ Mer kompetanse hos ansatte

-

[illegible]

Metoder knyttet til tilhørighet, fellesskap og trivsel

☐
☐
☐
☐
☐
☐

Lek eller ut i fra barnas ønsker/interesser

☐
☐
☐
☐
☐
☐

36. Praktiske og estetiske fag blir ivaretatt av personalet med spisskompetanse/interesse.

(Oppgi kun ett svar)

☐

I svært stor grad

☐

I stor grad

☐

Verken eller

☐

I liten grad

☐

I svært liten grad

☐

Vet ikke/Ikke aktuelt

37. Hvordan tilrettelegger barnehagen for arbeid med følgende områder

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Jevnlig tema på våre interne møter	Tema for kompetanse-tiltak siste 5 år	Sentralt tema i årsplan	Annet	Vektlegger ikke området
Barns egen kreativitet	☐	☐	☐	☐	☐
Digital kreativitet	☐	☐	☐	☐	☐

Bruk av ulike
teknikker,
materialer
og verktøy

☐☐☐☐☐

Samtale med
barna om
deres og
andres
kunstneriske
og kulturelle
uttrykk

☐☐☐☐☐

Deltakelse
på kulturelle
aktiviteter,
musikk,
dans/bevege
lse og drama

☐☐☐☐☐

Litteratur

☐☐☐☐☐

Arkitektur,
design,
visuell kunst
og uttrykk

☐☐☐☐☐

Synliggjøring
av barns
estetiske
uttrykk

☐☐☐☐☐

38. Hvor ofte bruker dere metoder innenfor praktiske og estetiske fag for å styrke tilhørighet, vennskap og trivsel og i forebygging mot mobbing?

(Oppgi kun ett svar)

☐

Daglig

☐

Flere ganger i uken

☐

En gang i uken

☐

Sjeldnere enn en gang i uken

- ☐ En-to ganger per måneden
- ☐ Sjeldnere enn en-to ganger i måneden
- ☐ Aldri
- ☐ Vet ikke/Ikke aktuelt

39. I løpet av de 5 siste årene – hvor mange kompetanseutviklingsarbeid (satsinger/prosjekter) har din barnehage hatt eller deltatt på innenfor praktiske og estetiske fag? (eksempelvis gjennom regional kompetanseutvikling).

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ingen
- ☐ 1-5
- ☐ 6-10
- ☐ Flere enn 10
- ☐ Vet ikke/Ikke aktuelt

40. Har dere behov for kompetanseheving innenfor praktiske og estetiske fag?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei

41. Kompetanse og utdanning innenfor praktiske og estetiske fag blir prioritert i rekrutteringsøymed.

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ I svært stor grad

-

-

[illegible]

Kompetan
seutvikling
til den/de
ansatte
som skal
jobbe med
barnet

☐☐☐☐☐☐

Veiledning
til den/de
ansatte
som skal
jobbe med
barnet

☐☐☐☐☐☐

Kompetan
seutvikling
til hele
personalgr
uppen

☐☐☐☐☐☐

Veiledning
til hele
personalgr
uppen

☐☐☐☐☐☐

Veiledning
til barnets
foreldre

☐☐☐☐☐☐

Bruk av
redusert
gruppe

☐☐☐☐☐☐

Bruk av
smågrupp
e-
aktiviteter

☐☐☐☐☐☐

Fysisk
tilrettelegg
ing

☐☐☐☐☐☐

Individuell
støtte/tren
ing

☐☐☐☐☐☐

(Oppgi kun ett svar)

- 46. I hvilken grad er ulike ansatte involvert i å gi den spesialpedagogiske hjelpen?**

[illegible]

relevant
formell
kompetans
e/utdannin
g/kurs

Assistent
uten
relevant
formell
kompetans
e/utdannin
g/kurs

Andre
fagpersone
r/spesialist
er utenfra

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

47. I hvilken grad utfører assistenter (uten relevant kompetanse) følgende oppgaver innen spesialpedagogisk hjelp?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

I svært stor
grad

I stor grad

Verken eller

I liten grad

I svært liten
grad

Vet
ikke/Ikke
aktuelt

Støtte til
enkeltbarn
i
fellesaktivi
teter

☐
☐
☐
☐
☐
☐

Praktiske
gjøremål

☐
☐
☐
☐
☐
☐

Fysisk
tilrettelegg
ing

☐
☐
☐
☐
☐
☐

Sosial
tilrettelegg
ing

☐
☐
☐
☐
☐
☐

Pedagogis
k

☐
☐
☐
☐
☐
☐

tilrettelegg
ing

48. Er det i barnehagen avsatt ressurser til særskilt støtte/bemanning ut over timene med spesialpedagogisk hjelp (jf. Barnehagelovens §19g)?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja

☐ Nei, men vi har hatt barn med slike rettigheter tidligere

☐ Nei

49. Angi i hvilken grad ansatte er involvert i å gi denne hjelpen

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke/Ikke aktuelt
Pedagogisk leder/barnehagelærere	☐	☐	☐	☐	☐
Spesialpedagog (ansatt i barnehagen)	☐	☐	☐	☐	☐
Spesialpedagog (utenfra)	☐	☐	☐	☐	☐
Andre med relevant kompetanse	☐	☐	☐	☐	☐

Assistent/f
agarbeider
med
relevant
formell
kompetans
e/utdannin
g/kurs

☐☐☐☐☐☐

Assistent
/fagarbeid
er uten
relevant
formell
kompetans
e
utdanning/
kurs

☐☐☐☐☐☐

Andre
fagpersone
r/spesialist
er
(utenfra)

☐☐☐☐☐☐

50. Digital praksis i barnehagen

Du vil nå få spørsmål om barnehagens digitale praksis.

51. Har de ansatte i barnehagen tilstrekkelig kompetanse til å

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

I svært stor
grad

I stor grad

Verken eller

I liten grad

I svært liten
grad

Vet
ikke/Ikke
aktuelt

Vurdere
om en
kilde på

☐☐☐☐☐☐

internett
er
troverdig

Ivareta
barnas rett
til
personver
n (for eks.
bruk av
bilder)

☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Vurdere
opphavsre
tt i bruk av
andres
bilder,
musikk
eller tekst

☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Bruke
digitale
verktøy i
kreative
og
skapende
aktiviteter
sammen
med barna

☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Vurdere de
digitale
verktøyen
es
relevans
og
egnethet i
det
pedagogis
ke
arbeidet
med barna

☐	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

52. Hvor ofte brukes digitale verktøy til følgende i barnehagen?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Daglig	Flere ganger i uken	En gang i uken	Sjeldnere enn en gang i uken	En-to ganger per måned	Sjeldnere enn en-to ganger i måned	Aldri
For å planlegg e og vurdere aktivitete r i forbindel se med barns lek og læring	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For å kommuni sere med foresatte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For å dokumen tere det pedagogi ske arbeidet.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Som avlastnin g for at det er for lite personal e tilgjengel ig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Til annen bruk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

53. Hvilke digitale verktøy har dere i barnehagen?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Nettbrett
- ☐ Smart-phone
- ☐ PC/MAC
- ☐ Digitalt kamera
- ☐ Prosjektor
- ☐ Digitalt mikroskop
- ☐ Beebots
- ☐ Annet

54. Har dere digitale verktøy for de ulike avdelingene/basene/sonene i barnehagen?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Delvis

55. Har dere trådløs internetttilgang i barnehagen?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei

56. Er det digitale enheter (PC, nettbrett osv) til alle barnehagelærere i barnehagen?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja

☐

Nei

☐

Delvis

57. Støtte og veiledning til rammeplanen

Utdanningsdirektoratet ønsker innspill og synspunkter fra barnehagesektoren i forbindelse med implementering av rammeplanen. Du vil derfor nå få to åpne spørsmål om støtte- og veiledningsmateriell.

58. For hvilke temaer og områder fra rammeplanen tenker du som styrer at det er mest behov for støtte-/veiledningsmateriell?

59. Hvilken type/form for støtte-/veiledningsmateriell har dere behov for?

60. Rett til barnehageplass

Du som barnehagestyrer vil nå få spørsmål om hvordan utvidelse av rett til plass for barn født i september, oktober og november har påvirket organiseringen i barnehagen.

61. Opplever dere at utvidelsene i rett til plass gjør organiseringen i barnehagen vanskeligere?

(Oppgi kun ett svar)

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
 - ☐ Nein

62. I hvilken grad opplever dere utfordringer på følgende områder?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

[illegible]

Stabilitet i barnegrup pen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gjennomfø ring av aktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

63. I hvilken grad opplever dere at det er større spredning (gjennom året) i når barn starter i barnehagen etter utvidelsen av rett til plass?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ I svært liten grad
- ☐ I liten grad
- ☐ Verken eller
- ☐ I stor grad
- ☐ I svært stor grad
- ☐ Vet ikke/Ikke aktuelt

64. Hvor lang tilvenningstid legger dere normalt til rette for (i de aller fleste tilfeller)?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Tre dager
- ☐ Opptil en uke
- ☐ Opptil to uker
- ☐ Over to uker
- ☐ Tilvenningsperioden tilpasses hver enkelt familie
- ☐ Annet

65. Koronastengte barnehager våren 2020

Vi har lite informasjon om hvordan barnehagene håndterte nedstengingen av ordinær drift i perioden 13.mars – 17.april. Du vil nå som barnehagestyrer få noen spørsmål om driften av din barnehage i denne perioden og i perioden etter gjenåpning (fra 20. april).

66. Ga barnehagen du er styrer for tilbud om plass til en eller flere av følgende grupper i perioden 13.3-17.4?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja	Nei	Har ikke barn i denne gruppen
Barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller	☐	☐	☐
Barn fra utsatte familier	☐	☐	☐
Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp	☐	☐	☐

67. Oppgi antall barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller som fikk tilbud om barnehageplass i løpet av perioden.

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

68. Oppgi antall barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller som benyttet seg av tilbudet om barnehageplass.

(Oppgi verdi mellom 0 og 1000)

☐ _ _ _ _ _

69. Oppgi antall barn fra utsatte familier som fikk tilbud om barnehageplass i perioden.

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

70. Oppgi antall barn fra utsatte familier som benyttet seg av tilbudet om barnehageplass.

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

71. Oppgi antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp som fikk tilbud om barnehageplass i perioden.

(Oppgi verdi)

☐ _ _ _ _ _

72. Oppgi antall barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp som benyttet seg av tilbudet om barnehageplass.

(Oppgi verdi mellom 0 og 1000)

☐ _ _ _ _ _

73. Hvilken oppfølging fra barnehagen fikk barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp mens barnehagen var stengt og barnet var hjemme?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Samtaler med foresatte/foreldreveiledning
- ☐ Aktiviteter fra barnehagen som kunne gjennomføres hjemme
- ☐ Aktiviteter fra spesialpedagog/PPT som kunne gjennomføres hjemme
- ☐ Direkte kontakt med barnehageansatte
- ☐ Direkte kontakt med spesialpedagog
- ☐ Ingen oppfølging
- ☐ Vet ikke/Ikke aktuelt
- ☐ Annet

74. Hvilken oppfølging fra barnehagen fikk barn fra utsatte familier mens barnehagen var stengt og barnet var hjemme?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Samtaler med foresatte/foreldreveiledning
- ☐ Aktiviteter fra barnehagen som kunne gjennomføres hjemme
- ☐ Aktiviteter fra spesialpedagog/PPT som kunne gjennomføres hjemme
- ☐ Direkte kontakt med barnehageansatte
- ☐ Direkte kontakt med spesialpedagog
- ☐ Ingen oppfølging
- ☐ Vet ikke
- ☐ Annet

75. Hvilke ansatte jobbet i perioden 13.3-17.4?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Styrer

- ☐ Pedagogiske ledere/Barnehagelærere
- ☐ Assistenter og/eller Fagarbeidere
- ☐ Renholdere
- ☐ Andre
- ☐ Ingen

76. Medførte nedstengningen vesentlig endringer i arbeidsoppgaver sammenliknet med ordinær drift?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Ja, for styrer
- ☐ Ja, for pedagogiske ledere/barnehagelærere
- ☐ Ja, for assistenter/fagarbeidere
- ☐ Ja, for renholdere
- ☐ Nei

77. Hvilke arbeidsoppgaver hadde du som styrer i denne perioden?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Holde kontakt med barna
- ☐ Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart
- ☐ Delta i kompetansehevingstiltak
- ☐ Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud
- ☐ Planlegging og gjennomføring av "fjerntilbud" (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt, etc)
- ☐ Renhold av lokaler
- ☐ Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)

- ☐ Organisere og klargjøre lokaler
- ☐ Andre oppgaver

78. Hvilke arbeidsoppgaver hadde pedagogiske ledere/barnehagelærere i denne perioden?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Holde kontakt med barna
- ☐ Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart
- ☐ Delta i kompetansehevingstiltak
- ☐ Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud
- ☐ Planlegging og gjennomføring av "fjerntilbud" (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt, etc)
- ☐ Renhold av lokaler
- ☐ Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)
- ☐ Organisere og klargjøre lokaler
- ☐ Andre oppgaver

79. Hvilke arbeidsoppgaver hadde assistenter/fagarbeidere i denne perioden?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Holde kontakt med barna
- ☐ Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart
- ☐ Delta i kompetansehevingstiltak
- ☐ Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud
- ☐ Planlegging og gjennomføring av "fjerntilbud" (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt, etc)
- ☐ Renhold av lokaler

- ☐ Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)
- ☐ Organisere og klargjøre lokaler
- ☐ Andre oppgaver

80. Hvilke arbeidsoppgaver hadde renholdere i denne perioden?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Renhold av lokaler
- ☐ Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)
- ☐ Organisere og klargjøre lokaler
- ☐ Andre oppgaver

81. Hvilke arbeidsoppgaver hadde andre ansatte som var på jobb i denne perioden?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Holde kontakt med barna
- ☐ Jobbe med ordinær drift som f.eks. årsplan og forberedelse til skolestart
- ☐ Delta i kompetansehevingstiltak
- ☐ Gi pedagogisk tilbud til barn som fikk barnehagetilbud
- ☐ Planlegging og gjennomføring av "fjerntilbud" (digitale samlingsstunder, foreldrekontakt, etc)
- ☐ Renhold av lokaler
- ☐ Ekstraordinære smittevernstiltak (håndvask, vask av toaletter, leker etc.)
- ☐ Organisere og klargjøre lokaler
- ☐ Andre oppgaver

82. Hvilke ansatte var på jobb da barnehagen gjenåpnet etter den 17.april?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Styrer
- ☐ Pedagogiske ledere/Barnehagelærere
- ☐ Assistenter og/eller Fagarbeidere
- ☐ Renholdere
- ☐ Andre

83. Hvor lenge hadde barnehagen redusert åpningstid?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ 1 uke
- ☐ Inntil 1. mai
- ☐ Inntil 1. juni
- ☐ Inntil 1. juli
- ☐ Inntil 1. august
- ☐ Fortsatt redusert åpningstid
- ☐ Hadde ikke redusert åpningstid

84. Veilederen om smittevern og veilederens støttmateriell

Veilederen om smittevern i barnehager under Covid-19-utbruddet ble utviklet for å gi råd og støtte til en trygg gjenåpning av barnehagene. Du vil nå få spørsmål om bruk av veilederen og veilederens støttmateriell.

85. Kjenner du til veilederen?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei

86. Opplever du innholdet i veilederen som relevant?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ I svært stor grad
 - ☐ I stor grad
 - ☐ Verken eller
 - ☐ I liten grad
 - ☐ I svært liten grad
 - ☐ Vet ikke/ Ikke aktuelt

87. I hvilken grad klarer dere å iverksette de tre overordnede nøkkelområdene i veilederen?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke / Ikke aktuelt
Ingen syke personer i barnehagen	☐	☒	☐	☐	☐	☐
God hygiene	☐	☒	☐	☐	☐	☐
Mindre fysisk kontakt	☐	☒	☐	☐	☐	☐

88. I hvilken grad klarer dere å iverksette de øvrige punktene i veilederen?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke/ Ikke aktuelt
Barnehagens samfunnsrolle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Smitteforebyggende tiltak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Syke personer ikke i barnehagen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
God håndhygiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Redusert kontakthypighet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

89. Vurder følgende for din barnehage angående tiltak som er gjort i forbindelse med tilpasningen til innholdet i smitteveilederen.

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ikke tatt i bruk	Tatt i bruk, men viderefører ikke ved drift på «grønt nivå»	Tatt i bruk og skal videreføre ved drift på «grønt nivå»
Faste små grupper	☐	☐	☐
Faste voksne på barnegrupper	☐	☐	☐

Strengere krav til fravær ved sykdom	☐	☐	☐
Skjerpede hygienetiltak	☐	☐	☐
Endringer i møteform	☐	☐	☐
Endringer i tilbakemeldingsform til foreldre	☐	☐	☐
Mindre planleggingstid	☐	☐	☐

90. Kjenner du til støttemateriellet på udir.no som ble utviklet til veilederen?

(Oppgi kun ett svar)

☐ Ja

☐ Nei

91. Har du som styrer benyttet deg av støttemateriellet?

(Oppgi kun ett svar)

☐ Ja

☐ Nei

92. I hvilken grad opplever du innholdet i støttemateriellet som relevant?

(Oppgi kun ett svar)

☐ I svært stor grad

☐ I stor grad

- ☐ Verken eller
- ☐ I liten grad
- ☐ I svært liten grad
- ☐ Vet ikke/Passer ikke

93. Undersøkelsen er nå ferdig.

Vennligst klikke neste for å avslutte din besvarelse.

Takk for hjelpen!

1. Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til Barnehage-Norge

Du skal nå besvare Utdanningsdirektoratets spørring til barnehageeier.

Svarene lagres automatisk, og det er ikke noe problem å gå ut av undersøkelsen for så å gå inn igjen og fortsette senere.

Du kan gjennomføre undersøkelsen på bokmål eller nynorsk. For å gjennomføre undersøkelsen på nynorsk, trykk på språknappen under og velg nynorsk.

2. Personvern

Dine rettigheter

Det er frivillig å delta. Velger du å delta, samtykker du til at vi behandler personopplysninger om deg. Det vil si epost og svarene du avgir. Du vil få spørsmål om samtykke etter neste side. Du kan når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle personopplysninger og svarene du har gitt vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg dersom du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. I tråd med nytt regelverk (GDPR) har alle som gir samtykke til registrering av personopplysninger, rett til innsyn, retting og sletting av data, samt rett til å klage til Datatilsynet. Du har altså rett til å be om at data slettes.

Prosjektet skal etter planen avsluttes innen første kvartal 2021. Dataene vil deretter bli lagret i anonymisert form for videre analyser, for eksempel for å studere enkelte temaer som har vært med i undersøkelsene mer inngående.

Hvem er ansvarlig for undersøkelsen?

Utdanningsdirektoratet er behandlingsansvarlig for undersøkelsen og TFoU er databehandler og gjennomfører undersøkelsen på vegne av direktoratet. Forskningsleder Håkon Sivertsen, hakon.sivertsen@tfou.no, er ansvarlig for undersøkelsen ved TFoU. Vårt personvernombud er Inghild Aldal Jørgenvåg, inghild.aldal.jorgenvaag@tfou.no.

Har du spørsmål om undersøkelsen eller behov for hjelp underveis, ta kontakt på barnehage@tfou.no

3. Spørsmål til Barnehage-Norge 2020

Spørsmål til Barnehage-Norge er en spørreundersøkelse som sendes ut årlig til barnehagestyrere, barnehageeiere og kommunen som lokal barnehagemyndighet.

Det er Utdanningsdirektoratet som stiller spørsmålene på vegne av flere avdelinger i direktoratet og Kunnskapsdepartementet. Trøndelag Forskning og Utvikling gjennomfører undersøkelsene på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

I 2020 er temaene for undersøkelsen som går til barnehageeierne:

- Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag
- Støtte og veiledning til rammeplanen
- Koronastengte barnehager våren 2020

Lykke til med besvarelsene!

4. Jeg har mottatt og forstått informasjon om Utdanningsdirektoratets spørring til barnehageeiere, og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Oppgi kun ett svar)

Jeg ønsker IKKE å delta i undersøkelsen - Gå til

32

☐

Jeg samtykker til å delta i undersøkelsen

☐

5. Hvilken stilling eller rolle har du, enten som barnehageeier eller som representant for barnehageeier? Sett gjerne flere kryss hvis det beskriver situasjonen best.

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Eier av privat barnehage
- ☐ Ansatt hos kommunal barnehageeier
- ☐ Styreleder for en eller flere barnehager
- ☐ Styrer i en eller flere barnehager
- ☐ Faglig ansvarlig i en region
- ☐ Administrativt ansatt hos privat barnehageeier

Annet (spesifiser)

6. Hvor mange barnehager representerer du som eier?

(Oppgi verdi mellom 0 og 250)

☐ -----

7. Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag

Du vil nå få spørsmål om barnehagenes arbeid innenfor praktiske og estetiske fag.

8. Har din(e) barnehage(r) en klar kunstnerisk eller kulturell profil (f.eks. musikkbarnehage, kunstbarnehage, kulturbarnehage)?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja, min barnehage har en klar profil
- ☐ Ja, alle mine barnehager har en klar profil
- ☐ Ja, noen av mine barnehager har en klar profil
- ☐ Nei, men det jobbes med å utvikle en tydeligere profil i min(e) barnehage(r)
- ☐ Nei

9. I hvilken grad tilrettelegger du som eier for kompetanseutvikling innenfor praktiske og estetiske fag?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ I svært stor grad
- ☐ I stor grad
- ☐ Verken eller
- ☐ I liten grad
- ☐ I svært liten grad
- ☐ Vet ikke/Ikke aktuelt

10. Som eier av en eller flere barnehager, hvordan legger du i hovedsak opp kompetanseutviklingsarbeidet innenfor praktiske og estetiske fag?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Gjennom lokale satsinger

- ☐ Gjennom kommunale satsinger
- ☐ Gjennom regionale satsinger (regional kompetanseutvikling)
- ☐ Personalet deltar på kurs
- ☐ Personalet tar videreutdanning
- ☐ Vi benytter lokale ressurser (ansatte) i kompetansearbeidet
- ☐ Vi vektlegger det ikke
- ☐ Annet
- ☐ Vet ikke/Ikke aktuelt

11. Hvor ofte samarbeider din(e) barnehage(r) med kulturskolen?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ukentlig
- ☐ Månedlig
- ☐ En til to ganger per kalenderår
- ☐ Sjeldnere
- ☐ Aldri

12. Hvor ofte samarbeider din(e) barnehage(r) med eksterne kunstnere/aktører?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ukentlig
- ☐ Månedlig
- ☐ En til to ganger per kalenderår
- ☐ Sjeldnere

Aldri

13. Støtte og veiledning til rammeplanen

Utdanningsdirektoratet ønsker innspill og synspunkter fra barnehagesektoren i forbindelse med implementering av rammeplanen. Du vil derfor nå få to åpne spørsmål om støtte- og veiledningsmateriell.

14. Hvilke temaer og områder fra rammeplanen mener du som eier at din(e) barnehage(r) har mest behov for støttemateriell og/eller veiledningsmateriell til?

15. Hvilken form for støtte-/veiledningsmateriell tenker du som eier at din(e) barnehage(r) har behov for?

16. Koronastengte barnehager våren 2020

Vi har lite informasjon om hvordan barnehagene håndterte nedstengingen av ordinær drift i perioden 12.mars – 17.april. Du vil nå som barnehageeier få noen spørsmål om driften av din(e) barnehage(r) i denne perioden og i perioden etter gjenåpning (fra 20.april).

17. I din(e) barnehage(r) hvilke av følgende grupper fikk tilbud om barnehageplass i perioden 13. mars - 17. april?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller
- ☐ Barn fra utsatte familier
- ☐ Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp
- ☐ Ingen barn fikk et tilbud i denne perioden

18. Hadde du som eier ekstraordinær kontakt med barnevern og/eller PPT i perioden 13.3 - 17.4 med tanke på barnehagens oppfølging av enkeltbarn?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei

19. La du som eier konkrete føringer for din(e) barnehage(r) vedrørende oppfølging av enkeltbarn, utover det som kom fra nasjonale myndigheter?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Ja, vi ga barnehagen(e) muntlige føringer
- ☐ Ja, vi ga barnehagen(e) skriftlige føringer
- ☐ Nei

20. Var deler av personalet på jobb i barnehagen(e) i perioden 13.3- 17.4?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Ja, styrer
- ☐ Ja, pedagogiske ledere/barnehagelærere
- ☐ Ja, assistenter og/eller fagarbeidere
- ☐ Renholdere
- ☐ Andre
- ☐ Nei

21. Ble noen i personalet permittert i perioden 13.3- 17.4?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja	Nei	Vet ikke
Styrer	☐	☐	☐
Pedagogiske ledere/barnehagelærere	☐	☐	☐
Assistenten og/eller fagarbeidere	☐	☐	☐
Renholdere	☐	☐	☐
Andre	☐	☐	☐

22. Søkte barnehagen om ekstra ressurser fra barnehagemyndigheten på grunn av koronapandemien (utover søknaden om refundert foreldrebetaling)?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Ja, grunnet behov for ekstra bemanning
- ☐ Ja, grunnet behov for ekstra areal
- ☐ Ja, grunnet behov for ekstra utstyr/materiell
- ☐ Ja, grunnet økte kostnader til vasking/renhold
- ☐ Annet
- ☐ Nei

23. Har du som eier søkt dispensasjon fra bemanningsnormen i perioden etter gjenåpning (etter 17. april)?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja, vi søkte og fikk innvilget dispensasjon
- ☐ Ja, vi søkte om og fikk avslag
- ☐ Nei

24. Veilederen om smittevern og veilederens støttmateriell

Veilederen om smittevern i barnehager under Covid-19-utbruddet ble utviklet for å gi råd og støtte til en trygg gjenåpning av barnehagene. Du vil nå som eier få spørsmål om bruk av veilederen og veilederens støttmateriell.

25. Kjenner du til veilederen?

(Oppgi kun ett svar)

Ja

Nei - Gå til 29

26. Opplever du innholdet i veilederen som relevant?

(Oppgi kun ett svar)

I svært stor grad

I stor grad

Verken eller

1 liten grad

I svært liten grad

Vet ikke/Passer ikke

27. I hvilken grad mener du som eier at barnehagen(e) klarer å iverksette de tre overordnede nøkkelområdene i veilederen?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

[illegible]

28. Er det noen av punktene i veilederen du som eier opplever som spesielt utfordrende å iverksette?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke/Passer ikke
Barnehagens samfunnsrolle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Smitteforebyggende tiltak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Syke personer ikke i barnehagen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
God håndhygiene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Redusert kontakthypighet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29. Kjenner du til støttematerialet på udir.no som ble utviklet til veilederen?

(Oppgi kun ett svar)

Ja

☐

Nei - Gå til 32

☐

30. Har du som eier benyttet deg av støttematerialet?

(Oppgi kun ett svar)

Ja

☐

Nei - Gå til 32

☐

31. Opplever du innholdet i støttemateriellet som relevant?

(Oppgi kun ett svar)

I svært stor
grad

☐

I stor grad

☐

Verken eller

☐

I liten grad

☐

I svært liten
grad

☐

Vet ikke/Ikke
aktuelt

☐

32. Undersøkelsen er nå ferdig.

Vennligst klikke neste for å avslutte din besvarelse.

Takk for hjelpen!

1. Utdanningsdirektoratets spørreundersøkelse til Barnehage-Norge

Du skal nå besvare Utdanningsdirektoratets spørring til kommunen som lokal barnehagemyndighet.

Svarene lagres automatisk, og det er ikke noe problem å gå ut av undersøkelsen for så å gå inn igjen og fortsette senere.

Du kan gjennomføre undersøkelsen på bokmål eller nynorsk. For å gjennomføre undersøkelsen på nynorsk, trykk på språknappen under og velg nynorsk.

2. Personvern

Ditt personvern og dine rettigheter

Det er frivillig å delta. Velger du å delta, samtykker du til at vi behandler personopplysninger om deg. Det vil si epost og svarene du avgir. Du kan når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle personopplysninger og svarene du har gitt vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg dersom du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. I tråd med nytt regelverk (GDPR) har alle som gir samtykke til registrering av personopplysninger, rett til innsyn, retting og sletting av data, samt rett til å klage til Datatilsynet. Du har altså rett til å be om at data slettes.

Prosjektet skal etter planen avsluttes innen første kvartal 2021. Dataene vil deretter bli lagret i anonymisert form for videre analyser, for eksempel for å studere enkelte temaer som har vært med i undersøkelsene mer inngående.

Hvem er ansvarlig for undersøkelsen?

Utdanningsdirektoratet er behandlingsansvarlig for undersøkelsen og TFoU er databehandler og gjennomfører undersøkelsen på vegne av direktoratet. Forskningsleder Håkon Sivertsen, hakon.sivertsen@tfou.no, er ansvarlig for undersøkelsen ved TFoU. Vårt personvernombud er Inghild Aldal Jørgenvåg, inghild.aldal.jorgenvaag@tfou.no.

Har du spørsmål om undersøkelsen eller behov for hjelp underveis, ta kontakt på barnehage@tfou.no

3. Spørsmål til Barnehage-Norge 2020

Spørsmål til Barnehage-Norge er en spørreundersøkelse som går ut årlig til barnehagestyrere, barnehageeiere og kommunen som lokal barnehagemyndighet.

Det er Utdanningsdirektoratet som stiller spørsmålene på vegne av flere avdelinger i direktoratet og Kunnskapsdepartementet. Trøndelag Forskning og Utvikling gjennomfører undersøkelsene på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

I 2020 er temaene for undersøkelsen som går til kommunen som lokal barnehagemyndighet:

- Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag
- Rett til barnehageplass
- Koronastengte barnehager våren 2020

Lykke til med besvarelsene!

4. Jeg har mottatt og forstått informasjon om Utdanningsdirektoratets spørring til kommunen som lokal barnehagemyndighet, og har fått anledning til å stille spørsmål.

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Oppgi kun ett svar)

Jeg ønsker IKKE å delta i undersøkelsen - Gå til

27

☐

Jeg samtykker til å delta i undersøkelsen

☐

5. Barnehagepersonalets kompetanse innenfor praktiske og estetiske fag

Ifølge rammeplanen må barnehagen legge til rette for og videreutvikle barns kreative prosesser og uttrykk. Du vil nå som barnehagemyndighet få spørsmål om hvordan det jobbes innenfor praktiske og estetiske fag i din kommune.

6. I hvilken grad oppfatter du som barnehagemyndighet at det jobbes aktivt med kompetanseutvikling innenfor området praktiske og estetiske fag i din kommune?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I svært stor grad	I stor grad	Verken eller	I liten grad	I svært liten grad	Vet ikke/Ikke aktuelt
Kommunale barnehager	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Private barnehager	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Eksisterer det et systematisk samarbeid mellom kulturskole og barnehage i din kommune?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei
- ☐ Vet ikke / Ikke aktuelt

8. Rett til barnehageplass

Rett til barnehageplass ble utvidet i to omganger, henholdsvis høsten 2016 for barn født i september og høsten 2017 for barn født i oktober og november. Du vil nå få spørsmål om hvordan barnehagemyndigheten organiserer barnehageopptaket for barn født i september, oktober og november, og når disse barna normalt starter i barnehage. For disse spørsmålene er det trolig

nødvendig å gå til kommunens register/saksbehandlingssystem. Vi minner om at du fint kan gå ut av spørreskjemaet for så og fortsette senere.

9. Har kommunen mottatt søknad om barnehageplass fra barn født i september, oktober eller november 2018?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Ja, fra barn født i september 2018
- ☐ Ja, fra barn født i oktober 2018
- ☐ ja, fra barn født i november 2018
- ☐ Nei

10. Hvor mange barn født i september, oktober eller november 2018 søkte barnehageplass i din kommune?

(Oppgi verdi)

☐ -----

11. For barn født i september 2018 som har søkt barnehageplass, når startet disse i barnehagen? Oppgi antall barn ved aktuelle tidspunkt.

Antall

Før august 2019

August 2019

September 2019

Oktober 2019

November 2019	_____
Desember 2019	_____
Våren 2020	_____
Høsten 2020	_____
Har ikke startet i barnehage	_____

12. For barn født i oktober 2018 som har søkt barnehageplass, når startet disse i barnehagen? Oppgi antall barn ved aktuelle tidspunkt.

	Antall
August 2019	_____
September 2019	_____
Oktober 2019	_____
November 2019	_____
Desember 2019	_____
Januar 2020	_____
Våren 2020	_____
Høsten 2020	_____
Har ikke startet i barnehage	_____

13. For barn født i november 2018 som har søkt barnehageplass, når startet disse i barnehagen? Oppgi antall barn ved aktuelle tidspunkt.

	Antall
August 2019	_____
September 2019	_____
Oktober 2019	_____
November 2019	_____
Desember 2019	_____
Januar 2020	_____
Våren 2020	_____
Høsten 2020	_____
Har ikke startet i barnehage	_____

14. Angi hvor godt følgende stemmer i din kommune: "Barn født september-november får oppfylt sitt ønske om barnehage (valg av barnehage) på samme måte som barn født før 31. august".

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ I svært stor grad
- ☐ I stor grad
- ☐ Verken eller
- ☐ I liten grad
- ☐ I svært liten grad
- ☐ Vet ikke/Passer ikke

15. Når må foreldre søke om barnehageplass for barn født i september-november?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Det er samme søknadsfrist som for barn født før 31. august
- ☐ Vi har egne og senere søknadsfrister for barn født september-november

16. Angi hvor godt følgende stemmer i din kommune: "Barn som starter i barnehage september-november er fordelt forholdsmessig likt mellom private og kommunale barnehager sammenliknet med fordelingen av barn født før 31. august".

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ I svært stor grad
- ☐ I stor grad
- ☐ Verken eller
- ☐ I liten grad
- ☐ I svært liten grad
- ☐ Vet ikke/Passer ikke

17. Dersom rett til plass skal utvides ytterligere for barn født i desember og på våren (januar-mars) hvordan ønsker dere at dette skjer?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ønsker ikke utvidet rett til barnehageplass
- ☐ Ved rett til plass fra den måneden barnet fyller ett år
- ☐ Ved rett til plass gjennom noen nasjonale faste opptak gjennom året
- ☐ Annet

18. Koronastengte barnehager våren 2020

Vi har lite informasjon om hvordan barnehagene håndterte nedstengingen av ordinær drift i perioden 13.mars til 17.april. Du vil som barnehagemyndighet nå få noen spørsmål om driften av barnehagene i din kommune i denne perioden og i perioden etter gjenåpning (fra 20. april).

19. Hadde kommunen som barnehagemyndighet kontakt med barnehagene i i løpet perioden 13.3 – 17.4?

(Oppgi kun ett svar)

☐ Ja

☐ Nei

20. Hvordan kommuniserte kommunen som barnehagemyndighet med barnehagene i perioden 13.3 – 17.4?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Med både private og kommunale barnehager	Med private barnehager	Med kommunale barnehager	Ikke aktuelt
Via epost	☐	☐	☐	☐
Via telefon	☐	☐	☐	☐
Via digitale møter	☐	☐	☐	☐
Via fysiske møter	☐	☐	☐	☐

21. Hvilke barn fikk tilbud om å komme i barnehagen i perioden 13.3-17.4?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Barn av foreldre med samfunnskritiske nøkkelroller
- ☐ Barn fra utsatte familier
- ☐ Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp
- ☐ Ingen barn fikk tilbud

22. Har kommunen utført eller gitt tilbud om følgende i perioden etter gjenåpning (fra 20.april)?

(Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja, til private barnehager	Ja, til kommunale barnehager	Ja, til alle barnehager	Nei
Opplæring i smittevern	☐	☐	☐	☐
Innkjøp av smittevernsutstyr	☐	☐	☐	☐
Omrokkeringer av ansatte internt i kommunen for å avhjelpe barnehagene	☐	☐	☐	☐
Hjelp til fortolkning av veileder	☐	☐	☐	☐
Legge til rette for større arealer	☐	☐	☐	☐
Annet	☐	☐	☐	☐

23. Har det vært behov for å gi dispensasjon fra bemanningsnormen i noen av barnehagene i kommunen som en følge av koronapandemien?

(Oppgi kun ett svar)

- ☐ Ja
- ☐ Nei

24. Mottok kommunen som barnehagemyndighet søknader om tildeling av ekstra økonomiske ressurser som følge av koronapandemien (utover søknad om refundert foreldrebetaling)?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Ja, fra kommunale barnehager
- ☐ Ja, fra private barnehager
- ☐ Nei

25. Hvilke barnehager fikk tilført ekstra ressurser i forbindelse med gjenåpningen?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Kommunale barnehager
- ☐ Private barnehager
- ☐ Ingen barnehager

26. Hva var årsaken til at det ble tildelt ekstra ressurser?

(Oppgi gjerne flere svar)

- ☐ Behov for ekstra bemanning
- ☐ Behov for ekstra areal
- ☐ Behov for ekstra utstyr/materiell
- ☐ Økte kostnader til vasking/renhold
- ☐ Annet

27. Undersøkelsen er nå ferdig.

Vennligst klikke neste for å avslutte din besvarelse.

Takk for hjelpen!

VEDLEGG 2 – TABELLER OG FIGURER

Tabell	side
Tabell A: Antall barnehager og andel private - populasjon og bruttoutvalg	ii
Tabell B: Antall eiere og andel private barnehageeiere – populasjon og bruttoutvalg	ii
<i>Tabell C: Barnehageledernes svar på hvor fornøyde eller misfornøyde de er med styringen av barnehagesektoren i sin kommune. Gjennomsnitt.</i>	iii
Tabell D: Barnehagestyreres svar på hvor ofte de bruker digitale verktøy i barnehagen til følgende gjøremål. Prosent. Fra spørring i 2018.(n: Kommunal=507, privat=399, total=906)	iv

1. UTVALG OG GJENNOMFØRING

Tabell A: Antall barnehager og andel private - populasjon og bruttoutvalg

	Antall barnehager		Andel private barnehager	
	Populasjon	Bruttoutvalg	Populasjon	Bruttoutvalg
Viken	1089	368	58.2	61.7
Agder	312	103	58	60.2
Vestfold og Telemark	355	114	46.5	48.2
Nordland	308	103	43.8	43.7
Vestland	617	226	50.2	50.4
Innlandet	352	115	41.2	43.5
Rogaland	424	133	46.7	45.9
Møre og Romsdal	275	87	46.6	52.9
Trøndelag	477	175	40.3	37.7
Troms og Finnmark	294	101	31.9	34.7
Oslo	600	213	49.8	48.8
Svalbard	2	1	100	0
Total	5105	1739	48.6	49.7

Tabell B: Antall eiere og andel private barnehageeiere – populasjon og bruttoutvalg

Fylke	Populasjon		Bruttoutvalg	
	Antall	Andel	Antall	Andel
Agder	204	0.9	45	0.78
Innlandet	215	0.79	64	0.72
Møre og Romsdal	125	0.8	30	0.73
Nordland	161	0.76	53	0.74
Oslo	275	0.99	60	0.97
Rogaland	279	0.92	58	0.88
Svalbard	1	0		
Troms og Finnmark	142	0.74	45	0.67
Trøndelag	313	0.89	52	0.81
Vestfold og Telemark	172	0.89	48	0.85
Vestland	270	0.87	56	0.84
Viken	715	0.93	133	0.88
Total	2872	0.89	644	0.82

2. BARNEHAGELEDERS KOMPETANSE

Tabell C: Barnehageledernes svar på hvor fornøyde eller misfornøyde de er med styringen av barnehagesektoren i sin kommune. Gjennomsnitt.

Gj.snitt		
Tilsyn med regelverk og rammeplan		
	Kommunal (n=435)	3.6
	Privat (n=428)	3.5
	Total (n=863)	3.6
Støtte til kompetanse-utvikling og utviklingsarbeid		
	Kommunal (n=436)	3.6
	Privat (n=423)	3.4
	Total (n=859)	3.5
Styring og tilrettelegging for tverrsektorielt samarbeid		
	Kommunal (n=435)	3.5
	Privat (n=421)	3.4
	Total (n=856)	3.4
Budsjett- og økonomistyring		
	Kommunal (n=436)	3.3
	Privat (n=398)	2.8
	Total (n=834)	3

*Små avvik i antall svar på de ulike alternativene skyldes respondenter som har krysset av vet ikke / ikke aktuelt på hvert enkelt alternativ. Skala på 1-5 fra «Svært misfornøyd» til «Svært fornøyd».

3. DIGITAL PRAKSIS

Tabell D: Barnehagestyreres svar på hvor ofte de bruker digitale verktøy i barnehagen til følgende gjøremål. Prosent. Fra spørring i 2018.(n: Kommunal=507, privat=399, total=906)

	Daglig	Ukentlig	Månedlig	Sjeldnere enn månedlig	Aldri	Vet ikke
For å planlegge og vurdere aktiviteter						
Kommunal	24.7	46	18.9	7.7	2.2	0.6
Privat	31.1	47.6	16.8	3.3	0.8	0.5
Total	27.5	46.7	18	5.7	1.5	0.6
I forbindelse med barns lek og læring						
Kommunal	10.3	44.8	24.5	15.2	3.4	2
Privat	11.5	47.1	28.6	11	0.8	1
Total	10.8	45.8	26.3	13.4	2.2	1.5
For å kommunisere med foresatte						
Kommunal	44.6	35.7	14.4	3.6	1.8	0
Privat	67.2	25.1	5.5	2	0.3	0
Total	54.5	31	10.5	2.9	1.1	0
For å dokumentere det pedagogiske arbeidet						
Kommunal	24.3	48.7	22.1	3.2	1	0.8
Privat	43.4	41.4	13.3	1.5	0.3	0.3
Total	32.7	45.5	18.2	2.4	0.7	0.6
Til annen bruk						
Kommunal	25.8	31.8	13.6	5.1	1.2	22.5
Privat	35.8	31.1	13.8	3	0.5	15.8
Total	30.2	31.5	13.7	4.2	0.9	19.5